

Ås kommune
www.as.kommune.no

Handlingsprogram med økonomiplan 2014-2017

Rådmannens forslag – 23.oktober 2013

*Ås kommune
Miljø, mangfold og muligheter*

Ordsky fra Handlingsprogrammet 2014-2017

INNHold

1 Hovedtrekk og profil i handlingsprogrammet	3
1.1 Innledning	3
1.2 Sentrale utfordringer	3
2 Forutsetninger for handlingsprogramperioden	7
2.1 Statsbudsjettet 2014.....	7
2.2 Befolkningsutvikling 2013 – 2017	9
3 Beskrivelse av fokusområdene i handlingsprogrammet	11
3.1 Plan- og rapporteringssystemet.....	11
3.2 Samfunn, folkehelse og miljø	11
3.3 Brukere	12
3.4 Medarbeidere.....	12
3.5 Økonomi	13
4 Økonomiske rammebetingelser	14
4.1 Innledning	14
4.2 Innsparingstiltak	16
4.3 Driftsbudsjettet	24
4.4 Investeringsbudsjettet	28
4.5 Fellesinntekter og utgifter	35
5 Tjenesteområdene	37
5.1 Kort status – hva lykkes vi med?.....	37
5.2 Oppvekst og kultur	39
5.2.1 Barnehager, skoler og pedagogisk psykologisk senter (PPS)	43
5.2.2 Kulturhus, kulturskole, bibliotek og ungdomshusene	49
5.2.3 Voksenopplæring.....	54
5.3 Helse og sosial	56
5.3.1 Pleie og omsorg	60
5.3.2 Sosiale tjenester i NAV.....	65
5.3.3 Flyktningetjenesten	66
5.3.4 Barnevernstjenesten	67
5.3.5 Helsetjenester, rus og psykisk helse	68
5.4 Tekniske tjenester	71
5.4.2 Friluftsliv, nærmiljø og idrett	77
5.4.4 Eiendomsforvaltning.....	81
5.5 Rådmannens stab og støttefunksjoner	84
5.5.1 Lokalsamfunnsutvikling	84
5.5.2 Medarbeidere, økonomi, service og kommunikasjon	86

Vedlegg 1: Oppvekst og kulturetaten, budsjetttrammer og konsekvenser	91
Vedlegg 2: Helse og sosialetaten, budsjetttrammer og konsekvenser	95
Vedlegg 3: Teknisk etat, budsjetttrammer og konsekvenser	99
Vedlegg 4: Sentraladministrasjonen, budsjetttrammer og konsekvenser	102
Vedlegg 5: Budsjett fellesinntekter - utgifter	105
Vedlegg 6: Budsjettskjema 1A og 1B – drift	106
Vedlegg 7: Budsjettskjema 2A og 2B – investeringer	108
Vedlegg 8: Hovedoversikt, drift	111
Vedlegg 9: Oversikt over årsverk i Ås Kommune	112
Vedlegg 10: Beskrivelse av tjenestenes omfang og innhold	113
Vedlegg 11: Kommunale avgifter og gebyrer	124
Vedlegg 12: Totaloversikt funksjoner 2013	127
Vedlegg 13: Interkommunalt samarbeid i Follo, oversikt over diverse organer	129
Vedlegg 14: Årsbudsjett 2014 og handlingsprogram for kirken 2014 - 2017	130
Vedlegg 15: Budsjett for kontroll og tilsyn	142

1 Hovedtrekk og profil i handlingsprogrammet

1.1 Innledning

Handlingsprogram 2014-2017 med økonomiplan, tar utgangspunkt i de overordnede mål og strategier som er fastlagt i kommuneplanen (2011 – 2023). Det er tatt utgangspunkt i de fire fokusområdene *Samfunn, folkehelse og miljø, Brukere, Økonomi og Medarbeidere*.

Kort leserveiledning

- Kapittel 1 gir et kort bilde av hovedutfordringer i planperioden.
- Kapittel 2 viser viktige budsjett- og befolkningsforutsetninger.
- Kapittel 3 gir en kort beskrivelse av plan- og rapporteringsstruktur og en presentasjon av fokusområdene.
- I kapittel 4 presenteres de økonomiske rammebetingelsene med hovedoversikter fra budsjettet og innsparingstiltak.
- Kapittel 5 gir en verbal beskrivelse av utfordringer og tiltak for hvert tjenestemråde.
- Vedleggene er mange, oversikten over disse framgår av innholdsfortegnelsen.

Dokumentene bygger på prosessen fra dialogkonferansen med formannskapet og hovedutvalgene i mai, via hovedutvalgenes diskusjon og konkretisering innenfor de respektive ansvarsområdene i august, til den avsluttet med at rådmannen la fram sitt forslag til budsjett og økonomiplan i formannskapet 23.oktober.

Formannskapet fattet følgende vedtak i møtet 12. juni 2013:

1. *Arbeidet med plan- og budsjettprosessen gjennomføres som beskrevet i saksutredningen.*
2. *De foreløpige økonomiske rammene for etatene 2014 – 2017 er en videreføring av rammene for 2013-16, justert for lønnsvekst.*

3. *Prisvekst må etatene så langt det er mulig ta innenfor egne rammer som en del av etatenes innsparingskrav.*
4. *Det settes av 7,5 mill. kr til en vekstpott som innarbeides i budsjettforslaget. Dette er lavere enn anslått reelt vekstbehov ved framskrivning av dagens enhetskostnader (15 mill. kr), og etatene må derfor møte store deler av veksten gjennom effektivisering av tjenesteproduksjon og tilpasning av tjenestetilbud.*
5. *Rådmannen presenterer et første forslag til investeringsprogram 2014-2017 i september 2013.*

Formannskapet kom med ytterligere føringer i møtet 25. september 2013 (F-sak 56/13):

Budsjett 2014 og Handlingsprogram 2014-17 fremlegges med et netto driftsresultat i samsvar med fylkesmannens anbefaling på 3 %. Dette for å make kommunens kommende investeringsbehov.

1.2 Sentrale utfordringer

Kommunens viktigste oppgave er å ivareta Ås som et godt sted å bo og leve for innbyggerne. De ansatte er den viktigste ressursen i arbeidet. Det må fortsatt arbeides aktivt for å beholde og rekruttere kompetente og motiverte medarbeidere.

Ås kommune har en betydelig befolkningsvekst. Dette er grunnleggende positivt, men det gir også store utfordringer, på kort og noe lengre sikt.

I det videre presenteres noen sentrale utfordringer som er gjeldende for planperioden – hovedvekten av utfordringene er knyttet opp mot de økonomiske rammebetingelsene.

ØKT PRESS PÅ TJENESTENE

Kapasiteten i den eksisterende tjenesteproduksjonen er i stor grad fullt utnyttet, og befolkningsveksten medfører dermed behov for økte investeringer og styrket driftskapasitet.

For å ivareta en fortsatt forsvarlig økonomisk drift, vil det være behov for å gjøre endringer i strukturer og organisasjon, samt foreta en reduksjon i tjenestetilbudet.

Stramme økonomiske rammer

Årets budsjettprosess har vært krevende på grunn av et redusert økonomisk handlingsrom, jf. omtale i kapittel 4.

Utfordringene kan knyttes til:

- Helårsvirkning av tiltak fattet i fjorårets budsjett
 - o Økning i barnehageplasser
 - o Nye institusjonsplasser
- Redusert vekstkompensasjon
- Endringer i regelverket for momskompensasjon
- Betydelige investeringsbehov framover

Det reduserte handlingsrommet medfører at rådmannen nesten ikke fremmer nye tiltak, samt har gitt føringer om innsparinger i hele organisasjonen. Videre har rådmannen sett det som nødvendig å innarbeide eiendomsskatt på næring for å oppnå et positivt netto driftsresultat i 2014.

Det er innarbeidet besparende tiltak med over 12,5 mill. kroner som medfører reduksjon i tjenester. Ytterligere innsparinger i driften bør innarbeides over tid, slik at det på sikt etableres et annet aktivitetsnivå som samsvarer med anbefalingene.

I rådmannens forslag til budsjett for 2014, er det budsjettert et netto driftsresultat på 0,5 prosent. Videre i planperioden er det et negativt resultat. I hovedsak skyldes dette konsekvenser av de planlagte investerings tiltakene. I kapittel 4.2.2. er det derfor lagt fram alternativer for løsning som

kommunestyret må velge blant. For å ha et positivt resultat i handlingsplanperioden, må valgte tiltak innarbeides i kommunestyrets vedtatte handlingsprogram.

Behov for nye investeringer

Ås kommune har behov for å gjøre betydelige investeringer i årene som kommer. De viktigste er:

- Utvidelse og rehabilitering av skolene
- Utvidelse av barnehagekapasitet
- Bygge flere boliger til personer med omsorgsbehov
- Bygge nytt demenssenter og utvide antallet sykehjemsplasser

Investeringene vil medføre økte drifts- og finanskostnader når byggeprosjektene ferdigstilles. Samtidig gir endringene muligheter til å styre mot en mer rasjonell drift, men det krever endringer dagens strukturer.

Betydelig vedlikeholdsetterslep

Ås kommune bruker omtrent samme andel av driftsbudsjettet til vedlikehold og drift av kommunale bygg som gjennomsnittet i Akershus. Kommunen bruker derimot vesentlig mindre pr m², noe som skyldes at det er et betydelig større samlet areal som skal forvaltes. Dette gir Ås kommune større utfordringer enn de øvrige kommuner og bidrar til økt vedlikeholdsetterslep.

Det er i 2013 lagt fram en egen sak for kommunestyret som viser vedlikeholdsetterslepet i kommunens eiendomsmasser. Det er estimert et samlet etterslep tilsvarende 130 mill. kroner. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at vi ikke vil klare å redusere etterslepet i planperioden. Likevel vil nye investeringer gi muligheter for å rasjonalisere arealbruken.

Justering og utvikling av tjenestenivå

På en rekke områder har kommunen vært nødt til å tilpasse drifts- og tjenestenivået de senere årene. Eksempler på dette er:

- Samhandlingsreformen med nytt lovverk, som har medført omfattende endringer i helse- og omsorgssektoren. Både behovet for økt kompetanse, utvidet kapasitet og utvidet tjenestetilbud. Det er en økning i antallet ressurskrevende brukere som i dag har krav på kommunale tjenester.

- Krav til barnehageplass for alle, som har medført behov for flere barnehageplasser og en styrking av ressursene.

- Økt behov for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Herunder utvikling av systemer og infrastruktur i alle sektorer og støttefunksjoner. For eksempel har IKT-utviklingen i skolene medført behov for investeringer i IKT-utstyr, samt drift og vedlikehold av IKT-tjenester.

Samlet sett medfører de mange endringene på kommunens tjenesteområder til økt behov for kompetanse og kapasitet. Behovene for investeringer og ressurser til daglig drift og vedlikehold har, og vil vokse, mer enn det kommunens inntektsvekst tilsier.

HVORDAN MØTE UTFORDRINGENE?

Til tross for at sammenligningsdata fra KOSTRA (Kommune-stat-rapportering) viser at Ås kommune har en rasjonell og effektiv drift på de vesentligste områdene, er det likevel områder vi aktivt må forbedre.

Strukturelle endringer

For å sikre god økonomistyring og forsvarlig og rasjonell drift, er kommunen nødt til å videreføre arbeidet med å vurdere strukturelle endringer. Målet med slike grep må være å identifisere og gjennomføre endringer som bidrar til en bedre utnyttelse av kompetanse, bedre kvalitet på tjenestene og mer igjen for hver krone.

Eksempler på områder det er nødvendig å kartlegge i perioden:

- Gevinster ved endret skolestruktur, særlig når nye investeringer er fullført.
- Gevinster ved et tettere samarbeid om støttefunksjoner og administrasjon med nabokommuner

Økning i skatteinntekter

Eiendomsskatt på næring er innarbeidet i budsjettet og bidrar til å sikre et positivt netto driftsresultat 2014. Skatteinntekten vil anslagsvis utgjøre om lag 10 mill. kroner årlig. Vestby og Nesodden har i 2013 vedtatt å innføre eiendomsskatt på næring.

Kommunestyret må ta stilling til om eiendomsskatt på boliger kan bli nødvendig i planperioden. Skatteinntekten vil gjøre kommunen betydelig bedre rustet til å møte de økonomiske utfordringene framover.

Ålerudmyra skytebane

Det arbeides med støydempingstiltak rundt Ålerudmyra skytebane. Kommunen er grunneier og vil kunne få inntekter fra prosjektet. Dette er imidlertid ikke avklart.

Reduksjon av tjenestetilbudet

Nødvendig reduksjon i tjenestetilbudet vil bli vurdert opp mot konsekvensen det vil innebære å utføre reduksjonen. Dette gjelder for alle kommunens tjenester og administrasjon.

I budsjettforslaget for 2014 er det innarbeidet innsparinger på hver etat. I tillegg er det presentert ytterligere tiltak som ikke er innarbeidet. En oversikt over alle innsparingstiltak er spesifisert i kapittel 4.2.

Kontinuerlig arbeid for å styrke internkontrollen

Ås kommunes driftsbudsjett er i størrelsesorden 1 mrd. kroner og vi har omtrent 1500 lønsmottakere hver måned. Kommunene styres av et omfattende regelverk og forvalter en rekke tjenesteområder. Det er derfor avgjørende å ha en velfungerende internkontroll.

I planperioden blir det viktig at vi fortsetter arbeidet med å styrke internkontrollen, både på ledelses- og tjenesteutøvelsesnivå.

God internkontroll vil bidra til å sikre en mer effektiv organisering, forbedre beslutningsgrunnlagene, gi trygghet for at utførelsen av tjenester er tilfredsstillende og bidra til betryggende budsjettoppfølging – både kontroll med utgiftssiden og fullstendigheten av inntektene.

Kontinuerlig arbeid for bedre utnyttelse av teknologi

Ås kommune har hatt en betydelig implementeringstakt av ny teknologi og programvare. Det er viktig å opparbeide tilstrekkelig kompetanse på områdene, med mål om å realisere effektivitetsgevinster og forbedre styringsgrunnlaget.

Utfordringene innenfor det enkelte tjenesteområde er beskrevet nærmere i kapittel 5.

2 Forutsetninger for handlingsprogramperioden

2.1 Statsbudsjettet 2014

DET ØKONOMISKE OPPLEGGET FOR KOMMUNESEKTOREN I 2014

Regjeringen legger opp til realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på 7,7 mrd. kroner. Av den samlede veksten er 5,2 mrd. kroner frie inntekter. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på 1,7 %.

Samlet pris- og lønnsvekst for kommunesektoren(deflator) er i 2014 anslått til 3 %. Lønnsveksten anslås å være 3,5 %.

Inntektsveksten må sees i sammenheng med konsekvenser av den demografiske utviklingen for kommunesektoren. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anslår at mer-utgifter i 2014 utgjør 3,3 mrd. kroner.

I 2014 forventes pensjonskostnadene å øke med om lag 1,75 mrd. kroner utover det som er kompensert gjennom deflatoren. Dette må også dekkes av veksten i de frie inntektene i 2014.

NYE OPPGAVER FOR KOMMUNENE SOM ER FINANSIERT AV RAMMETILSKUDET

I statsbudsjettet er lagt inn knapt 1 mrd. kroner i rammetilskudd til kommunene til å dekke nye oppgaver:

Grunnskole

- Innføring av 1,5 timer valgfag på 10. trinn fra høsten 2014.
- Tilskuddsordningen som gjelder styrket lærertetthet i ungdomsskolen videreføres. Ås kommune har ikke fått midler til denne ordningen. Tildeles skoler som har dårlige resultater.

Barnehage

- Nominell videreføring av foreldrebetaling i barnehager.

- Fra høsten 2014 økes makspris til 2360 kroner.
- I statsbudsjettet opptrappes tilskuddet til private barnehager til fra 94 til 96 %. Ås kommune har allerede vedtatt 100 % finansiering til private barnehager.
- Opptrapping til to barnehageopptak i året, fra høsten 2014. Barn som fyller ett år innen 1. november 2014 skal tilbys barnehageplass.

Barnevern

- Redusert refusjon for enslige mindreårige asylsøkere. Ås har avvirket ordningen.
- Kommunens egenandel ved plassering i barnevernsinstitusjon øker fra 1.januar 2014 til om lag 50 000 kroner for hvert barn per måned.
- Sterkere krav til kommunalt tilsyn med barn i fosterhjem fra 15. juli 2014.
- Kommunalt ansvar for tilsyn med samvær foreldre-barn inntil 16 timer per år.
- Øremerkede tilskudd videreføres og styrkes i 2014. Er muligheter for kommunen å søke om midler til nye kompetanse- og samhandlingstiltak.

Helse og omsorg

- Statlige refusjoner for tjenester til ressurskrevende brukere:
 - Kompensasjonsgraden reduseres fra 80 til 77,5 %.
 - Kommunens egenandel økes fra 975 tusen til 1,01 mill. kroner per person
- Økning i investeringstilskudd til nye heldøgns omsorgsplasser i 2014.
- Skolehelsetjenesten og helsestasjoner styrkes.
- Fortsatt kommunal utbygging av øyeblikkelig hjelp. Blir finansiert med øremerket tilskudd og bidrag fra spesialisthelsetjenesten. Skal være etablert i kommunen innen 2016.

- Skjønnsmidler til psykososial oppfølging etter 22. juli-hendelsen avvikles.

Samhandlingsreformen

- Midler til medfinansiering og kompensasjon av utskrivningsklare pasienter videreføres.

Utdanning av deltidsbrannpersonell

- 36 mill. kroner fordeles til kommunene med deltidsbrannpersonell.

KONSEKVENSER FOR ÅS KOMMUNE

Samlet sett kan det se ut til at budsjettet for kommunesektoren er et nøytralt budsjett. For Ås kommune derimot, medfører budsjettet redusert handlingsrom og et reelt innsparingsbehov.

Ås kommune får en vekst i frie inntekter på 4 % sammenlignet med revidert nasjonalbudsjett 2013. Anslått pris- og lønnsvekst utgjør 3 %. Dette innebærer at realveksten for Ås kommune er på 1 %, eller ca. 8 mill. kroner.

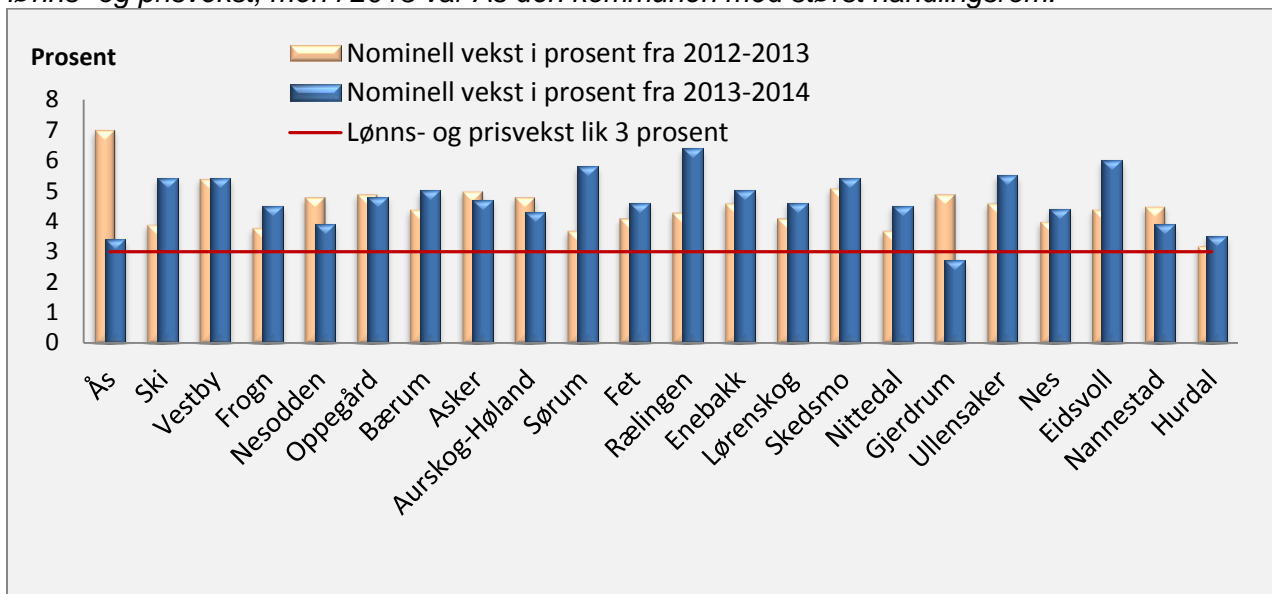
Realveksten skal dekke:

- Alle nye tiltak
- Økning i tjenester som følge av demografisk utvikling
- Økte pensjonskostnader utover ordinær lønnsvekst

Helårseffekten av tiltakene som ble innarbeidet i 1. tertial 2013, utgjør alene ca. 20 mill. kroner. Disse omfatter blant annet økt bemanning på Moer sykehjem som følge av etablering av flere sykehjemsplasser og flere barnehageplasser. Med en vekst på 8 mill. kroner, mangler det 12 mill. til å dekke helårseffekten av tiltak vedtatt i 1. tertial 2013.

Alle nye tiltak og konsekvensjusteringer må finansieres gjennom omprioriteringer samtidig som det må kuttes på alle etater for å kunne opprettholde et positivt netto driftsresultat.

Figur 1. Viser svingningene i det økonomiske handlingsrommet for Akershuskommuner i 2013 og 2014. Ås kommune har i 2014 svært begrensede midler til å møte demografiske endringer utover lønns- og prisvekst, men i 2013 var Ås den kommunen med størst handlingsrom.

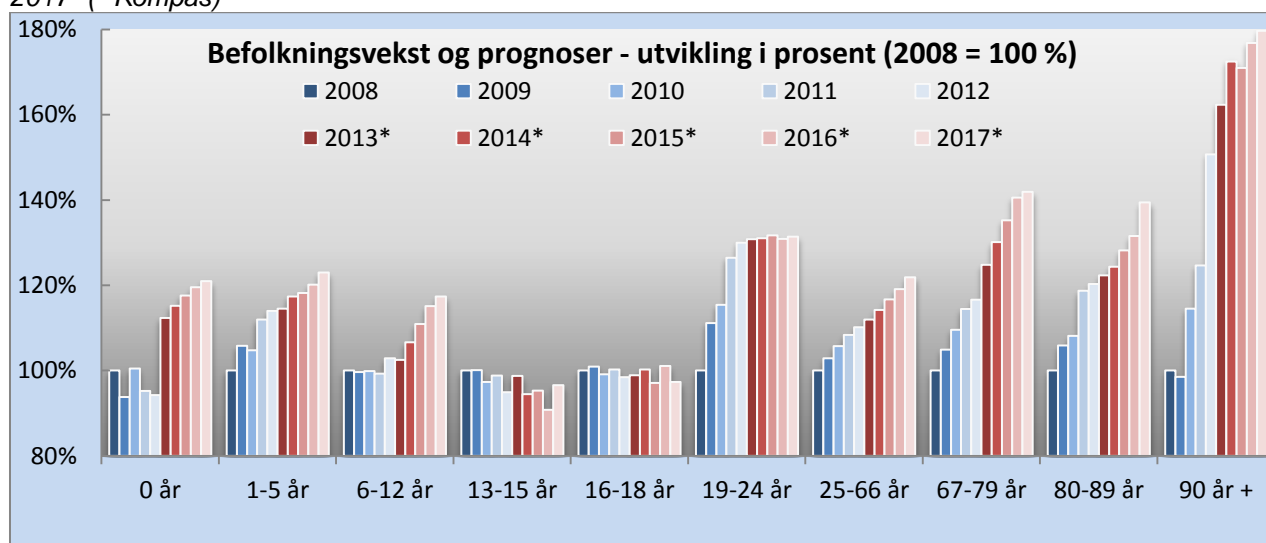
2.2 Befolkningsutvikling 2013 – 2017

Ved utgangen av 2012 var det 17 568 innbyggere i Ås kommune, en økning på 1,65 % fra 31.12.2011. Tabell 1 viser den reelle befolkningsveksten i perioden 2008-2012 og prognose for perioden 2013-2017. Prognosene fra august 2013 er basert på kommunenes plan og analysesystem (Kompas) og forutsetter en vekst på 2 %. Det er tatt høyde for et oppdatert boligprogram og andre parametere som påvirker befolkningsveksten.

Prognosen fra Kompas anslår 19.394 innbyggere i 2017, mens SSBs middelvekstprognose viser 20.083 innbyggere i 2017. Generelt er det mange usikkerhetsfaktorer knyttet til prognoser da beregningene baseres på tall som er vanskelig å forutsi, for eksempel innvandring og flyttetrender. Prognosene kan derfor kun brukes som en indikator på en utviklingstrend og ikke som absolutte tall. SSBs tall tar ikke hensyn til kommunens boligprogram.

Aldersgrupper	Befolkningsvekst 2008-2012 (Kilde: SSB)					Befolkningsprognoser 2013-2017* (Kilde: Kompas)				
	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
0 år	210	197	211	200	198	236	242	247	251	254
1-5 år	1 086	1 149	1 138	1 216	1 238	1 244	1 275	1 284	1 305	1 336
6-12 år	1 533	1 528	1 531	1 522	1 577	1 571	1 635	1 700	1 765	1 799
13-15 år	707	708	688	699	671	698	668	674	642	683
16-18 år	722	729	716	724	711	714	724	701	730	703
19-24 år	1 189	1 322	1 372	1 504	1 546	1 555	1 558	1 566	1 556	1 563
25-66 år	8 674	8 926	9 171	9 399	9 556	9 713	9 908	10 123	10 332	10 569
67-79 år	1 229	1 289	1 347	1 407	1 433	1 534	1 599	1 662	1 728	1 744
80-89 år	444	470	480	527	534	543	552	569	584	619
90 år +	69	68	79	86	104	112	119	118	122	124
Alle aldre	15 863	16 386	16 733	17 284	17 568	17 920	18 279	18 644	19 016	19 394
Vekst, personer	539	523	347	551	284	352	358	365	372	379
Vekst, %	3,5 %	3,3 %	2,1 %	3,3 %	1,6 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Tabell 1 og Figur 2. Folkemengde i Ås pr 31. desember 2008-2012 (SSB) og befolkningsprognose 2013-2017* (* Kompas)

Befolkningsutviklingens konsekvenser for tjenestetilbudet

Behov for barnehageplasser

Ås har til sammen ca. 1215 barnehageplasser. Plassene er fordelt i to grupper - barn over og under 3 år. Fordelingen mellom gruppene kan ha relativt store variasjoner fra år til år, noe som også påvirker bemanningsstørrelsen. Behovet for flere plasser er vurdert i revidert barnehagebehovsplanen som framlegges i november 2013.

Behov for elevplasser

Når det gjelder behov for nye elevplasser, vises det til skolebehovsplanen vedtatt i kommunestyret, sak 20/12. Nye befolkningsprognoser viser at Solberg skole vil få problemer med å få plass til alle elevene fra høsten 2015. Det samme gjelder Sjøskogen skole. På Solberg skole blir denne økningen permanent, mens det på Sjøskogen skole vil være en topp i noen år, før elevtallet går noe tilbake. Rustad og Åsgård skolekrets vil også ha behov for utvidelse av elevarealet i årene framover.

Behov for heldøgns pleie- og omsorgsplasser

Tabell 2 viser prognosen for aldersgruppen over 80 år, og behovet for opptrapping av antall plasser i forhold til en dekningsgrad på 20 %. Nasjonale føringer anbefaler 25 % dekning, men Ås kommune har vedtatt at 20 % dekningsgrad er tilstrekkelig. Kommunens økonomiske situasjon tilsier at det vil være meget vanskelig å legge til grunn de nasjonale føringene. Kommunen vil løpende vurdere hvilke boformer og tjenestetilbud som er mest hensiktsmessig for å ivareta behovene.

I planperioden er det nødvendig å øke antall boliger med heldøgns bemanning. Det bør raskt etableres Ås demenssenter Moer, nå planlagt med 28 plasser (24 skjermede plasser og 4 forsterkede plasser) og et nytt dagsenter for personer med demens.

Videre må det planlegges nye sykehjemsplasser ved en utvidelse av Moer sykehjem.

Tabell 2. Tabellen viser prognosen for aldersgruppen over 80 år og behov for opptrapping av antall plasser i boliger med heldøgns pleie- og omsorgstjenester, sett i forhold til en dekningsgrad på 20 %.

År	Antall innbyggere over 80 år:	Totalt antall plasser med 20 % dekningsgrad:	Mangler plasser ift "2014-kapasitet" inkl 17 dobbeltrom med 20 % dekning:
2014	671	134 plasser	10 plasser
2015	687	137 plasser	13 plasser
2016	706	141 plasser	17 plasser

3 Beskrivelse av fokusområdene i handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet tar utgangspunkt i de mål og føringer som er gitt i kommuneplanen og som er retningsgivende for sektorenes planlegging. Gjeldende kommuneplan for Ås ble vedtatt av kommunestyret i april 2011 og gir føringer for perioden 2011-2023.

Kommunens handlingsprogram, som rulleres årlig, samordner tjenesteområdenes virksomhet de nærmeste fire årene og skal bidra til å virkeliggjøre kommuneplanen og visjonen *Ås – miljø, mangfold og muligheter*.

3.1 Plan- og rapporteringssystemet

Kommunen bruker balansert målstyring som redskap for kommunens styring og rapportering. Plan- og rapporteringssystemet bygger på de fire fokusområdene *Samfunn, folkehelse og miljø, Brukere, Medarbeidere og Økonomi*. Hovedmålene i kommuneplanen er koblet mot hvert av disse fokusområdene. De "kritiske suksessfaktorene" viser områder kommunen må lykkes med for å nå hovedmålene.

Hvert tjenesteområde har utarbeidet sitt lokale målkart som viser kritiske suksessfaktorer, måleindikatorer og et ambisjonsnivå som forteller hvilket resultat kommunen ønsker å oppnå og hva som anses som et "godt nok" resultat.

Bruken av fokusområder i målkartene bidrar til at den enkelte virksomhet kan se betydningen av egen innsats og måloppnåelse i en helhetlig sammenheng. Ikke bare i forhold til økonomiske parametere, men også i forhold til utvikling av Ås-samfunnet, brukernes opplevelse av tjenestene og medarbeidernes tilfredshet.

Videre i kapittel 3 følger en overordnet beskrivelse av mål og innsatsområder for hvert av fokusområdene. For en mer detaljert beskrivelse vises det til *Kommuneplanen 2011-2023*.

Rådmannen erkjenner at målkartene bør utvikles og vil igangsette et fornyingsarbeid i 2014/2015 som del av kommuneplanarbeidet.

3.2 Samfunn, folkehelse og miljø

Fokusområdet *Samfunn, folkehelse og miljø* skal sikre oppmerksomheten om kommunen som samfunnsaktør og pådriver for en god og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet. Kommunen har definert følgende hovedmål under dette fokusområdet:

Ås kommune har en bærekraftig samfunnsutvikling, som sikrer livskvalitet og livsgrunnlag i dag og i fremtiden.

Kritisk for å lykkes med å oppnå hovedmålet er:

- Levende lokaldemokrati og samfunnsliv
- Livsstil som bidrar til god fysisk og psykisk helse
- Gode bo- og nærmiljøer
- Trygghet og tilhørighet
- Bærekraftig forvaltning av miljø og naturressurser

PRIORITERTE INNSATSOMRÅDER:

LEVENDE LOKALDEMOKRATI OG SAMFUNNSLIV

- Aktivt organisasjons- og foreningsliv
- Åpne beslutningsprosesser
- Medvirkning fra barn og unge
- God tilgjengelighet for alle
- Riktig bruk av IKT

LIVSSTIL SOM BIDRAR TIL GOD FYSISK OG PSYKISK HELSE – PRIORITERTE OMRÅDER:

- Universell utforming
- Fysisk aktivitet og kosthold
- Rusfrie miljøer
- Psykisk helse
- Forebygge fattigdom
- Hjelp ungdom som faller utenfor skole og annen meningsfull aktivitet
- Kulturopplevelser

GODE BO - OG NÆRMILJØER

- Ivareta grøntarealer
- Sikre et attraktivt sentrum med utviklingsmuligheter

TRYGGHET OG TILHØRIGHET

- Samarbeid med frivilligheten
- Forebyggende arbeid

BÆREKRAFTIG FORVALTNING AV MILJØ OG NATURRESSURSER

- Energi og klima
- Bevaring av biologisk mangfold
- Redusere forurensning
- Effektiv og bevisst areal- og naturforvaltning
- Sikre bærekraftig forbruksmønster

3.3 Brukere

Fokusområdet *Brukere* omfatter kommunen som leverandør av velferdstjenester til barn, unge, voksne og eldre. Dette fokusområdet skal sikre at de som har behov for kommunens tjenester, tilbys dette i nødvendig omfang og kvalitet.

Tabell 3. Målkart for fokusområdet Medarbeidere.

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2012	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Godt arbeidsmiljø	Fysisk arbeidsforhold	Medarbeiderundersøkelse	4,4	5	4,5
	Samarbeid og trivsel	Medarbeiderundersøkelse	5	5	4,5
	Mobbing, diskriminering og varsling	Medarbeiderundersøkelse	5	5,5	5
	Stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	4,8	5	4,5

Kommunen har definert følgende to hovedmål under dette fokusområdet:

- *Innbyggere skal tilbys tjenester som fremmer trygghet, selvstendighet og et verdig liv.*
- *Barn og unge har et variert oppvekst- og læringsmiljø som gir utfordringer og fremmer trygghet*

Kritisk for å lykkes med å oppnå hovedmålet er:

- Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet
- Avklart forventningsnivå

3.4 Medarbeidere

Fokusområdet *Medarbeidere* omfatter utviklingen av kommunens organisasjon og medarbeidere. I kommuneplanen er det definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

Kommunen har kompetente medarbeidere og en fleksibel, lærende og kostnadseffektiv organisasjon

Kritisk for å lykkes med å oppnå hovedmålet er:

- Godt arbeidsmiljø*
- Helse og friskhet
- God ledelse og kompetente medarbeidere
- God organisering av arbeidet
- Effektive og anvendbare støttesystemer og verktøy

(* Neste arbeidsmiljøundersøkelse skal gjennomføres i 2014.)

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2012	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Helse og friskhet	Sykefravær	Sykefravær	8,63 %	7 %	7,5 %
God ledelse og kompetente medarbeidere	Tilfredshet med nærmeste leder	Medarbeiderundersøkelse	4,7	5	4,5
	Faglig og personlig utvikling	Medarbeiderundersøkelse	4,6	5	4,5
	Andel fagstillinger som er besatt med rett formell kompetanse	Andel styrere og pedagogiske ledere i barnehager med godkjent førskolelærerutdanning	88,2 %	100 %	90 %
God organisering av arbeidet	Organisering av oppgaver og arbeid	Medarbeiderundersøkelse	4,7	5	4,5
	Innhold i jobben	Medarbeiderundersøkelse	5	5	4,5
Lønns- og arbeidstidsordninger	Systemer for lønns- og arbeidstidsordninger	Medarbeiderundersøkelse	4,1	4,5	4

3.5 Økonomi

God økonomistyring og god utnyttelse av ressurser er en forutsetning for å lykkes i en presset økonomisk virkelighet. Fokusområdet *Økonomi* skal sikre handlefrihet til å utvikle kommunen og sikre prioriterte tjenesteområder. Kommunen har definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

Kommunen skal ha en økonomi som gir handlefrihet til å utvikle kommunen og som sikrer prioriterte tjenesteområder.

Kritisk for å lykkes i å oppnå hovedmålet er:

- Tilfredsstillende netto driftsresultat
- Stram økonomistyring og god internkontroll
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Modernisering av organisasjonen og utvikling av administrative prosesser
- God forvaltning av aktiva

Tabell 4. Målkart for fokusområdet *Økonomi*.

Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Resultater ved siste måling	Resultatmål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilfredsstillende netto driftsresultat	Netto driftsresultat	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Netto driftsresultat	3,4 %	3 %	1,5 %
Stram økonomistyring	Avvik i forhold til budsjett (Minus angir et samlet mindreforbruk)	Regnskapsdata			
		Totalavvik i forhold til budsjett	0 %	0	0,5 %
Effektiv tjenesteproduksjon	Brutto driftsutgifter pr. innbygger	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger	46 536	45 351 (Snitt Akershus)	48 482 (snitt gruppe 8)
God forvaltning av aktiva	Avkastning ifht referanserente (3 mnd. NIBOR)	Regnskapstall			
		Meravkastning i forhold til gjennomsnittlig NIBOR	5 %	2 %	1 %

4 Økonomiske rammebetingelser

4.1 Innledning

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommuner angir forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter. Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat skal være minst 3 prosent. Anbefalingen er gitt for å sikre tilstrekkelig økonomisk handlefrihet til nye investeringer eller for å møte uforutsette svingninger i utgifter og inntekter. Ås kommunes budsjetterte netto driftsresultat er på 0,5 prosent for 2014.

Disposisjonsfondet

Fylkesmannen anbefaler at disposisjonsfondet utgjør 4 prosent av driftsinntektene. Ås kommunes disposisjonsfond er nå på 37,8 mill. kroner eller omlag 3,8 prosent av kommunens driftsinntekter.

Momskompensasjon fra investeringer

I henhold til forskrift om årsregnskap for kommuner, skal momskompensasjon fra investeringer føres direkte i investeringsregnskapet fra 2014. Tidligere har momskompensasjonen bidratt til å forbedre kommunens driftsresultat. Regelverksendringen medfører dermed at driftsresultatet i 2014 blir svekket sammenlignet med tidligere år. På lengre sikt kan endringen gi lavere finanskostnader, da prosjektene i større grad finansieres av momskompensasjon, og mindre av lån.

Investeringsprosjektene er fra og med 2014 budsjettert uten moms.

Stram økonomistyring

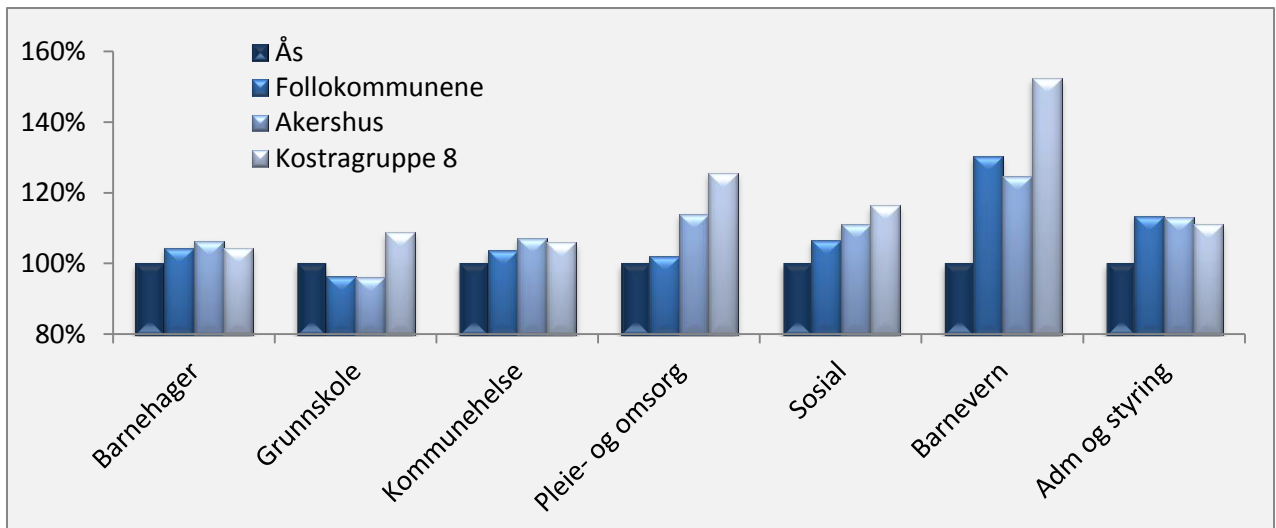
Med et økt press på kommunens økonomi, er det viktig at budsjettene overholdes. Gjennom plan-, budsjett- og rapporteringsprosesser skal den enkelte enhet få en god forståelse for hvilke økonomiske rammer som er stilt til rådighet. De administrative månedsrapporteringene vil være sentrale for økonomistyringen gjennom året. Det er i tillegg utviklet et excelbasert verktøy, for å gi bedre støtte i økonomistyringen for den enkelte leder.

Effektiv tjenesteproduksjon

KOSTRA-tall indikerer at Ås kommune har en effektiv drift på flere områder. Likevel er det områder som bør effektiviseres ytterligere, med mål om å opprettholde kvaliteten i tjenestetilbudet.

Strukturelle forhold, blant annet knyttet til gjeldende bygningsmasse, gjør at en god del av effektiviseringspotensialet ikke kan tas ut på kort sikt. Ved realisering av nye investeringer er det derfor viktig at disse bidrar til å utløse potentialet for lavere driftsutgifter. KOSTRA vil bli brukt som grunnlag for videre analyser av effektiv tjenesteproduksjon.

KOSTRA-tallene fra 2012 viser følgende for de største sektorene/tjenestene:

Figur 3. Sammenligning av netto driftsutgifter fordelt pr. innbygger i målegruppen. (KOSTRA 2012). Ås kommune er satt til 100 % og er grunnlaget for sammenligningen med øvrige kommuner.

Kommentarer til figuren:

- Ås kommune har lavere netto utgifter pr. innbygger til barnehage enn snittet i Follo, Akershus og Kostragruppe 8 (gruppen med kommuner som Ås kan sammenlignes med). Resultatet indikerer at vi har en god struktur og organiseringen av barnehagedriften.
- Netto utgifter til skole er høyere enn gjennomsnittet for Follokommunene og Akershus. Selv om vi er lavere enn gruppe 8, er det et betydelig potensiale for effektivisering. Ås kommune har blant annet den laveste gjennomsnittstørrelsen på skolene i Follo.
- Netto utgifter til kommunehelse og pleie- og omsorg er noe lavere enn snittet for Follo og Akershus, og betydelig lavere enn gruppe 8. Sett i lys av at Ås kommune har noe lavere disponible inntekter enn gjennomsnittet bør vi også ligge noe lavere for denne sektoren. Øvrige kommuner har hatt en betydelig vekst i utgifter som følge av samhandlingsreformen, Ås har derimot ikke hatt samme utgiftsvekst. Dette er nærmere omtalt i kapittel 5.3.
- Ås kommune har lavere utgifter til sosiale tjenester og barnevern enn alle øvrige grupper.
- Ås kommune har lave utgifter til administrasjon og styring. Fra 2009 til

2012 er utgiftene redusert med 15 %, mens øvrige i Akershus har en økning. Størst potensiale for effektivisering er knyttet til utgifter for administrative lokaler. Ås kommune er mest effektiv på utgifter til administrativ styring og ledelse i forhold til sammenligningsgruppene.

Ås kommune er avhengige av en mer effektiv drift enn de fleste sammenlignbare kommunene. Dette skyldes at kommunen relativt sett har lavere frie inntekter til å finansiere driften.

I årene framover er det derfor viktig å rasjonalisere og effektivisere driften ytterligere. Nye investeringstiltak må, i tillegg til å møte veksten, i størst mulig grad bidra til mer effektiv utnyttelse av hver krone. For at dette skal realiseres er det behov for endringer i dagens organisering og drift. Kompetansen må brukes best mulig og kommunen må ha en mer effektiv bruk av arealer.

Utgiftene til administrasjonslokaler er fortsatt høye og det arbeides med tiltak for å redusere disse. På rådhuset og i Erik Johansen bygget legges det til rette for økt arealeffektivitet. I dag er administrasjonen

spredt på mange bygg, og en stor andel av eiendommene leies av andre. De øvrige driftsutgiftene til administrasjon, styring og ledelse er lave i Ås kommune.

Eiendomsforvaltning

Verdien av kommunens bygnings- og anleggsmasse er over 1 mrd. kroner. Basert på tall fra KOSTRA 2012, forvalter Ås kommune 50 % mer arealer pr innbygger enn gjennomsnittet for Akershus. Dette medfører en betydelig merkostnad for Ås dersom vedlikehold og drift skal opprettholdes.

Selv om vedlikeholdsbudsjettet har økt de siste årene, brukes det fortsatt lite til vedlikehold.

Forvaltning av finansielle anleggsmidler

Midler fra salg av Søndre Follo Energiverk (SFE) er plassert i rente- og aksjemarkedet. For at dette skal være lønnsomt på lang sikt, må avkastningen på midlene være høyere enn kommunens lånekostnader. Gjennomsnittlig årlig avkastning i perioden 2001-2022 har vært ca. 1,4 % høyere enn kommunens innlånsrente. Plasseringen av E-verksmidler i kapitalmarkedet har dermed gitt meravkastning for kommunen sammenliknet med alternativet – nedbetaling av lån.

Avkastningen av e-verksmidlene påvirkes av kurssvingninger selv om aksjeandelen er lav. Kommunen har ikke tilstrekkelige med midler til å dekke et år med dårlig avkastning. De årene kommunen oppnår høy avkastning bør derfor bufferen styrkes for å kunne møte svingninger i avkastningen uten at dette trenger å få direkte følger for driften.

For 2014 budsjetteres det med en avkastning på 7,2 mill. kr eller 1 % over kommunens lånerenter. Eventuell meravkastning utover dette vil bli avsatt til styrking av kommunens bufferfond.

4.2 Innsparingstiltak

Innledning

Fylkesmannen anbefaler kommunene å budsjettere med et netto driftsresultat på minst 3 prosent.

Det framgår også av Formannskapetets vedtak (F-sak 56/13) at budsjettet for 2014 skal fremlegges med et netto driftsresultat i samsvar med fylkesmannens anbefaling.

Forslag til innsparingstiltak

I budsjettet for 2014 og årene framover er det behov for betydelige innsparingstiltak dersom netto driftsresultat skal være 3 prosent. Rådmannen har fulgt opp vedtaket fra formannskapet, men har ikke lykket med å innarbeide nødvendige tiltak.

I det videre presenteres forslag til innsparinger på følgende måte:

- Oversikt over innsparingstiltak som er innarbeidet i budsjettet.
- Oversikt over innsparingstiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet, men legges fram som konkrete tiltak for politisk behandling.
- Liste over tidligere vedtatte tiltak som rådmannen ikke har funnet plass til i budsjettet.

Rådmannens anbefaling

Rådmannen anbefaler at framlagt budsjett vedtas, med de innsparinger som er innarbeidet, samt å innføre skatt på næring. Forslaget gir et driftsresultat på 0,5 prosent i 2014. I tillegg er det presentert ytterligere innsparingstiltak for å kunne nå målet om 3 prosent netto driftsresultat. Disse tiltakene er ikke innarbeidet på grunn av tidligere politiske føringer. Med endringer i de økonomiske forutsetninger ønsker rådmannen at enkelte tiltak nå vurderes på nytt, herunder:

- endringer i skolestruktur
- innføring av eiendomsskatt på boliger
- reduksjon i tjenestetilbudet

Tiltakene har betydning for både brukere og medarbeidere og krever ryddige administrative prosesser og er strategisk krevende.

Basert på informasjon fra KOSTRA, er det særlig på skolesektoren vi har størst innsparingspotensial i sammenligning med andre. Sett i sammenheng med behovet for nyinvesteringer i skole, er det et tydelig behov for å gjøre strukturelle grep som bidrar til å redusere drifts- og vedlikeholdskostnader knyttet til gamle

skolebygg, og som gir bedre og mer effektiv utnyttelse av lærerkompetansen.

4.2.1 INNSPARINGSTILTAK SOM ER INNARBEIDET I BUDSJETTET

Tabellen nedenfor gir en oversikt over innsparingstiltak som gir en samlet besparelse på over 12,5 mill. kroner. Den enkelte etat har prioritert innenfor sitt område og tiltakene medfører en reduksjon i tjenestetilbudet. I tillegg er det innarbeidet eiendomsskatt på næring med 10 mill. kroner. Samlet verdi av tiltakene er 22,5 mill. kroner.

Tabell 5. Oversikt over innsparingstiltak som er innarbeidet i budsjettet for 2014.

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Årlig besparelse
Oppvekst og kultur:		
1	Barnehager – generelt kutt tilsvarende 1 %	685 000
2	Barneskoler – generelt kutt tilsvarende 1 % (ikke Brønnerud og Kroer)	735 000
3	Kulturskolen – generelt kutt tilsvarende 1 %	59 000
4	Biblioteket – generelt kutt tilsvarende 1 %	67 000
5	VO – generelt kutt tilsvarende 1 %	31 000
6	Reduksjon i tilskudd private bhg Tiltaket er en konsekvens av at kommunen reduserer sine driftsutgifter knyttet til den generelle innsparingen på 1 %.	662 000
7	Økte inntekter kulturskolen 5 % Innsparingen forutsetter en økning i egenbetaling på 5 % med virkning fra 1.1. 2014	180 000
8	Økte inntekter VO 4 % Innsparingen forutsetter en økning i egenbetaling fra kursdeltakere på 4 % med virkning fra 1.1. 2014	100 000
9	Økte inntekter SFO 3-4 %	577 000
10	Avvikling av Åpen barnehage Barnehagen kom aldri i gang grunnet mangel på lokaler	150 000
11	Økte inntekter kulturhuset 7,4 % Generell økning av utleieutgifter	172 000
12	Nedleggelse av fritidsklubb Fritidsklubber er ikke et lovpålagt tilbud. Det foreslås at Midtgard legges ned. Lokalene til Midtgard kan overtas av kulturskolen slik at de kan håndtere større grupper og øke inntjeningen.	1 300 000
13	Biblioteket 2 stillinger ned En nedleggelse av 2 stillinger på biblioteket medfører av begge bibliotekene må ha reduserte åpningstider, dvs. ikke åpne hver dag.	1 186 000

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Årlig besparelse
14	Avvikling av kulturskoletimen Timen er ikke lovpålagt, men før regjeringsskiftet var det en høring om å lovfeste denne timen. Elevene i Ås får et undervisningsopplegg i tilknytning til den kulturelle skolesekken. Mye av timen kan således sies å være dekket av den kulturelle skolesekken.	324 000
Samlet besparelse i beløp:		6 228 000
Helse og sosial:		
15	Generelt kutt på tilsvarende 1 %. 1. Et slikt kutt må gjøres i samarbeid og med involvering av enhetene. Det er en reell reduksjon i tjenestetilbudet utover budsjettinnsparingen som er innarbeidet i budsjettet. De viktigste er: 2. Statlig finansierte prosjekter opphører i 2014. a. Aktiv på dagtid b. Ungdomsteamet 3. Eksisterende ressurskrevende tjenester skulle tilsi en økning på 3 mill. i 2014, men innarbeides som en besparelse. 4. Statsbudsjettets styrking av helsestasjonen innarbeides ikke og er en reell besparelse. 5. Ingen budsjettøkning knyttet til flere brukere/tiltak, som fører til færre/mindre tjeneste pr bruker og høyere terskel for å få tjenester. 6. Ingen justering av variabel lønn (vikarer, ferievikarer og overtid) – justeringsbehov med dagens aktivitet er ca. 10 000 000 kroner. Samlet verdi av de ovennevnte tiltakene utgjør samlet ca. 16-17 000 000 kroner.	3 004 000
16	Ås Seniorcenter Ta bort kommunal støtte til Ås seniorsenter (Nordby får ikke) – må drives etter selvkostprinsippet med deltakeravgift.	100 000
Samlet besparelse i beløp:		3 104 000
Teknikk og miljø:		
17	Generelt kutt i driftsrammen for alle enheter på 1 %	950 000
18	Økning i husleieinntekter	480 000
19	Økning i husleieinntekter omsorg	200 000
20	Redusert renhold i kontorbygg Tre kontorbygg i sentrum rengjøres i dag en gang i uken og en dag hvis behov. Toaletter og korridorer renholdes daglig. I alt er det 1,8 årsverk ansatt for å gjøre arbeidet. Renholdet kan reduseres til en gang i uken, toaletter og fellesarealer som før. Besparelse ca 0,3 årsverk	100 000
Samlet besparelse i beløp:		1 730 000

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Årlig besparelse
Sentraladministrasjonen:		
21	<p>Innføring av eiendomsskatt på næring I forbindelse med budsjettarbeidet for 2012 ble det gjennomført en matrikkelanalyse for å beregne potensialet for eiendomsskatt på næringsbygg i Ås kommune. Ved 7 promille er skatteinntekten fra næringsbygg anslått til ca. 17 mill. kroner årlig.</p> <p>Vestby og Nesodden har vedtatt innføring av eiendomsskatt på næring i 2013. Erfaringene fra deres taksering, er at verdivurderingene ved taksering må settes lavt på grunn av usikkerhet knyttet til verdivurderingen. På den bakgrunn har rådmannen nedjustert inntektsanslaget fra 17 mill. kr som ble beregnet i 2012 til ca. 10 mill. kroner. Det korrekte tallet vil først foreligge ved endelig taksering.</p> <p>Næringsvirksomhet knyttet til Campus er ikke tatt med i beregningen. Dette må vurderes særskilt. Et frittstående institutt vil få eiendomsskatt på den delen av virksomheten som er kommersiell, f. eks et laboratorium dersom virksomheten er privatfinansiert. Eiendomsskatt knyttet til Campus kommer eventuelt i tillegg.</p>	10 000 000
22	<p>Generelt kutt på 1 % for alle støtteenheter og for Kirkelig fellesråd Kuttet innebærer at støtteenheterne, som allerede har lave kostnader, må redusere tjenestetilbudet ytterligere. Dette vil gå utover støtten til tjenesteytende enheter. Tilskuddet til kirken kuttet tilsvarende 1 %. Det vil utgjøre om lag 70 000 kroner.</p>	526 000
24	<p>Justering av seniorpolitiske tiltak Ås kommune har en dyr ordning for seniorpolitiske tiltak. Analyser fra Aon viser også at besparelsene knyttet til redusert AFP uttak er små i forhold til kostnadene ved ordningen. Flere andre kommuner med tilsvarende dyre ordninger for seniorpolitikk, har endret, eller er i ferd med å justere, tiltakene for å få ned kostnadene.</p> <p>Ordningen foreslås justert ved at redusert arbeidstid med full lønn erstattes med en ordning som isteden gir en ekstra friuke. Årlig innsparing av endringen anslås å være 1 mill. kroner i forhold til budsjettet for 2013. Besparelsen forutsetter også at kronetillegget til seniorer bortfaller.</p> <p>Ved videreføring av dagens må budsjettet styrkes med 2 mill. kroner.</p>	1 000 000
23	<p>Kommunal kjøregodtgjørelse Rådmannen har i tidligere sak til Formannskapet foreslått en kommunal kjøregodtgjørelse på 2,5 kr for enheter som daglig bruker egen bil i den brukerrettede tjenesten. På grunn av budsjettsituasjonen innarbeider rådmannen en reduksjon til 1 kr. De ansatte i PPS har 1 krone i dag, etter en særskilt forhandling. Rådmannen foreslår nå en harmonisering, slik at alle grupper får 1 krone i kommunal kjøregodtgjørelse. Tiltaket er anslått å gi en kostnad på ca. 150 000 kr, mot 400 000 kr som en sats på 2,5 kr ville innebære.</p>	-----
Samlet besparelse i beløp:		11 526 000

4.2.2 TILTAK SOM IKKE ER

INNARBEIDET I BUDSJETTET.

Tiltakene som beskrives nedenfor er ikke innarbeidet i budsjettet, men er nødvendig å innarbeide i planperioden.

Samlet sum for tiltakene som tallfestes i tabellen nedenfor, utgjør om lag 45 mill. kroner årlig. Et innsparingsminimum må være 20 mill. kroner innen 2017 for å oppnå et positivt netto driftsresultat.

Kommunestyret bør fatte vedtak om en eller flere vesentlige endringsbehov for å møte utfordringene i planperioden, herunder:

- Endre skolestruktur for å gjennomføre planlagte investeringer
- Innføre eiendomsskatt på boliger
- Redusere tjenestetilbudet på forebyggende områder og kultur

Tabell 6. Spesifisert oversikt over tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet.

Nr	Beskrivelse av tiltaket	Årlig innsparing
1	Kulturhuset på anbud/leies ut	2 822 000
	Grunnet kommunens anstrengte økonomi og at kommunen foreløpig ikke har greid å opparbeide et godt nok publikumsbesøk, og dermed taper beregnede inntekter, foreslås det at kulturhuset leies ut/settes ut på anbud for noen år framover. Kulturarrangementer i kommunens regi vil i stor grad bli borte og møtelokaler må man finne andre steder eller leie. De ansatte må behandles etter arbeidslivet regler.	
2	Legge ned avdeling på Nordby barnehage	2 018 000
	Når utvidelsen av Solbergtnet barnehage står ferdig i desember 2014, kan en av de midlertidige barnehagene legges ned. Dersom regjeringen innfører 2 barnehageopptak i året, som er varslet i statsbudsjettet for 2014, vil det imidlertid medføre at kommunen, ut fra foreløpige beregninger, trenger ca. 80 flere barnehageplasser enn befolkningsveksten tilsier. Det kan da bli behov for å opprettholde Nordby inntil kommunen har nok permanente plasser.	
3	Reduksjon i tilskudd private bhg som følge av avdelingsnedleggelse på Nordby	770 000
	Reduksjonene i tilskudd til private barnehager er en konsekvens av at kommunen reduserer sine driftsutgifter knyttet til nedleggelsen.	
4	Legge ned frisklivssentralen	Ca. 1 000 000
	Frisklivssentralen er et ikke lovpålagt tilbud, men et satsningsområde i samhandlingsreformen. Forebyggende helsetiltak for voksne mennesker i risikozonene, er et viktig dokumentert tiltak. Sentralen ble opprettet i 2012/2013, og har et godt samarbeid med kommunens 12 fastleger, Nav osv. Kommunen har fått flere statlige tilskudd i etableringen.	
5	Legge ned psykiatrisk dagsenter	Ca. 1 200 000
	Dagsenteret har om lag 40 brukere, som kommunen antar vil trenge flere lovpålagte tjenester om senteret ikke er der. Dette kan gi enda større kostnader enn senterets driftsutgifter.	
6	Legge ned aktivitetssenteret	Ca. 1 500 000
	Tilbudet er ikke lovpålagt, men sørger for at mange innbyggere kan bo lengre hjemme og bidrar til å utsette institusjonsinnleggelse. Altså et forebyggende tiltak for eldre, samt en avlastning for pårørende.	

7	Slutte å preparere skiløyper	100 000
	Kommunal støtte til preparering av skiløyper opphører. Må i stedet fullt ut dekkes av Skiforeningen. Brøyting av skiløyper er det eneste bidraget kommunen gir til uorganisert idrett.	
8	Utvide samarbeidet med andre kommuner - støttetjenester	Ikke tallfestet
	Sentraladministrasjonen har i dag et utstrakt samarbeid med andre kommuner på IKT, økonomi, innkjøp og skatteinnkreving. Samarbeidet kan imidlertid utvides videre. Det bør derfor tas initiativ ovenfor våre nabokommuner om å utrede mulige gevinster ved økt samarbeid på administrative tjenester. Gevinster ved sammenslåing av funksjoner kan utredes.	
9	Redusere utgifter til politiske utvalg	Ikke tallfestet
	Det bør igangsettes et arbeid med mål om å redusere utgiftene, med virkning fra nytt kommunestyre i 2015.	
10	2 % redusert tilskudd til Kirkelig fellesråd	136 000
	Konsekvenser av ytterligere 2 % reduksjon i tilskudd til Kirkelig fellesråd er beskrevet i vedlagt brev fra Kirkelig Fellesråd.	
11	Nedleggelse av Brønnerud skole/SFO	5,7 mill. årlig
	<p>Nedleggelse av Brønnerud skole har tidligere vært til politisk drøfting og ikke vært aktuelt å gjennomføre. Men i årene framover vil kommuneøkonomien være svært presset og det er nødvendig å se på hvilke tiltak som bidrar rasjonell økonomisk drift og besparelser, og som samtidig i størst mulig grad bidrar til å opprettholde et best mulig tjenestetilbud.</p> <p>Ås kommune har høyere kostnader til drift av skoler, sammenlignet med andre kommuner i Follo og Akershus, og skole er den eneste sektoren hvor Ås kommune ligger over andre kommuner. Et tiltak som vil gi en betydelig driftsgevinst er å nedlegge Brønnerud skole. Tiltaket vil føre til en vesentlig reduksjon av drifts- og vedlikeholdsutgifter. I tillegg medfører tiltaket en bedre utnyttelse av arealer og bedre utnyttelse av undervisningskompetansen i kommunen.</p> <p><i>Noen merknader:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivitetsbygget på Brønnerud er i dårlig forfatning og krever betydelig vedlikehold nærmeste par årene for å ivareta sikkerheten for elever og lærere. - Det er kapasitet på Åsgård skole til å ta imot elevene gjennom å omstrukturere arealbruken på Åsgård. - Ås kommune skal gjøre betydelige investeringer i årene framover. Det vil da være avgjørende at investeringene bidrar til å effektivisere skolestrukturen, herunder drifts- og vedlikeholdsutgifter. <p>Rådmannen foreslår at Brønnerud skole legges ned, fra høsten 2015. Tiltaket vil gjøre Ås bedre rustet til å møte de økonomiske utfordringene, samt gi en mer effektiv drift.</p> <p>Tiltaket vil medføre besparelser, hovedsakelig på følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Teknikk og miljø: (1,7 mill. kroner)</i> <ul style="list-style-type: none"> o Reduserte oppvarmingsutgifter o Reduserte renholdsutgifter o Redusering i andre driftsutgifter 	

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Redusert vedlikehold som kan omdisponeres til andre objekter - Oppvekst og kultur: (4 mill. kroner) <ul style="list-style-type: none"> ○ Bedre utnyttelse av lærere ved at de underviser større grupper ○ Større fagmiljø for ansatte ○ Større sosialt miljø for elevene. De fleste skolebyttesaker skjer fra de små skolene med begrunnelse i lite sosialt miljø. ○ Noe økte utgifter til skoleskysst 	
12	Nedleggelse av Kroer skole/SFO	5 mill. kroner årlig (forsiktig anslag)
	<p>Nedleggelse av Kroer skole har tidligere vært til politisk drøfting og ikke vært aktuelt å gjennomføre. Rasjonell utbygging av Rustad skole fordrer endringer i skolestrukturen for å bidra til å opprettholde et best mulig tjenestetilbud. Det vil da være avgjørende at investeringene bidrar til å effektivisere skolestrukturen, herunder utnytte lærerressursene bedre og redusere drifts- og vedlikeholdsutgifter.</p> <p>Ås kommune har høyere kostnader til drift av skoler, sammenlignet med andre kommuner i Follo og Akershus, og skole er den eneste sektoren hvor Ås kommune ligger over andre kommuner. Et tiltak som vil gi en betydelig driftsgevinst er å nedlegge Kroer skole. Tiltaket vil føre til en vesentlig reduksjon av drifts- og vedlikeholdsutgifter. I tillegg medfører tiltaket en bedre utnyttelse av arealer og bedre utnyttelse av undervisningskompetansen i kommunen.</p> <p>Rådmannen foreslår at Kroer skole legges ned når Rustad skole åpner. Tiltaket vil gjøre Ås bedre rustet til å møte de økonomiske utfordringene, samt gi en mer effektiv drift.</p>	
13	Innføring av eiendomsskatt på boliger	25 mill. kroner. (Anslag)
	<p>Innføring av eiendomsskatt på boliger vil ha betydelig effekt på kommunens økonomiske handlingsrom.</p> <p>Det er ikke foretatt noen detaljert utredning for hvilke utslag eiendomsskatt vil innebære. Et enkelt anslag indikerer at inntekten vil ligge i størrelsesorden 25 mill. kroner årlig. Anslaget er basert på laveste skattesats.</p>	
14	Salg av e-verksmidler for å finansiere investeringer	Ikke tallfestet
	<p>Ved salg av e-verksmidler som i dag er plassert i kapitalmarkedet, vil kommunens finansielle risiko reduseres. Ås kommune forventer en årlig avkastning på over 7 mill. kroner, men bærer en risiko da konjunktursvingninger vil kunne innebære år med tap.</p> <p>Salg av midlene vil gi reduserte lånekostnader og avdrag. Samtidig må også forventet meravkastning, som nå ligger inne i budsjettforutsetningene, tas ut. Netto driftsresultat vil således ikke bedres, men usikkerheten vil reduseres.</p>	

4.2.3 TIDLIGERE VEDTAK SOM RÅDMANNEN IKKE FINNER Plass TIL I BUDSJETTET

Nedenfor beskrives tidligere vedtatte tiltak som rådmannen ikke finner plass til budsjettforslaget.

Tabell 7. Oversikt over vedtatte tiltak som rådmannen ikke finner plass til i budsjettet for 2014.

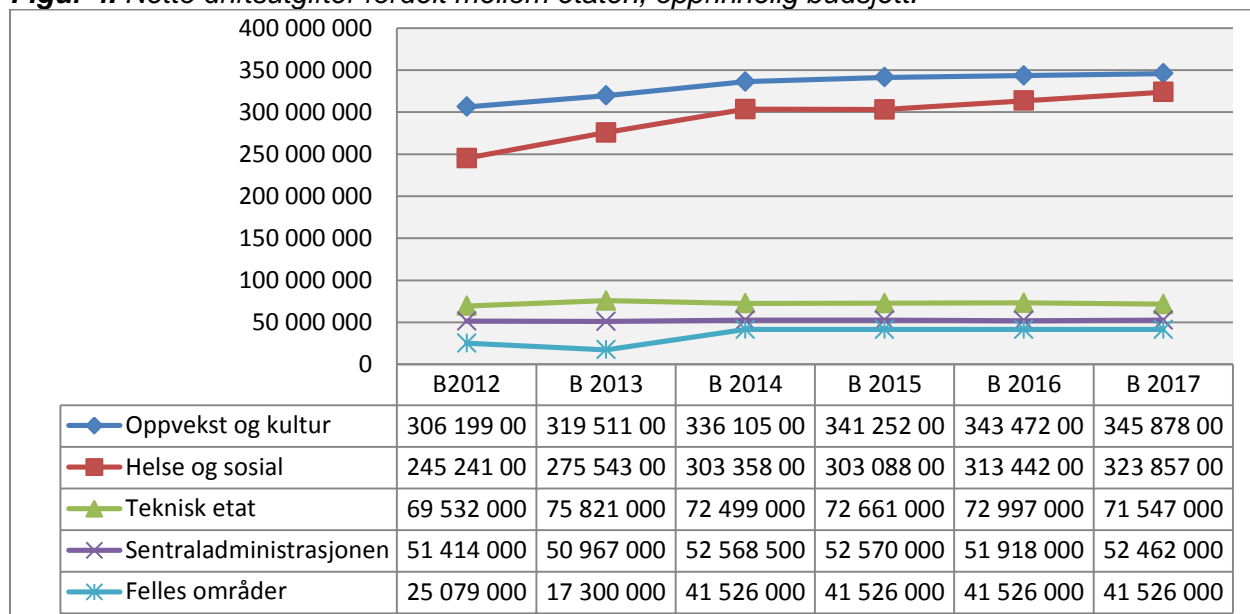
Nr	Beskrivelse av tiltaket	Beskrivelse av årsak til nedprioritering	Helårseffekt i drift, kr:
1	Veisalting	Kommunestyret har tidligere vedtatt at det ikke skal saltes på kommunale veier i Ås. Merutgiften på tiltaket: <ul style="list-style-type: none"> - årlige lønnskostnader på 500 000 kroner - øvrige driftskostnader med 1 500 000 kroner - behov for investering i en veihøvel som koster 2 500 000 kroner 	2 000 000
2	1,0 årsverk ved plan, utvikling og regulering	Øke årsverk fra 5,0 til 6,0 årsverk. Nytt årsverk skal jobbe med næringsutvikling og generelle plansaker.	715 000
3	Aktiv på dagtid - Koordinator	0,3 årsverk til koordinator ved Frisklivssentralen til Aktiv på dagtid. K-sak 46/13 støtter at koordinator skal videreføres og søkes inn i handlingsprogram 2014-2017. (Ansvar 3840)	190 000
4	Fysioterapeut	Utjevning av privatpraktiserende fysioterapeuter i Ås, fire-årsplan. (500 000,- pr år i 4 år)	500 000

4.3 Driftsbudsjettet

Totalt øker etatenes rammer med 53,9 mill. kroner. Justert for pris- og lønnsvekst får etatene en realvekst på ca. 31,7

mill. kroner. Dette er den reelle økningen i rammen som blant annet må dekke helårseffekten av tiltakene som ble vedtatt i budsjettet for 2013.

Figur 4. Netto driftsutgifter fordelt mellom etaten, opprinnelig budsjett.

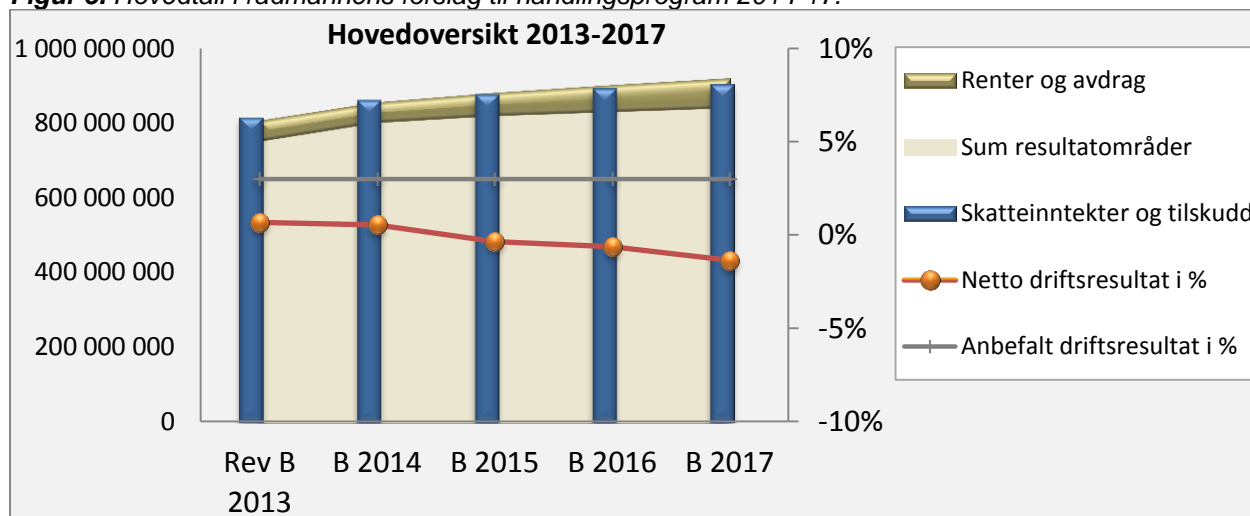

HOVEDOVERSIKT

Figur 5 gir en hovedoversikt over rådmannens forslag til handlingsprogram 2014-2017. Mer detaljerte oversikter finnes under tjenesteområdene, samt i vedleggene.

Netto driftsresultat for 2014 til 2017 viser en negativ utvikling, fra 0,5 % i 2014 til minus 1,36 % i 2017. Dette understreker behovet for å gjennomføre strukturelle endringer som enten medfører en justering av inntekts- eller utgiftsnivået.

Figur 5. Hovedtall i rådmannens forslag til handlingsprogram 2014-17.

NETTO DRIFTSRESULTAT

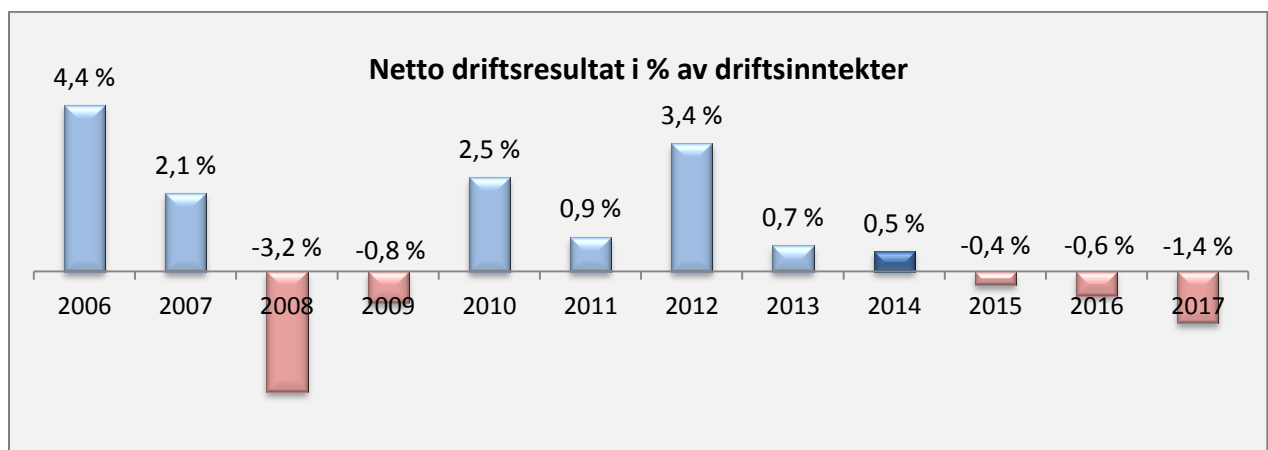
Netto driftsresultat er en viktig styringsindikator. Denne viser blant annet hvor mye av kommunens løpende inntekter som kan settes av til finansiering av fremtidige investeringer. Budsjettert netto driftsresultat for 2014 er 0,5 %.

Budsjettet er lavere enn Fylkesmannens anbefaling på minst 3 %. Det viktig å understreke at mange kommuner inntektsfører premieavviket mellom faktisk pensjonspremie og beregnet kostnad. Det gjør ikke Ås kommune. Dette er beregnet å utgjøre nærmere 16 mill. kr i 2014. Med en inntektsføring av dette premieavviket ville resultat for 2014 vært nærmere Fylkesmannens anbefaling.

Det negative netto driftsresultatet utover i planperioden, er dekket opp med bruk av disposisjonsfond. Vår økonomiske robusthet svekkes, og det bør derfor iverksettes strukturelle endringer som over tid er nødvendig for å møte de økonomiske utfordringene framover.

Det vil fortsatt være usikkerhet knyttet til anslaget for netto driftsresultat utover i perioden. Særlig gjelder dette utviklingen i pensjonskostnader, avkastning på kapitalforvaltning, renteutgifter, utviklingen i frie inntekter og kostnader knyttet til nye brukere.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen av netto driftsresultat i perioden 2006-2017 i prosent av driftsinntektene. Tallene fram t.o.m. 2012 er regnskapstall, deretter er budsjettall lagt til grunn.

Figur 6. Utviklingen av netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter

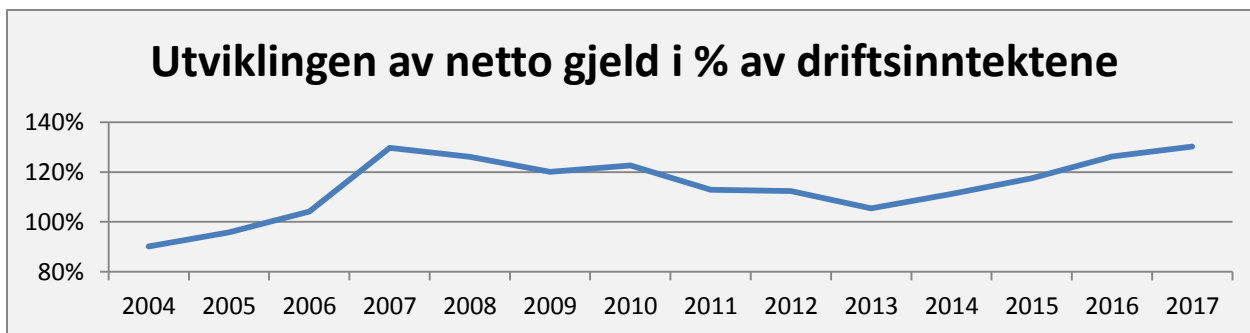
LÅNEGJELD

Et lavt netto driftsresultat fører til lav egenfinansiering av investeringer. Kommunen har over flere år lånefinansiert en stor andel av investeringene, noe som har medført til at gjelden har økt betydelig.

Gjennom de siste årene er investerings-takten gått noe ned, samtidig som driftsinntektene har økt årlig. Netto gjeld i

prosent av driftsinntekter har dermed blitt redusert. Investeringsnivået i rådmannens forslag til handlingsprogram, innebærer at netto gjeld igjen vil øke og henger sammen med behovet for store investeringer innen skole, barnehager og omsorg.

Figur 7 viser utviklingen i netto gjeld i perioden 2004-2013, samt budsjetterte tall for perioden 2014-2017.

Figur 7. Utvikling av netto gjeld i % av driftsinntekter

FONDSUTVIKLING

Generelt disposisjonsfond vil med foreslåtte rammer øke fram mot 2015 men for planperioden sett under ett, reduseres fra 26,2 til 20,3 mill. kroner som vist i figur 8.

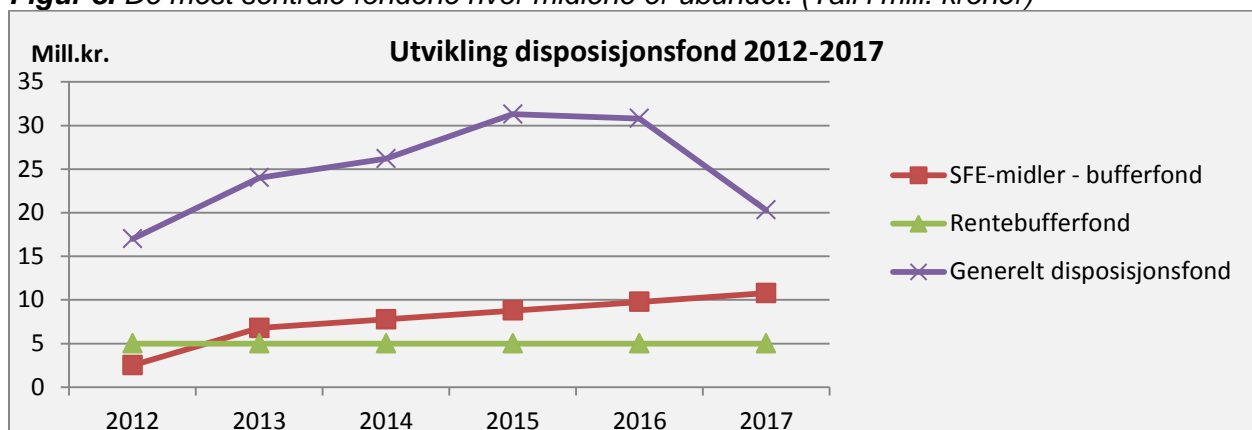
Alle disposisjonsfondene kan benyttes både til drift og investeringer.

- *Rentebufferfondet* ble avsatt i 2011 og skal være en buffer mot uforutsett renteøkning.

- *SFE-midler – bufferfond* er et disposisjonsfond som er bygd opp med avkastning fra E-verksmidler. Fondet skal være en buffer for å dekke tap i år med negativ kapitalavkastning.

- *Generelt disposisjonsfond* er kommunens reserve mot uforutsette hendelser.

Figur 8. De mest sentrale fondene hvor midlene er ubundet. (Tall i mill. kroner)

LÅNEOPPTAK

Låneopptak for 2014 vil være på 154,4 mill. kroner (ekskl. startlån). Låneopptaket øker kommunens lånegjeld med 120,4 mill. kroner, etter at betalte avdrag på 34 mill. kroner trekkes fra. I tillegg gjør kommunen et låneopptak på 20 mill. kroner i startlån.

SKATT OG RAMMETILSKUDD

Kommunenes frie inntekter er skatt og rammetilskudd. Ås kommune benytter en modell utviklet av KS for å beregne frie inntekter.

I statsbudsjettet for 2014 legges det til grunn frie inntekter for Ås kommune på ca. 813,4 mill. kroner, mens KS prognose modell anslår 817,5 mill.

Rådmannens anslag for frie inntekter er satt til 817 mill. kroner. I tillegg kommer budsjettert eiendomsskatt på verker, bruk og næring på 13 mill. kroner. Skatt per innbygger vil med anslaget for 2014 utgjøre ca. 96 % av landssnittet.

En lavere skatteinngang medfører at rammetilskuddet øker med bakgrunn i inntektsutjevningen. Det er anslått at Ås kommune får en økning på 7,5 mill. kr i

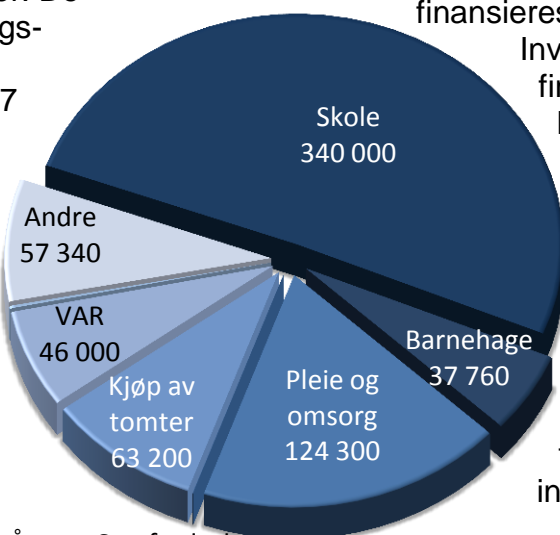
rammetilskudd som følge av inntektsutjevning i 2014. Samtidig har kommunen et beregnet utgiftsbehov på 96,08 % av landsgjennomsnittet i 2014 mot 96,8 % i 2013. Ås kommune får da et trekk i rammetilskuddet på 26,3 mill. kr som følge av dette. Det relative utgiftsbehovet i forhold til andre kommuner har gått svakt ned fra 2013 til 2014.

4.4 Investeringsbudsjettet

Det er et betydelig behov for nye investeringer i planperioden. Rådmannen forslag til investeringsramme for 2014 er på 154,4 mill. kroner. De samlede investeringsbehovene for planperioden 2014-2017 utgjør om lag 670 mill. kroner.

Det viktig å være klar over at kommunen mottar årlige rentefradrag og investeringsstøtte på ca. 8 mill. kroner per år. Dette innebærer at en stor andel av

Idrett og kultur
1 230

kommunens rentekostnader finansieres med rentekompensasjon. Nye investeringer innen kirkebygg vil motta rentekompensasjon. Videre vil investeringer i omsorgsanlegg delvis finansieres med investeringstilskudd.

Investeringer innen VAR-området finansieres gjennom årlige brukerbetaling.

Nedenfor vises tabell og kommentarer til investeringsprogrammet for 2014 – 2017. Kommentarene er i hovedsak knyttet til nye prosjekter og endringer i forhold til tidligere investeringsprogram.

Figur 9. Investeringsbudsjett for perioden 2014-2017 fordelt på grupper (Tall i tusen)

Tabell 8. Investeringsbudsjettet (*prosjekter med årlig bevilgning). Sum bevilget tidligere år er inkludert mva., budsjettall fra og med 2014 presenteres uten mva. (Tall i tusen)

	Beskrivelse av budsjettområdet	Bevilget tidl. år	B 2014	B 2015	B 2016	B 2017
1	Inventar og utvidelse Solbergtunet	12 000	34 560			
2	Planlegging ny barnehage				1 600	1 600
	Sum barnehage		34 560	0	1 600	1 600
3	IT-utstyr, skoler	*	1 600	1 600	1 600	1 600
4	Inventar og utvidelse Solberg skole	9 988	15 200	68 000	64 000	
5	Utvidelse og rehabilitering av Rustad skole	2 043	2 400	20 000	52 000	112 000
	Sum grunnskole		19 200	89 600	117 600	113 600
6	Borggården - kulturhuset	1 500	** 9 100			
7	Utvikling infrastruktur ÅS sentrum	10 000	** -9 100			
8	Investeringer biblioteket, Vinterbro	1 108	750			
9	E-bøker biblioteket	*	120	120	120	120
	Sum idrett og kultur		870	120	120	120
10	IT-utstyr HS, samhandlingsreformen	*	320	320	320	320
11	Ljungbyveien, byggetrinn 2.		1 600	5 600		

	Beskrivelse av budsjettområdet	Bevilget tidl. år	B 2014	B 2015	B 2016	B 2017
12	Inventar og utvidelse bokollektiv demente	22 460	20 400	45 600	45 600	1 600
13	Planlegging av nytt sykehjem, 1. byggetrinn					2 000
14	Solskjerming institusjon		120			
15	Dementsenteret, tilpasninger med kortlesere etc. på Hus 1 og 2.			500		
	Sum pleie og omsorg		22 440	52 020	45 920	3 920
16	Omlegging av vannledninger	*	5 000	6 000	6 000	6 000
17	Kloakksanering	*	5 000	6 000	6 000	6 000
	Sum VAR-sektoren		10 000	12 000	12 000	12 000
18	Etablering av håndhevelse av de nye parkeringsbestemmelsene		200			
	Sum samferdsel		200	0	0	0
19	Kjøp av tomter / eiendom	21 000	36 000	27 200		
	Sum kjøp av tomter / eiendom		36 000	27 200	0	0
20	Lift til vedlikeholdsavdelingen		500			
21	FDV - system		600			
22	Konsekvensutredning av Ås, plan og utvikling, mulighetsstudie		400	400		
23	Audiometre 10 stk.		100			
24	Kjøp av transportmiddel ved utvidelse av Demenssenteret.				650	
25	Oppgradering av offentlige arealer		3 000			
26	Pott for fullfinansiering av prosjekter etter anbudskonkurranse		10 000			
27	E.kap tilskudd KLP		1 750			
28	Informasjonsteknologi/telefoni	*	2 400	2 400	2 400	2 400
29	Kirkelig fellesråd	*	3 600	100	100	100
30	Standardheving / Rehabilitering bygninger	*	4 000	1 600	1 600	1 600
31	Bjørnebekk, bygg	*	160	160	160	160
32	Biler/Maskiner, teknisk etat	*	800	800	960	960
33	Mindre investeringsprosjekter, ikke spesifisert	*	560	560	560	560
34	Legionellabekjempelse	*	200	200	200	200
35	Radontiltak jfr ny forskrift	*	400	400	400	400
36	Videreutvikling av SD-anlegg.	*	1060	1060	160	160
37	HMS/Brannforebyggende arbeid	*	800	800	800	800
38	Universell utforming	*	800	800	800	800
	Sum andre inv. prosjekter		31 130	9 280	8 790	8 140
	Sum utgifter alle inv. prosjekter		154 400	190 220	186 030	139 380

** Inkludert mva

Rådmannen gis fullmakt til å disponere av garantifondet til slutføring av nødvendige etterarbeider på avsluttede investeringsprosjekter. Investeringene finansieres slik det framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 9. Finansieringen av investeringene, tall i tusen.

Finansiering	B 2014	B 2015	B 2016	B 2017
Bruk av vanlige lån	-154 400	-133 500	-167 530	-120 880
Tilskudd boliger vanskeligstilte	0	-3 600	0	0
Tilskudd -bokollektiv demente	0	-34 620	0	0
Salg av kommunal eiendom	0	-20 000	-20 000	-20 000
Sum finansiering ekskl lån	0	-58 220	-20 000	-20 000
Sum finansiering inkl lån	-154 400	-191 720	-187 530	-140 880

BESKRIVELSE AV INVESTERINGS- PROSJEKTENE JF. TABELL 8:

1. Inventar og utvidelse Solbergtunet

I K-sak 49/13 ble det vedtatt å bygge ut Solbergtunet barnehage med tre nye avdelinger. Det ble samtidig overført 10 mill. kroner til prosjektet. Endelig vedtak om investeringsrammer skulle skje i forbindelse med Handlingsprogrammet 2014-17.

2. Planlegging ny barnehage

Befolkningsprognosene og barnehageplanen viser at det vil være nødvendig å starte planleggingen av en ny barnehage i slutten av planperioden. Dette for å overholde kravet om full barnehagedekning.

3. IT-utstyr, skoler

Gjelder investeringer av arbeidsstasjoner i skolen. Det er behov for en større oppgradering og økning i antall maskiner i skolene i Ås. Det er behov for å investere 2,1 mill. kroner årlig for å kunne gjennomføre skolesatsingen på IKT (*F-sak 56/13*). Investeringene er direkte knyttet til skolen sin IKT plan (<http://as.iktplan.no>) og er nødvendig for å gjennomføre de nasjonale kartleggingsprøver for digitale ferdigheter.

Videre er det flere av de øvrige nasjonale prøvene som krever IKT utstyr og ferdigheter blant elevene. På grunn av begrenset kapasitet på IKT-avdelingen og kommunens stramme budsjettssituasjon, er det kun funnet rom for å legge inn 1,6 mill. kr årlig.

Oppgraderinger som må gjøres på klientsiden er følgende:

- bytte ut bærbare pc er på u-skolene,
- bytte ut arbeidsstasjoner for lærerne,
- øke antallet maskiner på barneskolene.

For å kunne holde en god nok standard på maskinparken i tråd med skolenes krav, vil det være nødvendig med en utskifting av utstyret hvert fjerde år.

4. Inventar og utvidelse Solberg skole

Solberg skole er fullt utnyttet, og det er vanskelig å finne plass til ytterligere elever. Planleggingen av utbygging og rehabilitering av skolen har startet opp. Deler av skolen er i dårlig stand, og det er neppe lønnsomt å rehabilitere eksisterende bygning. Med bakgrunn i egen analyse er den beste løsningen å bygge en ny skole, plassert mellom nåværende skolebygning og Søndre Tverrvei. Arealet her kan trolig gi rom for en ytterligere utvidelse dersom det senere skulle vise seg å være

nødvendig. Ved ferdigstilling av ny skole, rives den gamle og gir rom til skolegård/lekeplass. Dette innebærer at skolen kan være i kontinuerlig drift under byggeperioden, med fysiske skiller mellom anleggsområdet og skoleområdet.

5. Utvidelse og rehabilitering av Rustad skole

Befolkningsprognosene viser at skolekapasiteten i sentrumsområdet er for liten. En av skolene må bygges ut. Spesialrommene, gymnastikksal, kjøkken, formingsrom m.m. har kapasitet til to klasserekker. Det vil derfor være økonomisk lønnsomt å bygge en skole med fire klasserekker i stedet for to med tre.

Aktivitetsbygget på Rustad skole er i svært dårlig stand og har stått på rehabiliteringsprogrammet i flere år. I tillegg til spesialrom inneholder aktivitetsbygget et tilfluktsrom. Vi har søkt å fjerne dette, men har fått som svar at det ikke kan rives før hele bygningen rives. Foreløpige planer viser at den beste løsningen arealmessig, så vel som økonomisk, vil være å rive eksisterende aktivitetsbygg og bygge en ny bygning som dekker både aktivitetsbygg og skoleutvidelse i dette området. En må finne løsninger for kroppsøving og forming gjennom byggeprosessen. Øvrig undervisning vil kunne foregå omtrent som normalt.

6. Borggården – kulturhuset

I en presset økonomisk situasjon kan det være vanskelig å finne rom for utvikling av kommunens fellesrom. Rådmannen mener imidlertid at det kan være både god økonomi og folkehelse å satse på sentrumsutvikling. Dette gjør kommunen mer attraktiv og det bygger identitet til tettstedet, noe som igjen kan ha positiv effekt på folkehelse og kommunens skatteinntekter.

Behovet for infrastrukturtiltak i Borggården begynner å bli akutt. For å øke sikkerheten for kommunens datasystem må det

etableres et nødstrømsaggregat. Det foreslås at dette legges i kulturhuset, parallelt med overgangen til fjernvarme. Det legges nye varmerør fra kulturhuset til rådhuset samtidig som det legges strømkabler for nødstrømmen. Videre bør VA anlegg under bakken fornyes. Dette går dypt under borggården og bør gjøres i sammenheng med oppgradering av uteområdet.

Utbedring og oppgradering av Borggården foreslås gjennomført innenfor en ramme på ca. 10 mill. kroner. inkl. mva. Dette finansieres av resten av det som allerede er bevilget på prosjektet, samt det resterende av bevilgningen til utvikling av infrastruktur Ås sentrum 900 000 + 9 100 000 kroner.

7. Utvikling infrastruktur ÅS sentrum

Den resterende bevilgningen til dette prosjektet overføres til rehabilitering av borggården.

8. Investeringer biblioteket, Vinterbro

RFID bikker, automater, alarmporter, Konverteringsmaskin og kontorutstyr.

9 E-bøker biblioteket

Jf. Tidligere vedtak.

10. IT-utstyr HS, samhandlingsreformen

Kravene til IKT utstyr innenfor helse og sosial er stadig økende. Det er økt krav til dokumentasjon fra Helsetilsynet og Arbeidstilsynet som gjør at en må ha flere arbeidsplasser og mer fleksible for de ansatte. Det er også en stor utvikling innenfor elektronisk samhandling. Dette krever nye moduler og løsninger og vedrører flere fagsystemer.

11. Ljungbyveien

Byggetrinn 2 i Ljungbyveien. Kommunale leiligheter / omsorgsboliger til personer med psykisk utviklingshemming og stort hjelpe-/personalbehov. Planleggingen starter i 2014 og arbeidene fullføres året etter.

12. Inventar og utvidelse bokollektiv demente

Det er utarbeidet flere forslag til romprogram for demenssenter på Moer. Det siste forslaget viser et bygg i to etasjer med sykehjemsplasser og tekniske rom og parkeringsplasser i kjelleren. Tidligere kostnadsoverslag var på 120 mill. kroner. eks. mva. Det er grunn til å tro at merkostnadene med å bygge sykehjemsplasser dekkes av økte tilskudd. Det er forutsatt 34,6 mill. kr i investeringstilskudd fra staten.

13. Nytt sykehjem 1. byggetrinn

Det blir stadig flere personer med behov for sykehjemsplass. For å komme behovet for økt antall plasser i møte, blir det satt i gang planlegging av sykehjemsutvidelse i slutten av perioden. Planlagt nytt bokollektiv for demente med sykehjemsplasser i 2. etasje vil dekke behovet i planperioden.

14. Solskjerming.

Bokollektivet og Granheim Hjemmetjeneste nord.

15. Demenssenteret, tilpasninger med kortlesere etc. på Hus 1 og 2.

16. Omlegging av vannledninger

Investeringene innenfor VAR-sektoren er i samsvar med tidligere investeringsrammer og vedtatt saneringsplan. Hovedandelen av investeringene vil være separering av kloakken i Sentralholtet. Arbeidet er startet opp sammen med veivesenets trafikkisikring langs Sentralveien. Arbeidet fortsetter i Sentralholtet i 2014 for så å fortsette i Dysterlia. I tillegg vil en del penger gå med til kommunens finansiering av vann- og avløpsledningene langs Nordbyveien når veivesenet begynner oppgraderingen av veien.

Befolkningsveksten i sentralområdet og utbyggingen på UMB-området, gjør det nødvendig å utvide bassengkapasiteten i

området. Planleggingen starter i 2015 og bassenget står ferdig omkring 2017.

Investeringsraten økes fra 4 til 5 mill. kroner i året. Kapitalkostnadene dekkes over selvkostregnskapet, dvs. gebyrene.

For å kunne gjennomføre anleggsarbeidene i forutsatt tempo, vil det være nødvendig å ansette en prosjektleder som lønnes over investeringsmidlene i sektoren.

17. Kloakksanering

Kloakksaneringen følger samme framdriftsplaner som vannforsyningsanleggene.

18. Etablering av håndhevelse av de nye parkeringsbestemmelsene

Før de nye parkeringsbestemmelsene trer i funksjon må det skiltes og foretas noen andre mindre tiltak. Tiltakene er innarbeidet i budsjettet.

19. Kjøp av tomter / eiendom

Det er behov for kjøp av tomter for å sikre arealer for videre utbygging og utvikling av tjenestetilbudet i tråd med befolkningsveksten. Akkurat hvilke tomter som anskaffes, og når, vil avhengige av fremtidige veivalg for tjenestestruktur. Uansett bør det settes av midler til tomter, og det bør legges opp til å anskaffe tomter i god tid før utbyggingsbehov, for å styrke kommunens forhandlingsposisjon ved tomtekjøp. Videre vil det i budsjettene fremover settes av en samlet sum for tomtekjøp, som ikke knytter seg til enkelttomter. Dette også for å styrke kommunens forhandlingsposisjon.

20. Lift til vedlikeholdsavdelingen

I forbindelse med drift- og vedlikeholdsarbeid blir det ofte leid inn lift med en betydelig kostnad. Det er ønskelig å kjøpe egen lift. Denne vil være innspart i løpet av ca. 3 år.

21. FDV - system

Det er i de siste årene lagt ned et stort arbeid i å registrere tilstanden på kommunens bygningsmasse og etterslepet i vedlikehold. Det er nå ønskelig å gå til anskaffelse av et elektronisk system for å systematisere vedlikehold, drift og forvaltningen av eiendomsmassen.

22. Konsekvensutredning av Ås, plan og utvikling, mulighetsstudie

23. Audiometre 10 stk.

Apparatene brukes til å kontrollere hørselen på barn og unge ved helsestasjonen og ved skolene. De nyeste apparatene vi har er 14 år gamle, og kan ikke lengre kalibreres.

24. Kjøp av transportmiddel ved utvidelse av Demenssenteret.

Ved utvidelsen av Demenssenteret og flere brukere på Dagavdeling for Demente blir det behov for ny bil/buss.

25. Oppgradering av offentlige arealer

Det har i liten grad vært gjennomført større oppgraderinger av de offentlige rommene i Ås sentrum de siste årene. Med vekst, fortetting og ønske om økt næringsutvikling i sentrum, bør det være et løpende arbeid å øke kvaliteten og tilstanden på offentlige gater og plasser. Det foreslås derfor å legge inn en årlig investeringssum til slike prosjekter. For 2014 er det igjen søkt om midler til oppgradering av den nederste delen av Skoleveien og utbedring av kryssingen av Brekkeveien for gående og syklistene ved stasjonen. Basert på kostnadsoverslag fra planleggingsprosjektet er søknadene til Statens vegvesen justert ned til totalt 4,5 mill. kroner. Det er innledet dialog med eiere av tilgrensende kvartaler, med tanke på at disse kan bidra med midler til oppgraderingen. Det foreslås at kommunen selv setter av 3 mill. kroner i budsjettet for 2014 til oppgradering av offentlige arealer i Ås sentrum og at disse benyttes til oppgradering av Skoleveien/

Brekkeveien dersom det innvilges statlig støtte. Dersom støtte ikke innvilges, kan prosjektet justeres for å få ned kostnadene og dekkes med kommunale midler og andre eksterne bidrag, eller benyttes til andre prosjekter under formålet.

26. Fullfinansiering av prosjekter etter anbudskonkurranse

Det settes av 10 mill. kr på et eget prosjekt til finansiering av prosjekter der gjennomført anbudskonkurranse viser at prisen blir inntil 5 % dyrere enn budsjettet. Dette for å sikre fremdrift i prosjektene og mulighet for forsiktig budsjettering. Alternativt må man ved budsjettering ta ekstra høyde for usikkerhet i forkant av anbudsinnhenting. Dette kan imidlertid drive opp kostnadene ved prosjektene.

27. E.kap tilskudd KLP

Påkrevet egenkapitalstilskudd er beregnet ut fra pensjonsfondet i fellesordningen.

28. Informasjonsteknologi / telefoni

Det vil være behov for en økning i investeringer til 2,4 mill. kroner årlig i perioden fremover. Investeringsprosjekter fremover vil være integrasjoner, kunne ta i bruk felles komponenter som utvikles igjennom KS, utbygging og oppgradering av dagens infrastruktur i takt med veksten i Ås kommune og økt IKT-avhengighet i tjeneste-produksjonen. Det er nødvendig å tilrettelegge for trådløst nett på alle skolene. I takt med det økte behovet for stabilitet og kapasitet i det interne nettet, er det i perioden behov for en del oppgradering av nettet. Den økte bruken av elektronisk meldingsutveksling innfor helse, setter større krav til sikkerhet i nettet og tilgjengelighet hele døgnet. Det er stadig økt etterspørsel etter mer fleksible løsninger for ansatte i kommunen, dette krever en omlegging av dagens infrastruktur, samt økning i lisenser.

29. Kirkelig fellesråd inkl. mva.

Jf. Tidligere vedtak.

30. Standardheving / Rehabilitering bygninger

Den bokførte verdien av kommunens bygnings- og anleggsmasse er på omkring 1,0 milliard kroner. Kommunens behov for rehabilitering av bygninger er stort. Det er gjort store rehabiliteringsarbeider de siste årene, særlig i forbindelse med utvidelser av eksisterende skoler og barnehager. Likevel viser registreringer som er gjort at det er nødvendig med over 130 mill. kroner for å sette bygningene i tilfredsstillende stand. For å dekke rehabiliteringsbehovet bør det avsettes omkring 10 mill. kroner årlig gjennom en 10-årsperiode.

Nye bygg de senere årene tilsier også en økning i vedlikeholdet dersom standarden skal opprettholdes og bygningene ivaretas. I en situasjon med trange økonomiske rammer klarer ikke kommunen å sette av tilstrekkelige midler til vedlikehold og rehabilitering. Vedlikeholdsbudsjettet har økt med 0,28 mill. kroner pr. år de siste årene, men det er fortsatt relativt lite til da vi bruker 50 kroner per m² mot anbefalt minimum er 90-100 kr per m².

Opptappingen av vedlikeholdsbudsjettet fortsetter med 0,28 mill. kroner pr. år i planperioden. I tillegg foreslår rådmannen å sette av 4 mill. kroner til rehabilitering av bygninger i 2014.

31. Bjørnebekk, bygg

Årlig pott til mindre investeringer.

32. Biler/Maskiner, teknisk etat

Jf. Tidligere vedtak.

33. Mindre investeringsprosjekter ikke spesifisert

Rådmannen vil disponere uspesifisert pott for mindre investeringer til akutte investeringsbehov og andre behov som oppstår gjennom året.

34. Legionellabekjempelse

Ås kommune har behov for systematisk gjennomgang og ombygging av deler av ledningsnett for vann i eldre kommunale bygg. (Det er tidligere satt av midler til tiltaket. Arbeidene er satt i gang og løper over flere år.)

35. Radontiltak jf. ny forskrift

Grenseverdiene for høyeste tillatte radonstråling er redusert. Til tross for at Ås stort sett har lav stråling, er det registrert for høye verdier i blant annet flere skoler og barnehager. Dette kompenseres i dag med økt bruk av ventilasjon. Vi har skaffet oss god kunnskap om metoder for permanente løsninger for å fjerne problemet, og ønsker å fortsette med tiltak i alle kommunale bygg med for høy verdier. (Det er tidligere satt av midler til tiltaket. Arbeidene er satt i gang og løper over flere år.)

36. Videreutvikling av SD-anlegg, fjernvarme

Ås kommune har redusert energiforbruket i kommunale bygg betraktelig de seneste årene. Det viktigste "verktøyet" i dette arbeidet har vært utbygging av sentral driftsstyring (SD) og en bedre kontroll av temperatur og inn klima. Det er god kontroll på forbruket. Det er imidlertid flere bygg hvor det kan hentes ut nye besparelser. I samarbeid med brukerne av byggene skal det gjennomføres enøktiltak der målet er å redusere energiforbruket med ca. 1.4 mill. kWh (tilsvarer 1 mill. kroner.) (Det er tidligere satt av midler til tiltaket. Arbeidene er satt i gang og løper over flere år.)

Fordelt på 2014 og 2015 er det satt av 1,8 mill. kroner til ekstraordinære tiltak. Det er lagt ned store ressurser i sentral driftsovervåking av kommunens eiendomsmasse. Systemet som har vært brukt, er nå foreldet. Det blir ikke lenger oppdatert og må fornyes. Prosessen fordeles på 2 år.

37. HMS/Brannforebyggende arbeid

Eiendomsavdelingens tilstandsanalyse av kommunale bygg (IK-bygg) viser behov for å følge opp mangler innenfor området HMS/brann. For å lukke avvik og opprettholde et godt forbyggende brannvernarbeid er det nødvendig med øremerkede midler til denne type arbeider. (Det er tidligere satt av midler til tiltaket. Arbeidene er satt i gang og løper over flere år.)

38. Universell utforming

Ny lov om forbud om diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) krever gjennomførte tiltak slik at alle kommunale bygg tilfredsstillende kravene innen 2025. For å nå dette målet må det iverksettes et systematisk arbeid med å tilrettelegge for dette. (Det er tidligere satt av midler til tiltaket. Arbeidene er satt i gang og løper over flere år.)

4.5 Fellesinntekter og utgifter

SENTRALE INNTEKTER OG UTGIFTER

Anslaget for investeringskompensasjon fra Husbanken i 2014 settes til 6,4 mill. kroner. Kompensasjon for renteutgiftene baserer seg på den flytende renten i husbanken og forutsetter at dagens rentenivå opprettholdes i 2014.

Vertskommunetilskuddet for psykisk utviklingshemmede er budsjettert med en forutsetning om at 10 brukere faller inn under ordningen.

Ved beregning av integreringstilskuddet for flykninger er det lagt til grunn mottak av ca. 20 flykninger i 2014. Videre er tilskuddet prisjustert.

For eiendomsskatt på verk og bruk er det lagt til grunn en videreføring av høyeste skattesats på 7 promille. Det er innarbeidet et anslag på 10 mill. kroner i inntekt av

eiendomsskatt på næring. Eksisterende eiendomsskatt på verker og bruk er anslått til 3 mill. kroner.

RENTER OG AVDRAG

Ås kommune har per august 2013 en lånesaldo på ca. 1,112 mrd. kroner (ekskl. startlån). I 2014 er det budsjettert med nye låneopptak på 154,4 mill. kr og avdrag på lån på 36,7 mill. kroner. Netto gir dette en økning i lånegjelden på ca. 117,7 mill. kroner.

For nye lån, og lån som er tatt opp med flytende rente, er det lagt til grunn et rentenivå på 2,25 % for 2014, 2,5 % for 2015 og 3, % for 2016 og 3,25 % for 2017. Anslagene tar utgangspunkt i markedets forventede renteutvikling.

Etter salget av E-verket ble 170 mill. kr plassert i aktiv kapitalforvaltning. I tillegg kommer midler avsatt på bufferfond. Budsjettert avkastning fra SFE-midlene er satt til 7,2 mill. kroner for 2014. Dette innebærer en avkastning på 4 % og er ca. 1 % mer enn kommunens lånerenter. Eventuell meravkastning utover dette forslås avsatt til bufferfond.

PRIS- OG LØNNSVEKST

Tallene for planperioden legges fram i faste 2014-priser, mens tall for 2013 og tidligere år er i løpende priser. I statsbudsjettet er det lagt til grunn en pris- og lønnsvekst på 3 % fra 2013 til 2014 for kommunesektoren.

Det er budsjettert med en lønnsvekst på 3,5 % fra 2013 til 2014. Overhenget er anslått til 0,4 %, dette er fordelt ut på enhetenes budsjetter. En reserve på 3,1 % er satt av på felles lønnspost, denne er til dekning av lønnsoppgjøret for 2014.

For pensjonsordningene er det budsjettert med 18 % i premiesats for ansatte med pensjon i KLP, og 11,24 % for ansatte med pensjon i SPK.

GEBYRINNTKTER OG EGENANDELER

Inntektspotensialet fra gebyrer og egenandeler blir løpende vurdert. Det meste av potensialet er tatt ut tidligere. Generelt er de fleste gebyrer prisjustert i den grad det er mulig.

Selvkostområder 2014:

- Årsavgift for vann holdes fast.
- Årsavgift for kloakk går opp med 9,1 %.
- Renovasjonsgebyrer går ned med 15,8 %.

Selvkostfondet for vann er 3,1 mill. kroner ved inngangen til 2014. Det brukes omkring 3 mill. kroner av tidligere fond, likevel vil fondet øke til 6,5 mill. kroner.

Det skyldes inntekter fra tilknytningsgebyrer som genereres av utbyggingen av UMB-området.

Selvkostfondet for avløp er minus 0,1 mill. kroner ved inngangen av 2014. Det avsettes 4,7 mill. kroner til fondet som da vil være 4,6 mill. kroner ved utgangen av året. Utviklingen i selvkostfondene er svært avhengig av utviklingen i rentenivået og om boligprogrammet følges.

Nivået på de enkelte gebyrer og avgifter, samt endringer fra 2013 til 2014 fremkommer i vedlegg 11.

5 Tjenesteområdene

INNLEDNING

I dette kapitlet beskrives målkart, utfordringer, tiltak og budsjett for hvert etatsområde, samt for rådmannens stab og støttefunksjoner.

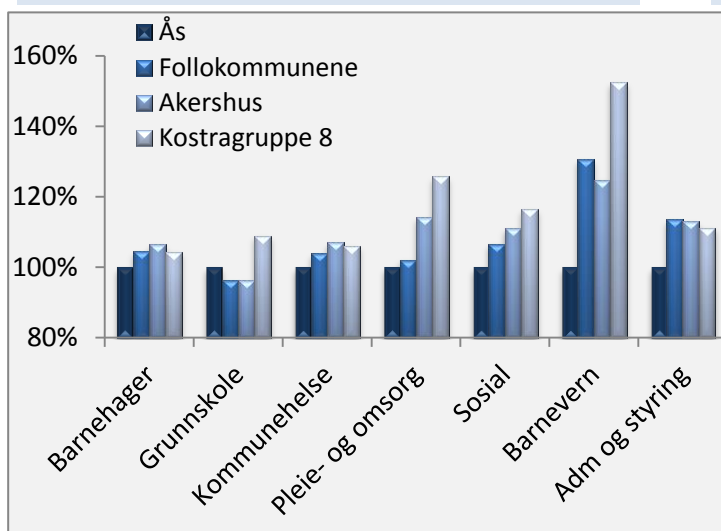
Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene *Medarbeidere* og *Økonomi* er beskrevet på etatsnivå, mens utfordringer

og tiltak innenfor fokusområdene *Samfunn, folkehelse og miljø* og *Brukere* er mer detaljert beskrevet på tjenestenivå.

For å få bedre sammenheng i dokumentet, er fokusområdene *Samfunn, folkehelse og miljø* og *Brukere* sett i sammenheng under enkelte tjenesteområder. Dette vil framgå tydelig i overskriftene.

5.1 Kort status – hva lykkes vi med?

KOSTNADSEFFEKTIV PRODUKSJON

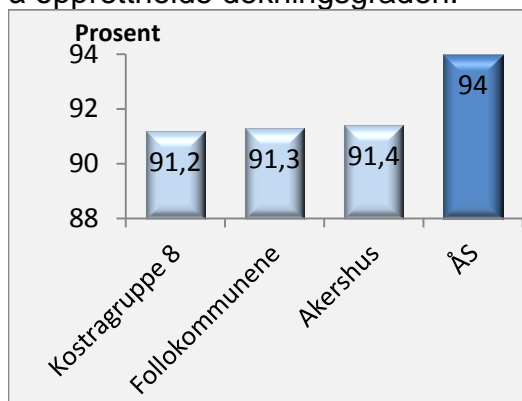
Figur 10. Sammenligning av netto driftsutgifter pr. innbygger i målegruppen. (KOSTRA 2012) Ås kommune er satt til 100 % og er grunnlaget for sammenligningen med øvrige kommuner.

Nøkkeltall fra KOSTRA viser at Ås kommune har en kostnadseffektiv drift av sine tjenester, sammenlignet med øvrige grupper. Dette er et resultat av kontinuerlig arbeid med effektivisering og utvikling av vår organisasjon. Grunnskolesektoren er det eneste området hvor øvrige Akershuskommuner har lavere driftsutgifter.

OPPVEKST OG KULTUR

God barnehagedekning

Kommunen har god barnehagedekning, og har i 2013 lykkes i å gjøre nødvendige grep for å opprettholde dekningsgraden.

Figur 11 viser andel barn med barnehageplass i 2012, Ås sammenlignet med øvrige grupper. (KOSTRA)

Målrettet arbeid i skolene

I skolene arbeides det målrettet for å ivareta læring for barna. Det arbeides systematisk med utvikling av læringsmiljøet, basert på metodikk fra en av de mest omfattende forskningene av hva som virker i læringsprosessen.

Velfungerende PPS-tjeneste

PPS-tjenesten i Ås er velfungerende og har god kompetanse både på individ- og systemnivå.

Godt kulturskoletilbud

Kulturskolen er et attraktivt tilbud for barn og unge i Ås. Etter at kulturskolen startet undervisningstilbud i dans er det flere elever ved skolen enn noen gang.

God bibliotekjeneste

Med flyttingen av Nordby filial til Vinterbroseieret har nord-delen av kommunen fått en ny kulturarena.

HELSE OG SOSIAL

God omstillingsevne

Ås kommune har møtt Samhandlingsreform og nye regelverk på en god måte. På de fleste områder har vi opprettholdt et godt tjenestetilbud for brukere og pasienter.

Effektivisering

Mange av tjenesteområdene behandler i dag flere brukere med samme mengde ressurser.

Forebyggende tjenester

Det er de senere årene etablert en frisklivssentral med frisklivskoordinator.

Styrket kompetansen

Kommunen har lyktes med å styrke kompetansen spesielt i forbindelse med samhandlingsreformen med årlige kompetansemidler fra fylkesmannen, Kompetanseløftet 2015.

TEKNIKK OG MILJØ

Bedre oversikt over vedlikeholdsbehov

I de siste årene er det gjennomført en stor kartlegging av tilstanden til kommunale bygg. Kartleggingen er et viktig grunnlag for det videre arbeidet.

Styrket veivedlikehold

De siste årene er det gjennomført en større kartlegging av tilstanden på de kommunale veiene. Dette gjelder særlig bæreevne og tilstand på asfaltdekker og veigrøfter. De siste to årene er veivedlikeholdet tilført betydelige midler som i hovedsak brukes til grunnarbeid, asfaltering og reasfaltering.

SENTRALADMINISTRASJONEN

Omfattende utviklingsarbeid

Det siste året har kommunen implementert elektronisk fakturaflyt, fått nytt sak- og arkivsystem og implementert nytt rekrutteringssystem. Kommunen er nå på vei til å få fullelektronisk støtte i arkiv og saksbehandlingsverktøy. Systemene vil forenkle arbeide for saksbehandlerne, samt ivaretar kommunen sitt ansvar i forhold til dokumentasjonsplikten (arkivloven).

Velfungerende IKT-støtte

Til tross for en stor vekst i bruken av IKT verktøy har kommunen klart å unngå kritiske problemer. Fra 2013 er det iverksatt flere utviklingsoppgaver innenfor integrasjoner, nettverk og tilrettelegging for økt kapasitetsbehov i organisasjonen.

Kvalitetssystem og avviks-/forbedrings-system

De senere år er det implementert et IKT-verktøy som støtte for kommunens arbeidsprosesser og melding/behandling av avvik/ og forbedringer. Systemet er viktig i arbeidet med å forbedre den interne kontrollen.

God ledelsesstøtte og opplæring

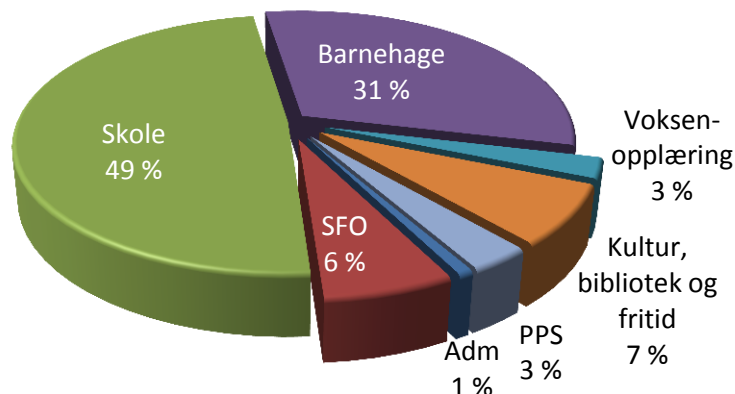
Kommunen har god kontroll på sykefraværsoppfølging og gjennomfører hyppige lovpålagte dialog-/oppfølgingsmøter. Det gjennomføres jevnlig kurs og opplæring for ledere i ulike tema (IA-arbeid, permisjon, ferie, kvalitetssystemet, avviks-/forbedrings-systemet, lønn, pensjon, forsikringer etc).

Helsebringende tiltak

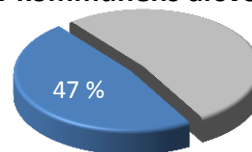
ÅRA (Ås regelmessig aktivitet) tilbyr tiltak og aktiviteter som fremmer helse, samhold og trivsel på tvers av enheter. *Freskuka* er et årlig folkehelseiltak som sentraladministrasjonen bistår i. Tiltaket bidrar positivt for kommunens omdømme og for samarbeidet med UMB.

5.2 Oppvekst og kultur

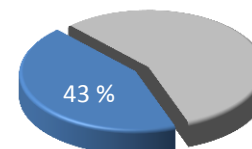
Fordeling av årsverk

Andel av kommunens årsverk 2013

Andel av kommunens budsjett 2013

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet *medarbeidere*

Utfordringer

Pedagogisk kompetanse i barnehagene

Barnehagene er lovpålagt å ha et maksimum antall barn pr. barnehagelærer. Antall pedagoger med godkjent utdanning har de siste årene økt fra 81,1 % i 2010 til 88,2 % i 2012. Det er likevel fortsatt vanskelig å nå lovkravet.

Et viktig tiltak for å øke andelen pedagogstillinger har vært kommunens stipendordning. Fra 2008 og fram til høsten 2013 har 18 personer i kommunale og ikke-kommunale barnehager fått utdanningsstipend, med inntil kroner 50 000 per år, for å ta førskolelærerutdanning på deltid. 11 av disse har til nå fullført utdanningen. Etter fullført utdanning har pedagogene bindingstid på to år i Ås kommune. Stipendordningen har bidratt til at pedagogdekningen i Ås kommune er 13 prosentpoeng over snittet i Akershus.

Rekruttering og kompetanseutvikling i skolene

Rekrutteringen til læreryrket er krevende. Det må arbeides med virkemidler som bidrar til at personer med god fagkompetanse og god pedagogisk kompetanse rekrutteres. Det er særlig mangel på allmennlærere. KOSTRA-tallene viser at Ås kommune fortsatt har noe lavere andel av lærere med pedagogisk utdanning enn gjennomsnittet i landet.

Det er for 2014 avsatt 1 mill. kroner til Ås kommunes andel i det statlige videreutdanningsprogrammet for lærere. Ordningen finansieres ved at vikarutgifter dekkes av staten (50 %), læreren (25 %) og kommunen (25 %, pluss utgifter til reise og nødvendige læremidler).

For skoleåret 2012-13 deltok 6 Ås-lærere i ordningen. Alle fullførte studiet. For skoleåret 2013-14 er 7 lærere tatt opp i ordningen.

Sykefravær

Sykefraværet i de kommunale barnehagene er høyt og har vært det de siste årene. En intern undersøkelse viser at fraværet i stor grad knytter seg til svangerskap, psykisk helse eller familieforhold.

Barnehagene har satt i gang et prosjekt i samarbeid med Arbeidslivssenteret med mål om å redusere fraværet, da tidligere oppfølging ikke har redusert fraværsutfordringene i tilstrekkelig grad.

Sykefraværet i etatens øvrige enheter er betydelig lavere enn i barnehagene. Men også enkelte av skolene har høyt sykefravær. Dette vil bli sett nærmere på i 2014.

Tiltak i 2014

- Følge opp kommunens felles kompetanseplan for barnehager og skoler
- Iverksette tiltak for å redusere sykefraværet i barnehagene og skolene.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet økonomi

Utfordringer

Beregning av tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Ås kommune er forpliktet til å sørge for likeverdig behandling av alle barnehager i kommunen. Ås kommune har vedtatt at de ikke-kommunale barnehagene i Ås får tilskudd på like vilkår som de kommunale barnehagene. Av sammensatte årsaker har det tidligere år vært utfordrende å beregne et korrekt tilskudd til ikke-kommunale barnehager, samt å sikre en korrekt avregning ved årets slutt. Utdanningsdirektoratet varsler at det kan komme endring i beregning av tilskudd til

de ikke-kommunale barnehagene fra 1.1.2014. Beregningen skal nå basere seg på regnskapstall. Hensikten er å gjøre tilskuddet mer forutsigbart for de ikke-kommunale barnehagene og lettere å administrere for kommunene.

Skolene – fordeling av budsjettmidler

Skolene får tildelt midler med bakgrunn i antall elever (stykkprisfinansiering). Den økonomiske fordelingen mellom barne- og ungdomsskolene var i 2013 ikke optimal. Agenda Kaupangs kostnadsgjennomgang fra 2012 viste at Ås kommune har de største gruppene for 8-10. trinn og de minste gruppene for 1– 7. trinn, sammenliknet med de andre Follo-kommunene. Arbeidet med gjennomgang av økonomimodellen når det gjelder fordelingen mellom barne- og ungdomsskoler ble påbegynt i 2013 og vil fortsette våren 2014.

SFO

Tiltak for å vurdere økonomi og innhold i skolefritidsordningene er igangsatt i 2013. Arbeidet fortsetter i 2014.

Innsparingstiltak – reduksjon i tjenestetilbudet

Det vises til tiltakene som er presentert i kapittel 4.2.1. Oppvekst og kultur vil i 2014 gjennomføre de innarbeidede tiltakene og redusere i tjenestetilbudet. Innsparingen vil gjennomføres i dialog med enhetene.

Tiltak i 2014

- Unngå avvik i forhold til budsjett
- Gjennomføre innsparingstiltakene slik de framkommer i kapittel 4.2.1.
- Gjennomgang av økonomimodellen når det gjelder fordeling mellom barne- og ungdomsskoler.
- Gjennomgå økonomi og innhold i skolefritidsordningene

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

Tabell 10. Budsjettrammer og konsekvenser

		Ansvar	2 014	2015	2016	2017
A	Budsjettvedtak 12.12..12 for 2014		322 212 000	322 212 000	333 212 000	322 212 000
	Konsekvensjustert budsjett		342 815 000	347 962 000	350 182 000	352 588 000
B	Nye tiltak og omdisponeringer					
28	Eget ansvar SLT-koordinator 2090	2*	0	0	0	0
29	0,8 årsverk IKT-veileder PPS	2*	0	0	0	0
30	2x0,5 årsverk inspektørstilling	2*	0	0	0	0
31	1,0 årsverk psykolog PPS	2*	0	0	0	0
32	Husleie biblioteket flyttes til teknikk og miljø	2430	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
33	Kjøregodtgjørelse PPS	2511	20 000	20 000	20 000	20 000
34	Hjemmel spesialpedagog	2514	0	0	0	0
35	Avvikling ansvar 2123	2123	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
	Sum nye tiltak og omdisponeringer		-482 000	-482 000	-482 000	-482 000
C	Nye besparelser					
36	Økte inntekter kulturskolen	2410	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
37	Innsparing 1 % kulturskolen	2410	-59 000	-59 000	-59 000	-59 000
37	Økte leieinntekter kulturhuset	2082	-172 000	-172 000	-172 000	-172 000
39	Innsparing 1 % biblioteket	2430	-67 000	-67 000	-67 000	-67 000
40	Innsparing 1 % VO	2108	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
41	Økte inntekter VO	2108	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
42	Økte inntekter SFO	21*2	-577 000	-577 000	-577 000	-577 000
43	Innsparing 1 % barneskoler (ikke Brønnerud og Kroer)	21*1	-735 000	-735 000	-735 000	-735 000
44	Innsparing 1% barnehager	23*	-685 000	-685 000	-685 000	-685 000
45	Avvikling Åpen barnehage	2342	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
46	Innsparing tilskudd ikke kommunale barnehager	2070	-662 000	-662 000	-662 000	-662 000
47	Nedleggelse av Mldtgard fritidsklubb	2422	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000
48	Biblioteket 2 stillinger ned	2430	-1 186 000	-1 186 000	-1 186 000	-1 186 000
49	Avvikling av kulturskoletimen	2410	-324 000	-324 000	-324 000	-324 000
	Sum nye besparelser		-6 228 000	-6 228 000	-6 228 000	-6 228 000
	Ramme 2014-2017 - Rådmannens forslag		336 105 000	341 252 000	343 472 000	345 878 000

KOMMENTARER

A. Konsekvensjustert budsjett, for

2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.12 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1 – 27), se vedlegg 1.

B. Nye tiltak og omdisponeringer

28. Jf. budsjett 2013 ble det vedtatt å opprette en SLT-koordinator stilling. Stillingen er rettet mot rus- og kriminalitetsforebyggendearbeid blant ungdom. Fra og med 2014 får stillingen eget ansvar og budsjett.
29. En 80 % IKT-veilederstilling flyttes fra Ås ungdomsskole til PPS. Helårseffekten er beregnet til kr 575.000. Stillingen dekkes innenfor rammen.
30. Grunnet elevtallsvekst og mange utfordringer på Nordby skole er det behov for økning med en 50 % inspektørstilling på Nordby skole og med en 50 % inspektørstilling på Ås ungdomsskole fra og med 1.8.2014, med en kostnad på kr 320.000. Helårseffekten er beregnet til å være kr 760.000. Stillingene dekkes innenfor rammen.
31. Økt befolkningsvekst har ført til økt etterspørsel etter tjenester fra PPS, og behov for å styrke teamet med en fast psykologstilling. Forventet ansettelse er 1. mai 2014. Kostnaden i 2014 er beregnet til å være 212.000 kroner, og på årsbasis kr 363.000. Stillingen dekkes innenfor rammen.
32. Husleien til bibliotekets Nordby filial flyttes til teknikk og miljø.
33. Grunnet større befolkningsvekst, og større etterspørsel etter tjenester til PPS har kjøregodtgjørelse til enheten økt. Det foreslås å øke rammen med kr 20.000.
34. Det er behov for å ansette enn spesialpedagog i forbindelse med styrkingen av tilbudet til funksjonshemmede barn med kr

400.000 på årsbasis jf. 1. tertial 2013. Stillingen dekkes innenfor rammen.

35. Jf. budsjett 2013 ble det vedtatt å opprette velkomstklasse for barnetrinnet på Kroer skole og for ungdomstrinnet på Ås ungdomsskole. Velkomstklassen erstatter ansvar 2123 Bjørnebekk som lå under Kroer skole.

C. Nye besparelser

28. Prisene for kulturskolen økes jfr. vedlegg 11. Dette gir en innsparing på 0,18 mill. kroner.
29. Innsparing med 1 % på rammen til kulturskolen som utgjør kr. 59.000.
30. Prisene for leie av lokaler ved kulturhuset økes jfr. vedlegg 11. Dette gir en innsparing på 0,17 mill. kroner.
31. Innsparing med 1 % på rammen til biblioteket som utgjør kr. 67.000.
32. Innsparing med 1 % på rammen til VO som utgjør kr. 31.000.
33. Prisene for kurs på VO økes. Dette gir en innsparing på 0,10 mill. kroner.
34. Prisen for SFO økes til 2600 kr for full plass og 1780 kr for inntil 10 timer per uke. Dette gir en innsparing på 0,57 mill. kroner.
35. Innsparing med 1 % på rammen til barneskolene som utgjør kr. 735.000. Brønnerud og Kroer er skjermet, da disse skolene er små skoler med stram økonomi.
36. Innsparing med 1 % på rammen til barnehagene som utgjør kr. 685.000.
37. Jf. Budsjett 2013 ble det vedtatt å starte opp en åpen barnehage ved Vinterbro barnehage. Prosjektet avvikles grunnet manglende behov.
38. Innsparing med 1 % på rammen til barnehagene, gir en redusert tilskudd til ikke kommunale barnehager.
39. Midtgard fritidsklubb legges ned fom 1.1. 2014. Helårseffekt kr 1,3 mill.
40. Biblioteket går ned med to stillinger fom 1.1.2014. Helårseffekt kr 1,19 mill.
41. Kulturskoletimen, et tilbud til barn i SFO tiden, avvikles fom 1.1.2014. Helårseffekt kr 0,32 mill.

5.2.1 Barnehager, skoler og pedagogisk psykologisk senter (PPS)

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet – *Samfunn, folkehelse og miljø*

Tabell 11. Målkart for barnehage og skole, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Levende lokaldemokrati og samfunnsliv	Medbestemmelse 10. trinn*	Elevundersøkelsen	2,1	3,0	2,5
Livsstil som bidrar til god fysisk og psykisk helse	Sosial trivsel 7. trinn*	Elevundersøkelsen	4,3	4,5	4,4
	Sosial trivsel 10. trinn*	Elevundersøkelsen	4,1	4,5	4,3
	Mobbing på skolen 7. trinn*	Elevundersøkelsen	1,4	1,2	1,3
	Mobbing på skolen 10.trinn*	Elevundersøkelsen	1,4	1,2	1,4
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Energiforbruket i skolene (KWt/m ²)	Registrering ved kommunen	148	145	165
	Energiforbruket i barnehagene (KWt/m ²)	Registrering ved kommunen	144	145	165

* Måleindikatoren blir omtalt i tilstandsrapporten for skolene.

Utfordringer

BARNEHAGE

Barnehagenes fysiske miljø

Det er 8 kommunale barnehager i Ås. Barnehagenes alder og tilstand er svært varierende, fra nye bygg til bygninger som bør total-rehabiliteres.

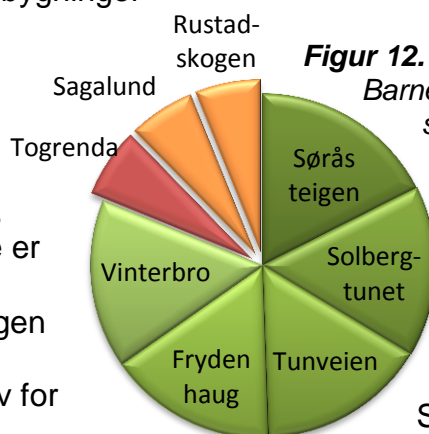
Figuren til høyre sammenligner de kommunale barnehagene på bakgrunn av antall barn. De tre minste barnehagene er i dårligst forfatning:

- Sagalund og Rustadskogen er delvis oppgradert.
- Togrenda har stort behov for oppgradering.

Barnehagedekning

Barnetallet i Ås er økende. Kommunestyret vedtok den 3. april 2013 i sak 21/13, at det skulle opprettes 83 nye midlertidige barnehageplasser, fordelt på flere enheter.

Det er nå opprettet 59 plasser, da det i Skolehusveien 1-3 ikke ble nødvendig å sette i stand til barnehage. For øyeblikket er det ca. 20 ledige plasser i de kommunale barnehagene i Ås.

Figur 12.

Barnehagene fordelt etter størrelse, målt i antall barn

Investeringsbehov framover

Nye befolkningsprognoser fra Kompas viser at det i Ås nord blir behov for ca. 70 flere barnehageplasser utover utvidelsen av Solberg-tunet barnehage, forutsatt 100 % dekningsgrad.

Kommunestyret har i sak 49/13, vedtatt at Solberg-tunet barnehage skal bygges ut til en 8-avdelingsbarnehage med plass til 160-170 barn. Barnehagen skal stå ferdig ca. 1. desember 2014.

Når Solbergtunet barnehage står ferdig, må man ta stilling til hva man gjør med de midlertidige barnehageplassene på Nordby. Prognosene viser også at det kan være behov for fortsatt barnehagedrift på Brønnerud i årene framover, inntil en ny stor barnehage eventuelt står ferdig i Ås sentrum.

Av K-sak 71/12 ble det vedtatt salg av Togrenda og etablering av ny barnehage i Nordbyområdet. Basert på befolkningsprognosene vil være hensiktsmessig å erstatte Togrenda med en ny 6-8-avdelings barnehage.

Revidering av barnehagebehovs-planen skal opp til politisk behandling i november 2013.

Krav om to barnehageopptak i året

Ved innføring av to barnehageopptak i året, slik statsbudsjettet for 2014 signaliserer, vil det føre til at kommunen må opprette enda flere barnehageplasser.

Åpen barnehage

Vedtatt fra 2012 om åpen barnehage for 0-3 åringer i Nordby er ikke igangsatt da det ikke er funnet lokaler. Med full barnehagedekning er det mindre behov for tiltaket og det er derfor tatt ut av tiltakslisten.

Dekningsgraden i barnehagene

Ved kommunestyrets behandling av «Plan for barnehageutbygging i Ås kommune 2009-2012» ble det vedtatt en dekningsgrad på 95 %. Tall fra KOSTRA viser at andelen barn 1- 5 år i Ås med barnehageplass var i 94 % i 2012. Registreringen viser også at Ås kommune har en dekningsgrad som er høyere enn tilsvarende kommuner i KOSTRA-gruppe 8, Akershus og landet for øvrig. Det bør på sikt vurderes en dekningsgrad på bortimot 100 %, ikke minst fordi kommunen i dag har ca. 50 barn fra andre kommuner i de ikke-kommunale barnehagene. Det er færre barn fra Ås kommune som går i barnehager i andre kommuner. Denne

ubalansen bidrar i noen grad til å svekke Ås kommunes barnehagekapasitet.

SKOLE

Kapasitetsutfordringer og investeringsbehov framover

Gjeldende skolebehovsplan ble vedtatt våren 2012. Det ble vedtatt at dagens skolestruktur skal bestå. Det ble også besluttet utbygging og rehabilitering av Solberg skole. Saken er imidlertid til ny vurdering for bygging av ny 2-parallell skole.

Solberg skole vil fra høsten 2015 ikke ha kapasitet til å ta inn alle elevene i skolekretsen. Det vurderes derfor å flytte 7. trinn fra Solberg skole til Nordbytun skole inntil Solberg skole er utbygget.

Fra høsten 2015 vil heller ikke Sjøskogen skole ha kapasitet til å ta imot alle elevene som i dag tilhører skolen. Det vurderes derfor å flytte 7. trinn til Nordbytun skole inntil ny skole på Solberg står ferdig. Når Solberg skole står ferdig, må skolekrets-grensene i dette området vurderes.

Det er igangsatt en mulighetsstudie for å vurdere om Rustad skole skal gjøres om til en 4 parallell barneskole. Det er da tenkt at aktivitetsbygget skal rives.

Grunnet kommunens økonomi er det foreslått å utsette utbygging/evt. flytting av Åsgård skole til sent i planperioden. Det er tenkt at Rustad skole kan ta av for veksten i Åsgård skolekrets inntil Åsgård skole har kapasitet.

Skolenes elevmiljø

Det ble i 2013 avsatt 1 million kroner til hver av ungdomsskolene for å utbedre utemiljøet. Elevene har vært involvert i utforming av uteområdene. Planleggingen er i gang.

Tiltak i 2014

- Bygge ut Solbergtunet barnehage
- Fortsette planlegging av ny Solberg skole.
- Ut fra mulighetsstudiet – vurdere om Rustad skole skal bygges ut til 4 parallell skole
- Utvikle utemiljøet ved ungdomsskolene

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet – Brukere

Tabell 12. Målkart for barnehage og skole, fokusområdet Brukere. For ytterligere resultater for skole henvises det til den årlige tilstandsrapporten.

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Grunnskolepoeng Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Skoleporten	41,0	44	43
		KOSTRA	5,9 %	4 %	5 %
	Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer	KOSTRA	14,4 %	15 %	16 %
	Elevenes nærvær på ungdomsskolen	Registrering ved kommunen	Måles ved slutten av 2013	100 %	95 %
	Dekningsgrad av tjenesten	Andel barn 1-5 år med barnehageplass	94%	100%	94 %

Utfordringer

INNLEDNING

For å lykkes som barnehage- og skoleeier må kommunen sikre:

- Synlig læring og utvikling for alle barn og unge
- Skape helhet og sammenheng i hele organisasjonen.
- At barn og unge opplever helhet og sammenheng i sin læring.

Barnehagene og skolene i Ås skal være en lærende organisasjon i kontinuerlig utvikling med gode overganger mellom virksomhetene. Organisasjonen skal gjennom struktur, planer og felles strategier sikre helhet og sammenheng i opplæringsløpet. De valg som gjøres, skal gjøres etter pedagogiske vurderinger og grundige prosesser, som igjen skal føre

fram til at vi sikrer at barn og unge har synlig læring og utvikling

Å styrke samarbeidet mellom barnehage og skole er et viktig satsningsområde i regjeringens kvalitetsmeldinger. I nasjonale styringsdokumenter slås det fast at barnehage og skole skal samarbeide til barnets beste.

I begynnelsen av 2014 vil det bli lagt fram en ny felles strategisk plan for barnehagene og skolene, gjeldende for perioden 2014 - 2017. Våren 2014 vil både barnehager og skoler prioritere å samle inn data som viser ståstedet til barnehagene og skolene. Kartleggingen vil være viktig i utformingen av fremtidige tiltak.

BARNEHAGE

Politiske føringer for barnehagene

Flere stortingsmeldinger har i de senere årene gitt sentrale føringer for barnehagene:

- Retten til plass skal innfris
- Det skal være likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager
- Alle barnehager skal være en god arena for omsorg, lek, læring og danning
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap
- Prisen skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å ha barn i barnehage

I St.meld.nr. 24 (2012-2013) har regjeringen varslet at de på sikt vil innføre nye krav:

- Krav om 2 opptak i året. Våre beregninger viser at det vil kreve 80 - 100 ekstra barnehageplasser i Ås kommune.
- Krav om en tettere bemanningsnorm innen 2020 som vil medføre at de kommunale barnehagene må ansette 20 - 25 flere personer.
- Tilsynsansvaret for barnehager kan bli overflyttet fra kommunene til fylkesmannen.

SKOLE

Krav til skolene

Formålet for opplæringen, slik det er definert i § 1-1 i opplæringsloven, legger vekt på at opplæringen skal gi alle barn og unge kunnskaper, holdninger og verdier som gjør dem i stand til å mestre sitt eget liv og delta i arbeids- og samfunnslivet. Opplæringen som gis skal tilpasses elevenes forutsetninger og behov, slik at alle får like muligheter til å utvikle sine evner og interesser.

Elevfravall i videregående skole

En av de store utfordringene er å sikre at så mange elever som mulig fullfører videregående skole. Av elevene som ferdigstilte grunnskolen 2011 fullførte 84,4 % det første året på videregående skole. Selv om dette er en bedring på 7-8 prosentpoeng sammenlignet med noen år tidligere, så er det fortsatt et for stort fravall det første året på videregående.

NyGIV (Ny Gjennomføring I Videregående) er en samling tiltak som er igangsatt av regjeringen for å få ned antall elever som faller fra i videregående skole. Et av tiltakene i *NyGIV* er *Overgangsprosjektet*. Målet er økte grunnleggende ferdigheter som skal bidra til at elevene gjennomfører videregående. *Overgangsprosjektet* gir et tilbud om ekstra oppfølging av elever på 10. trinn med svake faglige prestasjoner innen grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter og som har et mønster med høyt, umeldt fravær. Den statlige prosjektperioden er over ved årsskiftet 2013/14.

I Ås ønskes det å opprettholde ovennevnte intensivundervisningen for utvalgte elever både for 8., 9. og 10. trinn på begge ungdomsskolene noen uker hvert år.

Stortingsmelding nr. 22 (2010-2011) peker på at en mer variert og motiverende ungdomsskole vil virke positivt inn på unges evne og vilje til å gjennomføre videregående opplæring. I 2012 og 2013

ble derfor valgfag innført på 8. og 9. trinn. Fra 2014 skal dette også gjelde for 10. trinn. Til sammen skal det utvikles fagplaner for 13 – 15 nye fag.

Endringene som skal gjennomføres på ungdomstrinnet, er ressurskrevende. For at valgfagene skal bli mer praktiske og yrkesrettet kreves høyere lærertetthet. Det er det i liten grad plass til i dagens budsjetter for ungdomsskolene.

Tospråklig fagopplæring

Det gis tospråklig fagopplæring til de elevene som har for dårlige norskkunnskaper til å klare å følge vanlig undervisning uten støtte i eget morsmål. Det er mange elever i Ås-skolen som har behov for dette, og det burde vært avsatt mer midler til denne gruppen. Det har imidlertid ikke rådmannen funnet plass til i budsjettet for 2014.

Kvalitet i skolen - Synlig læring

En annen sentral utfordring i skolen, er å måle effekten av pedagogisk arbeid. Det settes ofte i gang tiltak for elevene som man tror virker, men uten at tilstrekkelig kunnskap om faktisk gevinst.

I Ås kommune har vi i flere år arbeidet med å ta i bruk metodikk basert på forskning som er gjort om hva som faktisk virker i skolen for å forbedre læring. Tiltakene i Ås kommune er basert på John Hatties forskning og metodikk. Forskning som Hattie har sammenholdt i sine studier, viser tydelig at elever med god kompetanse i egenvurdering, og som har høye forventninger til egen læring, viser best læringsresultater. Dette gjelder både resultater og den enkelte elevs progresjon.

Våren 2014 vil det arbeides dypere med denne metodikken. Med utgangspunkt i Hatties anbefalinger vil skolene gjøre et undersøkelsesarbeid og ut fra dette utarbeide målrettede tiltak.

Fra høsten 2014 vil målrettede tiltak iverksettes på den enkelte skole, evt. grupper av skoler. Effekten av tiltakene vil vurderes jevnlig og justeres underveis. En ressursgruppe med representanter fra skolene og PPS vil lede og koordinere arbeidet.

Kommunens tenkning er i tråd med Utdanningsdirektoratets anbefalinger om bedre vurderingspraksis og et tydeligere læringsfokus.

IKT – behov for nytt utstyr

Det må gjøres en ekstra satsning på IKT i skolen, både i barne- og ungdomsskolene, og for lærere.

Mye av utstyret begynner å bli modent for oppgradering og utskifting, og har ikke nødvendig minimumsstandard i forhold til å kunne oppfylle Ås kommunes plan for øving av digitale ferdigheter.

<http://as.iktpian.no>

I Ås kommune er det utfordringer knyttet til å gjennomføre de IKT-baserte prøvene i lesing, regning og engelsk, samt de frivillige læringsstøttende prøvene i IKT. Årsaken er at det totalt er for få maskiner, eksisterende maskiner tilfredsstillende ikke dagens krav, eller at IKT-infrastrukturen ikke er tilfredsstillende på skolene. Mange av de eksisterende maskinene må derfor byttes ut og det må en fornying og økning i maskintetthet til på barneskolene.

To klassetrinn på Rustad og Nordby skole er med i utprøving av iPad for å vurdere om dette er noe man skal satse på i barneskolen. Er prosjektet vellykket, ønsker vi evt. å innføre lesebrett i barneskolen da en ser at dette kan gi større pedagogisk gevinst enn hva tradisjonelle arbeidsstasjoner vil gi. Lesebrett har en kortere oppstarts tid og virker i større grad som forutsatt, noe som gjør anvendelse av lesebrett mer fleksibelt enn hva tilfellet er for tradisjonelle PCer.

De eldste bærbara maskinene på ungdomsskolen bør skiftes ut. Målet er en PC per elev i ungdomsskolen. I tillegg må lærerne i skolen ha en minstestandard på arbeidsstasjonene sine. Mange av arbeidsstasjonene er 6-7 år gamle, og er bare byttet ut når noe har gått i stykker eller det er kommet inn nye lærere. Skolene ønsker at alle lærere har en bærbar pc, slik at de kan benytte lyd og bilde i sine forberedelser til undervisningen. Utsiftingen er planlagt gjennomført over tre år og framgår av forslaget til investeringsbudsjett.

PPS – PEDAGOGISK-PSYKOLOGISK SENTER Atferdsproblematikk

En av de største utfordringene i skolen er elever med atferdsproblematikk. Det er elever som har problemer innenfor autismespekteret, ADHD og Tourette, vegringsproblematikk, sosiale- og emosjonelle-vansker med bl.a. sinneutbrudd og tilknytningsvansker. Innenfor disse områdene har skolene de største og mest omfattende tiltakene.

Prosjektstillingen som «sosialpedagog» for Nordby-området er omgjort til fast stilling. Stillingen er svært viktig for å gi opplæring og øke læreres kunnskap i klasseledelse, tilpasset opplæring og håndtering av atferdsproblematikk. Skolene har meldt tilbake at de har stor nytte av tilbudet. Det burde i tillegg vært opprettet en tilsvarende stilling for sentralområdet. Dette har rådmannen imidlertid ikke greid å finne plass til innenfor dagens budsjett.

Rådgivningstjenester

I 2009 fikk PPS et 3-årig engasjement for PP-rådgiver/psykolog på grunn av lange ventelister og behovet for å komme i gang med systemarbeid ute i skoler og barnehager. PP-rådgiverengasjementet gikk ut våren 2011. Med fortsatt stadig økende pågang av saker er det svært viktig for PPS å få en PP-rådgiverstilling til.

2009 – 122 tilmeldinger
2012 – 168 tilmeldinger
2013 – 140 tilmeldinger pr. 1.juli.

PPS foreslår å opprette denne stillingen og legge den inn i budsjettet fra 1.mai 2014 og finansiere den innenfor eget budsjett med bruk av vikarmidler.

Systematisk oppfølging

PPS jobber aktivt med systemarbeid og oppfølging i skoler og barnehager. Felles målsetting i samarbeid med barnehager og skoler er todelt;

1. Redusere antall tilmeldinger ved å delta ute med veiledning
2. Jobbe tettere med det pedagogiske personalet ute og bistå i forhold til å omsette sakkyndige utredninger til tiltak og følge dem opp.

Høsten 2012 hadde PPS en gjennomgang av anbefalinger av omfang når det gjelder antall timer til spesialundervisning og organisering av undervisningen. Samtidig ble det sett på skolenes organisering av tilpasset opplæring og spesialundervisning. Dette arbeidet videreføres i 2014.

Tiltak i 2014

- Skolene kartlegger elevenes læring og ut fra dette utarbeider målrettede tiltak for elevenes læring.
- Videreføre arbeidet med gjennomgang av PP- tjenestens anbefalinger til skolene når det gjelder ressurser og organisering og skolenes organisering, ressurser og forholdet mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning.
- Innføre aktuelle valgfag på ungdomsskolene for 10. trinn.
- Skifte ut datautstyr slik at kommunene har en minimumsstandard for å kunne oppfylle Ås kommunes plan for øving av digitale ferdigheter.

5.2.2 Kulturhus, kulturskole, bibliotek og ungdomshusene

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 13. Målkart for tjenesteområdet Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Gode sosiale og fysiske miljøer	Andel barn/unge mellom 5-25 år som er medlem i en forening.	Registrering ved kommunen	72 %	75 %	72 %
	Antall utlån av alle medier fra folkebibliotek per innbygger	Registrering ved KOSTRA	4,0	5,0	4,8
	Antall eksterne arrangementer som får økonomisk støtte/bidrag gjennom arbeidsressurser	Registrering ved kommunen	25	30	25
God tilrettelegging for utvikling av, og deltakelse i, et rikt flerkulturelt lokalsamfunn	Antall språk med tilrettelagt informasjon om kulturlivet og kulturaktiviteter	Registrering ved kommunen	2	10	4
	Antall arrangementer med et uttrykt flerkulturelt formål	Registrering ved kommunen	5	10	4

Tabell 14. Målkart for tjenesteområdet Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Dekningsgrad av tjenester	Registrering ved KOSTRA			
		Kulturskoleplasser i forhold til antall grunnskoleelever	28 %	40 %	30 %
	Antall søkere på venteliste til kulturskolen	Registrering ved kommunen	300	0	50
	Antall personer som deltar i flerkulturelle kulturarrangement i regi av kulturskolen (deltaker- og publikumstall)	Registrering ved kommunen	2000	2000	1200
	Antall besøkende på arrangementer i kulturhuset - Kino	Registrering ved kommunen	Ny	7000	5000
	Antall besøkende på kulturarrangementer i kulturhuset – Fritidskulturlivet og kommunen	Registrering ved kommunen	Ny	7000	6000
Antall besøkende på kulturarrangementer i kulturhuset – Profesjonelle artister	Registrering ved kommunen og ansvarlige arrangører	Ny	3000	2500	

Utfordringer

INNLEDNING

Befolkningen i Ås er i stadig endring, både i størrelse, sammensetning og kulturbakgrunn. Et mangfoldig kultur- og fritidstilbud er en sentral faktor for utvikling av trygge, stimulerende og inkluderende oppvekstmiljøer.

Kommunen har en viktig rolle som samarbeidspartner og tilrettelegger for et aktivt organisasjonsliv og økt frivillig innsats. Ulike tilskuddsordninger, veiledning, tilrettelegging av bygg og anlegg, utleie av lokaler og utstyr er eksempler på slike tilretteleggingstiltak.

For at innbyggere i Ås skal gis mulighet til trivsel, trygghet og tilhørighet gjennom engasjement og påvirkningsmuligheter, er det viktig med gode, formelle og uformelle, møteplasser. Møteplassene gir en mulighet til å etablere sosiale nettverk, utveksle informasjon og meninger.

KULTURHUSET

Kulturhuset er en viktig møteplass og aktivitetsarena. Et godt samspill mellom kommunen, private, lag og organisasjoner er avgjørende for å utnytte og videreutvikle potensialet som ligger i kulturhuset – både for å tilby et variert kulturtilbud og til utleievirksomhet.

Besøksstall

Det første årets drift har vist at det kan være utfordrende å få ønskede besøksstall, og det har vært gjort endringer i det planlagte programmet. Det trengs et par år for å innarbeide en programprofil og engasjere publikum til i større grad å benytte seg av husets forskjellige kulturtilbud.

Kinotilbudet som gis på onsdager og søndager, ligger på snittbesøket i Akershus, når det gjelder kinobesøk. Kulturtilbudet for øvrig har derimot mer varierende og svakere publikumstall.

Utleievirksomhet

Utleie av møtelokaler av bygget fungerer som forutsatt, men det har vist seg utfordrende å gjøre kulturhuset attraktivt for utleie til kulturelle arrangementer. Det er positivt at Kulturhuset har fått et serveringstilbud ved møter og arrangementer, samt kioskdrift ved kinovisninger. Hovedbrukeren på utleie er fortsatt Ås kommune med både politisk og administrativ møtevirksomhet.

Byggets tilstand og tekniske tilrettelegging

Det siste årets drift har vist at selve bygget har mangler i forhold til bruken. Mest kritisk er problemene med å få tilfredsstillende temperatur i kinolokalet ved lengre kuldeperioder, samt at deler av bruksarealet ikke har tilfredsstillende ventilasjon.

I tidligere saksframlegg som omhandler kulturhuset, er det signalisert at det er behov for ytterligere investeringsmidler. Det er her snakk om teknisk oppdatering av ventilasjonsanlegget, sceneteknisk utstyr på kinoscenen, samt møblering og tekniske tilpasninger og utbedringer i vestibylelokalet. Bygget bærer preg av å ha vært brukt kun til kinobruk gjennom de siste årtiene.

Det er utarbeidet et forslag til prioritert plan for oppgradering. Forslaget bygger på «*Tilstandsrapport - status for Ås kulturhus, kinoteatret teater – og kinoteknikk - med forslag til oppdateringer av 20.02.2012*». Kartleggingen og rapporten ble gjort på oppdrag av Ås kommune, som en del av anbudsprosessen, og for å få et grunnlag for vurderinger av faktiske forhold opp mot dagens tekniske krav og godkjente standarder for slikt utstyr.

Svakheter i kulturhusets tekniske anlegg fører ofte til merkostnader for lokale aktører/brukere, da det må leies inn teknisk utstyr som vi ikke har på «huset».

De deler av investeringene som er en oppgradering, vil kunne gi tilskudd gjennom statlig tilskuddsordning for kulturhus. Tilskuddsordningen krever at kommunen stiller med 2/3 av investeringsbeløpet. Det er ikke funnet midler til utbedringer av kulturhuset i 2014.

KULTURSKOLEN

Kulturskolen skal gi mulighet for at barn skal kunne få en grunnleggende undervisning innenfor de ulike kunststartene. Samtidig skal de elevene som har kapasitet og vilje til det kunne fordype seg videre på sine områder. Kulturskolen ønsker å bidra til å ta vare på de kulturelle tradisjonene, samtidig som undervisnings-tilbudet også skal reflektere de moderne kunst- og kulturuttrykkene.

Undervisningstilbud

Innenfor dagens rammer er det en utfordring for kulturskolen å kunne gi elever et rikt og omfattende breddetilbud, samtidig som man gir mulighet for fordypning i forhold til den enkeltes behov. Kulturskolen har ikke nok ressurser til å kunne ivareta fordypning og helhetlig opplæring på et høyt nivå.

Kulturskolen har lange ventelister til en del av fagene, og mange søkere må vente i flere år på plass. Det trengs økt budsjett-ramme for å kunne ivareta behovet.

Etter at kulturskolen startet undervisnings-tilbud i dans er det flere elever ved skolen enn noen gang. Imidlertid er kapasiteten for liten til piano-, fiolin- og gitarundervisning.

Lokaler

Kulturskolen har gode undervisningslokaler for de fleste av sine tilbud. Likevel er det dårlige undervisningsforhold for fagene teater og dans, og kulturskolen har behov for tilrettelagte lokaler for disse fagene.

Utfordringen er spesielt stor for dansefaget, hvor lærere og 300 elever

mangler lokaler som passer for virksomheten.

- Det siste året har kulturskolen mistet undervisningslokaler til annen kommunal virksomhet og er svært presset mht. lokaler for undervisning i musikk
- Det er behov for å disponere lokaler på Nordby for å etablere en felles kulturarena med skolene, ungdomshuset og kulturlivet der.

Ås internasjonale kultursenter

Ås internasjonale kultursenter har vært drevet som prosjekt i kulturskolen gjennom tre år med stor suksess. En basisøkonomi for ledelse og grunntilbud må innarbeides i budsjettet for å sikre kontinuitet i arbeidet og sikre tilgangen av eksterne midler til formålet.

Avtalen med skolekorpsene

Avtalen skaper i dagens form noen utfordringer for kulturskolen, og en del elever. Den bør revideres for å bli bedre tilpasset ulike behov.

UNGDOMSHUSENE

Klubbene har dels ulike forutsetninger:

- Rudolf har nærhet til ungdomsskolen. Det arbeides primært med tradisjonell klubbdrift i tett samarbeid med ungdomsskoleelevene, samt at de deltar i lokale prosjekter.
- Midtgard ligger i Ås sentrum hvor det også er videregående, og har lokaler som gir forutsetninger for scenisk produksjon. Gjennomsnittet av brukergruppa er eldre ved Midtgard enn ved Rudolf. Begge klubber har fokus på kafé- og ettermiddagsåpent.

ANDRE KULTURARENAER

Lokale kulturhus, samfunnshus og skolene er også viktige kulturarenaer.

UMB og studentsamfunnet representerer et potensiale for økt samarbeid om kulturaktiviteter. Kommunen vil derfor ta initiativ til et nærmere formalisert

samarbeid om kulturaktiviteter og felles arrangementer. Studentstyret har en representant i kulturforumets styre. Dette sees på som viktig for å komme videre i utviklingen av et slikt samarbeid.

BIBLIOTEKTJENESTEN

Biblioteket skal være en sentral møteplass for alle innbyggerne i Ås, og det er viktig at tjenesten utvikles i tråd med tilgjengelige medieressurser og de behov og forventninger brukere har til et moderne folkebibliotek. Spesielt barn og innbyggere med flerkulturell bakgrunn bruker biblioteket aktivt, og tilbudet til disse bør bli enda bedre. Ås er en kommune med et internasjonalt miljø, og bibliotekets tilbud bør gjenspeile dette.

E-bøker

Den teknologiske utviklingen går stadig raskere og skaper nye muligheter som biblioteket må være i stand til å utnytte. E-bøkene gjorde sitt inntog i bibliotekene i Akershus høsten 2013, noe som gjør biblioteket attraktivt for nye brukergrupper. Samtidig skapes det en ny usikkerhet rundt innkjøp og vedlikehold av denne delen av samlingen, da forlagene ennå ikke har bestemt seg for forretningsmodell for e-bøker.

Nye Nordby bibliotek

Med flyttingen av Nordby filial til Vinterbrosenteret har nord-delen av kommunen fått en ny kulturarena. De flotte lokalene kan bli en god møteplass og kan huse mange ulike typer aktiviteter. Biblioteket skal yte gode tjenester til brukerne, og utvikles i tråd med de ønsker og behov som kommer til uttrykk der. Allerede fra oppstarten vil kulturskolen være en samarbeidspartner for Nordby bibliotek, og tilby aktiviteter i bibliotekets lokaler.

Personalressurser

Barnehagene i sentrum har i stadig økende grad tatt i bruk biblioteket, og med beliggenheten og fasilitetene til nye Nordby

bibliotek ligger alt til rette for at det samme skal skje der. Det meste av arbeidet bibliotekets aktiviteter er avhengig av personalets kunnskap, formidlingsevne og at bibliotekansatte er tilgjengelige. Særlig på nye Nordby er personalressursene svært knappe, med kun 2,12 stillinger til å drive en virksomhet i et kjøpesenter der publikum forventer gode åpningstider, oppdaterte samlinger og kvalifisert personale.

Prosjekt - styrking av skolebibliotek

Biblioteket driver aktiv formidling til skole- og barnehagegrupper. Prosjekt *Styrking av skolebibliotek* ble innledet i 2013. Første fase er avsluttet. Fokuset har utelukkende vært på formidling og det har gitt verdifull erfaring. Nå er det samlingene som står for tur. Den enkelte skolebiblioteksamling skal gjennomgås og oppdateres, og biblioteket anbefaler at alle skolene konverterer til det samme systemet som folkebiblioteket bruker (Mikromarc 3). Slik kan folkebiblioteket bistå både med veiledning og direkte i prosesser som innkjøp og katalogisering. Det vil også gi skolene en mulighet til å utnytte sine samlinger bedre, gjerne på tvers av skolegrensene. Samtidig er stimulering av leselyst det aller viktigste fokus i skolebibliotek-tjenesten.

Radiobrikker i stedet for strekkoder i bøkene (RFID)

I forbindelse med flyttingen av Nordby filial ble spørsmålet om omlegging til RFID-teknologi svært aktuelt. Slike automater vil frigjøre personalressurser som i dag blir brukt til å sende bøker gjennom utlånsrutinen. Samlingen på Nordby ble kodet om før pakking, og nå er turen kommet til valg av system. Samlingen ved hovedbiblioteket er planlagt kodet om sommeren 2014. Å legge om til RFID krever investeringsmidler, men vil gi resultater i form av økt brukertilfredshet og bedre bruk av personalressurser.

Ås lokalhistoriske arkiv (ÅKLA)

ÅKLA ble etter oppussingen av kulturhuset samlokalisert med Ås bibliotek. Det har skapt bedre tilgjengelighet for brukerne, noe som merkes på besøket. ÅKLA har en sentral rolle i feiringen av grunnlovsjubileet i 2014. Digitalisering av foto er blitt forsinket fordi det ble klart at valg av system for metadata måtte inngå i en prosess som gjaldt hele kommunen. Digitaliseringen vil starte i 2014.

Hovedbibliotekets plassering i Ås kulturhus gjør det mulig å være medspiller når det gjelder å utvikle kulturtilbudet i Ås sentrum. Biblioteket har en lang tradisjon for å være samarbeidspartner for ulike frivillige lag og foreninger når det gjelder arrangementer.

200-ÅRSJUBILÉET FOR GRUNNLOVEN

«Grunnlovens far» C.M. Falsen, var sorenskriver og bosatt på Ås. Minnestøtten for hans innsats har i mange år hatt en sentral plass i vår feiring av 17. mai.

Feiringen av 17. mai vil 2014 skal foregå med utvidet innhold, og området rundt Falsenstøtten vil i større grad stå i fokus. I en bredt sammensatt gruppe jobbes det med ulike arrangementer og utstillinger som har Grunnlovsjubiléet som tema. Temaet vil være på dagsorden gjennom hele 2014.

Tiltak i 2014

Kulturskolen

- Utviklings-/Pilotprosjekt i samarbeid med Norges musikkhøgskole: «Follo-piloten».
- Utrede mulighetene for egnede lokaler til kulturskolens danseundervisning i Ås sentrum
- Videreføre utviklingsprosjektet *Ås internasjonale kultursenter*
- Utvikle en kulturarena i Nordby

Kulturhuset

- Utvikle kulturhuset i Ås sentrum til en sentral møteplass for kulturlivet i Ås med et mangfoldig og helhetlig kulturtilbud.

Bibliotekstjenesten

- Videreutvikle tilbudet om e-bøker i Ås bibliotek
- Utvikle nye Nordby bibliotek til en levende møteplass
- Gjennomgå skolenes biblioteksamlinger og utvikle disse i tråd med skolenes behov og god bibliotekpraksis
- Innføre RFID i begge bibliotekavdelingene
- Starte digitalisering av lokalhistoriske foto og registrering av metadata om disse

Ungdomshusene

- Fokuser på kvalifisering / motivasjon av ungdomshusenes brukere til medvirkning

200-årsjubiléet for grunnloven

- Forberede og gjennomføre aktiviteter

5.2.3 Voksenopplæring

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 15. Målkart for tjenesteområde Voksenopplæring, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske Suksess-faktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat*	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Antallet personer med rett/plikt til norskopplæring som oppfyller plikten sin i løpet av tre år	Registreringer i NIR	Usikre måletall	100 %	75 %
	Antallet personer som gjennomfører Norsk språktest (ny ordning) i løpet av tre år	Registreringer i NIR	Ikke målt	100 %	75 %
	Antallet asylsøkere som benytter tilbud om norskopplæring inntil 250 timer	Registreringer i NIR	70 %	70 %	65 %
Avklare forventningsnivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/serviceerklæringer	Registrering ved kommunen	2	5	4

Utfordringer

VOKSENOPPLÆRINGEN

Lokaler

Voksenopplæringscenteret er lokalisert i 2.etg i Moerveien 10. Lokalene er lite hensiktsmessige for undervisning. Dårlig inneløst, stedvis dårlig belysning og lite hensiktsmessig utforming av klasserom, gjør skolehverdagen utfordrende. Ved heisstans er det også en utfordring å frakte rullestolbrukere ned trappa. Lokalene er dårlig vedlikeholdt og det er flere provisoriske løsninger. Kommunen bør derfor vurdere andre og bedre egnede lokaler til tjenesten.

Voksenopplæringen er organisert i to team:

1. Spesielt tilpasset opplæring for voksne
2. Norsk og samfunnskunnskap

Spesielt tilpasset opplæring for voksne(STO)

STO gir opplæring til voksne etter Opplæringslovens § 4A 1 og 2. Tilbudet har ca. 20 elever med svært ulike behov for opplæring. Det gis opplæring innenfor grunnleggende ferdigheter: Kunne lese,

kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig, kunne regne og å kunne bruke digitale verktøy. Det arbeides også innenfor områdene alternativ og supplerende kommunikasjon, lese- og skriveopplæring for dyslektikere, norsk for døve, lytte- og artikulastrening for CI-opererte. Noen av skolens elever går etter endt opplæring ut i ordinært arbeid. Andre blir ansatt i vernet bedrift.

Norsk og samfunnskunnskap

Elever med rett og plikt til norskopplæring har krav på tett oppfølging.

Innvandrere som får rett til norskopplæring etter 1. september skal ta prøve i norsk og samfunnskunnskap etter ny ordning. Norskprøve 2 og 3 (gammel ordning) blir avviklet for siste gang i februar 2014. Når den nye ordningen innføres, har kommunene ansvar for gjennomføringen. Lytte- og leseprøvene blir digitale.

Kommunen må være godt forberedt til å arrangere de nye, digitale prøvene. Utstyr og internettforbindelse må fungere tilfredsstillende. Det er derfor viktig med et

tett og godt samarbeid mellom IT-avdelingen og VO. Den nye norskprøven gjennomføres i mai, juni og desember i 2014.

Grunnskole

Stadig flere som flytter til Ås mangler helt eller delvis grunnskoleutdanning fra hjemlandet. Disse har krav på opplæring, og det er kommunens ansvar at aktuelle brukere får et tilstrekkelig tilbud. Når innflytterne også mangler ferdigheter som morsmålslesere, stiller det nye krav til voksenopplæringscenteret.

Det er viktig at finansieringen grunnskoleopplæring for voksne er avklart. I skoleåret 2011/2012 ga Ås VO dette tilbudet. Det ble imidlertid vurdert hensiktsmessig å kjøpe plasser i Ski kommune fra skoleåret 2012 / 2013. I framtiden kan det være aktuelt å gjenoppta undervisningen i Ås, under forutsetning at det er et tilstrekkelig elevgrunnlag.

INTRODUKSJONSPROGRAMMET

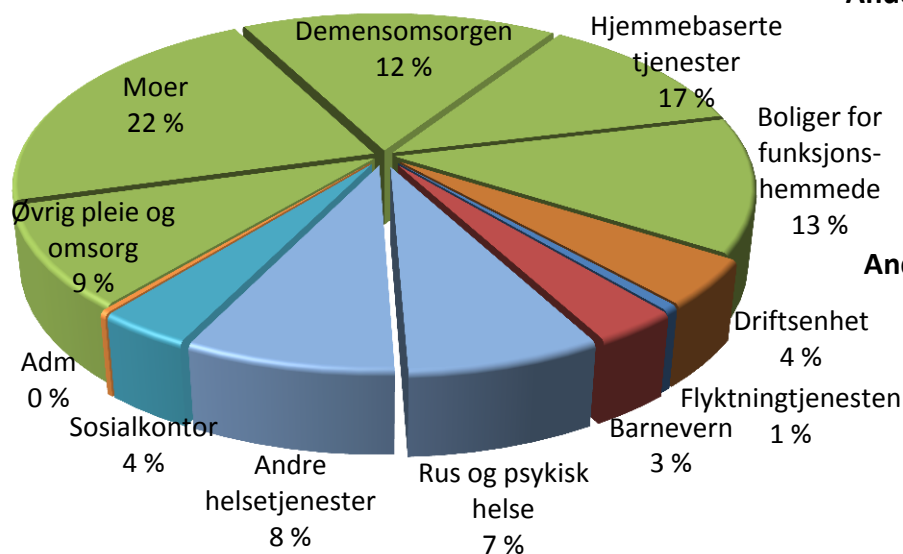
Denne tjenesten ble overført til Nav sammen med flyktingetjenesten 1.1.2013. De fleste tiltakene (først og fremst norskopplæring) finner fortsatt sted på VO. Det er derfor viktig med tett samarbeid med Nav. Det er også avgjørende for tilbudet at det ikke er noen tvil om hvordan ulike tiltak finansieres.

Tiltak i 2014

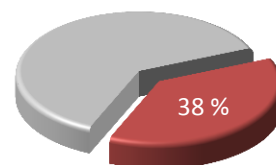
- Vurdere endret lokalisering av voksenopplæringscenteret
- Videreutvikle samarbeid med andre enheter i kommunen som har oppgaver knyttet til elevene i STO.
- Samarbeide med andre enheter for å fange opp voksne med lese- og skrivevansker og for å stille seg til disposisjon som kursholder.
- Sikre god gjennomføring av de nye, digitale norskprøvene.
- Sørge for skoling av et tilstrekkelig antall lærere til sensoroppdrag i forbindelse med innføring av de nye norskprøvene (muntlig).

5.3 Helse og sosial

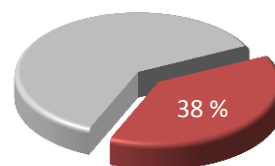
Tjenesteområder i Helse og sosial, fordelt på antall årsverk

Andel av kommunens årsverk 2013

Andel av kommunens budsjett 2013

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet *Medarbeidere*

Utfordringer

Innledning

Fra 1.1.2012 trådte ny lov om folkehelse og ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester i kraft. I tillegg til den demografiske utviklingen og en generell befolkningsvekst gir dette utfordringer og stiller større krav til helsefaglig kompetanse, bemanningsstyrke.

De ansatte er den viktigste ressursen kommunen har. Å lykkes med rekruttering og beholde fagutdannet og kompetent arbeidskraft er derfor en viktig oppgave for etaten. Sentralt i denne prosessen er helhetlig lederskap, fokus på kompetanseutvikling og strategisk kompetansestyring.

Økt press på tjenestene

Antall brukere av pleie-, omsorg- og rehabiliteringstjenester vil fortsette å øke i løpet av handlingsplanperioden. Det vil bli en vekst av eldre, og flere oppgaver for kommunen. Nye oppgaver i kjølvannet av samhandlingsreformen fører til et mer

spesialisert tjenestebehov som krever mer medisinsk og sykepleiefaglig spisskompetanse.

Kompetanseutvikling

Det blir ny oppstart av videreutdanning i fornyet eldreomsorg og alderspsykiatri i praksis. Dette er et samarbeid mellom kompetansehjulet i Follo og høyskolen i Oslo og Akershus. Det utarbeides i tillegg årlig kompetanseutviklingsplaner avdelingsvis, enhetsvis og for hele etaten, og kommunen søker - og får øremerkede kompetansemidler til gjennomføring hvert år, jf. *Kompetanseløftet 2015*.

Sykefraværsoppfølging

Sykefraværsoppfølging og oppfølging av ny IA avtale er en stadig mer omfattende og tidkrevende prosess. Det er fortsatt et økende behov for å forebygge vold og trusler i arbeidsmiljøet. Aktuelle enheter i kommunen deltar regelmessig på opplæring i forebygging og takling av utfordrende adferd, og viderefører kunnskapen i enhetene.

Det gjennomføres fortsatt friskvernsarbeid i helse og sosial. Etaten ønsker å videreutvikle dette arbeidet, men erfarer at det kan være krevende å sette av tid til friskvernstiltak i en hektisk og presset hverdag. Det gjennomføres medarbeidersamtaler/ ledersamtaler, kompetansekartlegging og medarbeiderundersøkelser som følges opp med tiltaksplaner.

Tiltak i 2014

- Bidra til å videreutvikle tiltak og ordninger som gjør at kommunen kan møte nye behov med sammenheng til samhandlingsreformen.
- Følge opp planen: Strategisk kompetansestyring.
- Stimulere ansatte til kompetanseheving gjennom å videreføre stipendordningen for ansatte som ønsker å gjennomføre syke- eller vernepleierutdanning, samt å videreutdanne ansatte i tråd med kompetanseutviklingsplanene.
- Besette vakante stillinger med fagpersoner.
- Bruke tiltak som kan redusere deltidsstillinger.
- Søke veiledning/kurs og opplæring for å kunne minimalisere forekomst av vold og trusler.
- Jobbe for å forebygge sykefravær bla gjennom å følge de nye retningslinjene i IA - avtalen.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet *Økonomi*

Utfordringer

Innledning

En stor del av Helse og sosialetatens tjenestetilbud krever døgnkontinuerlig drift hele året. Økonomisk forutsigbarhet og kontroll er utfordrende fordi sikkerhetshensynet til brukere og medarbeidere krever tilpasninger i driften

når tjenestebehov, brukergrupper eller tilgjengelige ressurser endres.

Fravær:

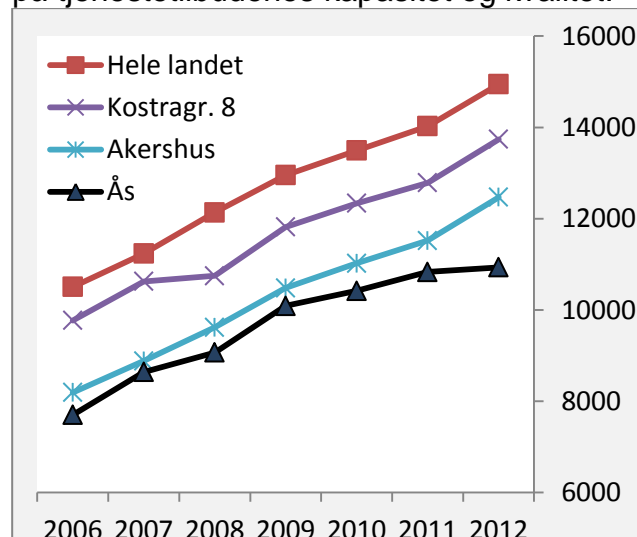
For å ivareta medarbeidere og pasienter/brukeres sikkerhet må i utgangspunktet alt fravær dekkes opp med kvalifiserte vikarer, men kommunen har svært begrensede budsjetter for variabel lønn.

Samhandlingsreformen har også medført at kommunen i større grad er avhengig av økt kompetanse, noe som også gir behov for mer kvalifiserte vikarer som er dyrere i drift.

Befolkningsvekst:

Befolkningsveksten, og den demografiske utviklingen med stadig flere eldre, fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet i helse og sosial. Det er også stadig vekst av unge mennesker som trenger boliger og tilrettelagte tjenester.

For å møte de utfordringene som reformen og befolkningsveksten innebærer, har det vært behov for økte ressurser. Økningen i ressursbruken samsvarer likevel ikke med økningen i det brukerantall som skal betjenes. Dette stiller krav til en kontinuerlig effektivisering og et økt press på tjenestetilbudenes kapasitet og kvalitet.

Figur 13. Utviklingen i netto driftsutgifter pr. innbygger til pleie og omsorgstjenester 2006-2012. Ås er sammenlignet med andre. (KOSTRA)

Figur 13 viser at Ås kommunes utgifter ikke øker i takt med øvrige grupper, men i større grad flater ut fra 2011 til 2012.

”Terskelen” for å kvalifisere til en tjenesteytelse blir stadig høyere. Flere av etatens foreslåtte styrkingstiltak har ikke rådmannen funnet plass til i budsjettene.

Endringer i brukergrupper:

Helse og sosial har en varierende brukergruppe med sterke rettmessige krav knyttet til grunnleggende menneskelige behov. Dette gjør det utfordrende å ha total økonomisk kontroll, spesielt med tanke på sosialhjelp, plasseringer i barnevernet, brukerstyrt personlig assistent (BPA), nye brukere og nyinnflyttede ressurskrevende brukere.

Innsparingstiltak – reduksjon i tjenestetilbudet

Det vises til tiltakene som er presentert i kapittel 4.2.1. Helse og sosial vil i 2014 gjennomføre de innarbeidede tiltakene og redusere i tjenestetilbudet. Innsparingen vil gjennomføres i dialog med enhetene.

Tiltak i 2014

- Justere tjenestenivået på enkelte av Ås kommune helse- og sosialtjenester.
- Arbeide kontinuerlig for å unngå avvik i forhold til budsjett. Bruke månedsrapportering for å sikre kontinuitet og oversikt, samt regulering innad i budsjett ved behov.
- Gjennomføre et prosjekt som skal utrede interkommunalt samarbeid i Follo når det gjelder rus og psykisk helsearbeid sett i sammenheng med samhandlingsreformen. Prosjektet har blant annet mål om å identifisere samhandlingsgevinster.
- Om mulig, justere variabel-lønn budsjettene.
- Vurdere muligheter for økt inntjening.
- Videreutvikle et tettere samarbeid med kommunens økonomiavdeling.
- Vurderer fortløpende bruk av ressurser i forhold til budsjett.
- Sikre god budsjettoppfølgning og gjennomføre innsparingstiltakene slik de framkommer i kapittel 4.2.1.

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

Tabell 16. Budsjettrammer og konsekvenser

		Ansvar	2014	2015	2016	2017
A	Budsjettvedtak 12.12.2012 for 2014		279 329 000	279 329 000	279 329 000	279 329 000
	Konsekvensjustert budsjett		306 787 000	306 517 000	316 871 000	327 286 000
B Nye tiltak						
5 3	Kjøregodtgjørelse	3*	130 000	130 000	130 000	130 000
	Sum nye tiltak		130 000	130 000	130 000	130 000
C Nye besparelser						
5 4	1,0 årsverk hjemmetjenesten	3480	-455 000	-455 000	-455 000	-455 000
5 5	Støtte seniorsenter	3850	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
5 6	Ufordelt kutt 1 % helse og sosial etaten	3*	-3 004 000	-3 004 000	-3 004 000	-3 004 000
	Sum innsparinger		-3 559 000	-3 559 000	-3 559 000	-3 559 000
	Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		303 358 000	303 088 000	313 442 000	323 857 000

KOMMENTARER

A. Konsekvensjustert budsjett, for 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.2012 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av budsjettvedtak 12.12.2012 og endringer utover i perioden.

Kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1 – 52), se vedlegg 2.

B. Nye tiltak

53. Kommunal kjøregodtgjørelse på 1 krone per kilometer. Kronen er et tillegg til statens satser og skal gis til enheter som benytter privat bil spesielt mye for å utføre sine arbeidsoppgaver. Dette er også et tiltak for å dempe behovet for ytterligere leasingbiler.

C. Nye besparelser

54. 1,0 årsverk som følge av endring av 1:1 tiltak.
55. Tilskudd til Ås seniorsenter fjernes.
56. 1 % ufordelt kutt i helse og sosial etaten.

5.3.1 Pleie og omsorg

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 17. Målkart for tjenesteområdet Pleie og omsorg, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Energiforbruket på Moer sykehjem (KWt/m ²)	Registrering ved kommunen	248	245	285

Tabell 18. Målkart for tjenesteområdet Pleie og omsorg, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Dekningsgrad av tjenester	Registrering ved Kompas			
		Institusjonsplasser i forhold til aldersgruppe 80 år +	19 %	25 %	16,5 %
	Saksbehandlings-tid /svartid minst like god som lov krever	Registrering ved kommunen			
		Forvaltningsenheten	3 uker	3 uker	3 uker
	Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen	Registrering ved kommunen			
		Forvaltningsenheten	0	0	2
Antall brukere pr. plass i løpet av et år.	Registrering ved kommunen				
	Korttids- /avlastnings-opphold	10,5	12	10	
Avklare forventningsnivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/ serviceerklæringer	Alle skal oppdateres årlig	100 %	100 %	95 %

Utfordringer

ET JEVNT ØKT PRESS PÅ TJENESTENE

De senere årene har det vært en betydelig vekst i antallet brukere som har behov for pleie- og omsorgstjenester, denne veksten vil fortsette. Samtidig har lovverkene endret seg slik at innbyggerne har stadig flere rettigheter, og kommunen flere plikter.

Kommunen må til en hver tid være i stand til å møte veksten. En økning av innbyggerantallet fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet og krever ressursforsterkninger. Når økende brukerantall ikke kompenseres med

tilsvarende ressursforsterkning, medfører dette kontinuerlig effektiviseringstiltak, men også nedjusteringer i tjenestetilbudenes kapasitet og kvalitet.

SAMHANDLINGSREFORMEN OG NYE LOVVERK

Samhandlingsreformen har medført endringer som innebærer at kommunen har ansvar for utskrivningsklare pasienter og kommunal medfinansiering av somatiske sykehustjenester. Tidligere utskriving av pasienter fra sykehus gir høyere krav til kvalitet på tjenestene fra brukere og pårørende og et enda større behov for tilrettelegging og hjelpemidler.

Legetjenesten på sykehjemmet er meget presset som følge av økning i pasientantallet med 19 dobbeltrom, og reformen med sykere pasienter i kommunen.

For utenom tilstrekkelig kapasitet og tilstrekkelig kompetanse, er det også behov for økt samarbeid med frivillige organisasjoner, og enda bedre samhandling med fastlegene og spesialisthelsetjenesten.

Det er et lovfestet krav til at kommunene skal forebygge sykdom og utjevne helseforskjeller. Kommunen har en plikt til å kartlegge innbyggernes helsetilstand for å finne hvilke utfordringer kommunen har i forhold til innbyggernes helse med tanke på forebygging av sykdom og tilrettelegging av helsetilbudet for innbyggerne.

KONSEKVENSER AV BRUKERVEKST, SAMHANDLINGSREFORM OG NYE LOVVERK
Nye oppgaver i kjølvannet av samhandlingsreformen fører til et mer spesialisert tjenestebehov som krever mer medisinsk og sykepleiefaglig spisskompetanse.

Økningen i antall brukere av pleie-, omsorg- og rehabiliteringstjenester vil fortsette å øke i løpet av handlingsplanperioden. Det vil bli en vekst av eldre, og flere oppgaver for kommunen. Det er også stadig vekst av unge mennesker som trenger boliger og tilrettelagte tjenester.

Økningen i antall brukere medfører økt behov for arbeidskraft og behov for flere institusjonsplasser, samt behov for endringer i organiseringen av pleie og omsorgstilbudene.

Det er en også en økning i antall sammensatte saker som krever samarbeid med spesialisthelsetjenesten, særlig saker

som gjelder somatikk og rus-/psykisk helse.

HVORDAN MØTE VEKSTEN

Tjenesten må fokusere på å bygge opp under brukernes egenomsorgsevne og mulighet til å bo hjemme lengst mulig. Det er nødvendig å bygge ut tjenestekjeden ved å tilby mer tilrettelagte bomiljøer med ulike servicetilbud. Samtidig må forebyggende og helsefremmende arbeide trappes opp og videreutvikles.

For å møte framtidsutfordringene bør det hjemmebasert tilbudet styrkes og utvides, mens institusjonene i større grad tilpasses og spesialiseres. For institusjonene innebærer dette at kompetansen må bygges opp og videreutvikles i samsvar med institusjonenes behov og den kompetanse som forventes fra en spesialisthelsetjeneste.

TJENESTEOMRÅDENE

Forebyggende tiltak i hjemmet

Det blir stadig flere hjemmeboende som trenger hjelpemidler. Hjelpemidler til brukere som bor hjemme er et viktig tiltak som forebygger institusjonsopphold. Sammenslåing av NAV Oslo og Akershus hjelpemiddelsentral har medført et økt omfang av administrativt arbeid for kommunen og behov for utvidet lagerkapasitet.

Omsorgsboliger

Et tilbud om omsorgsbolig fører til at mange kan bo lengre hjemme, da disse boligene er tilrettelagt for hjelpemidler etc. Det er et økende behov for omsorgstjenester, spesielt innen demens og alderspsykiatri/ hjernesykdommer.

Med bakgrunn i ventelister og tjenesteomfanget i omsorgsboligene er det behov for å etablere nye omsorgsboliger i handlingsplanperioden. Det er også en utfordring at det er for få omsorgsnivåer i pleie- og omsorgstjenesten i Ås.

Kommunen bør derfor vurdere muligheten for å etablere omsorgskollektiv og / eller omsorgsbolig med bemanning. Helse- og sosialetaten har ikke klart å prioritere nye omsorgsboliger i investeringsbudsjettet for planperioden.

Universell utforming og tilpasset boligmasse

Universell utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper så langt det er teknisk og praktisk mulig. I Ås kommune er det fortsatt virksomheter rettet mot allmennheten som ikke er oppfyller kravene til universell utforming.

Kommunens ergoterapeuter erfarer at den nye boligmasse i Ås sentrum ikke er tilstrekkelig bygd etter prinsippene om universell utforming.

Folkehelse

I regi av kommuneoverlegen og folkehelsekoordinator utarbeides det et oversiktsdokument over folkehelsen og utfordringer knyttet inn mot det strategiske folkehelsearbeidet i kommunen. Dokumentet vil bli et vedlegg til kommuneplanen og skal rulleres hvert 4. år.

Økt omfang av medisinsk behandling

Økte krav til behandling av pasienter på sykehjemmet, stiller store krav til institusjonslegen. Det oppleves som vanskeligere å få lagt pasienter inn på Ahus, derfor må legen igangsette mer aktiv behandling på sykehjemmet.

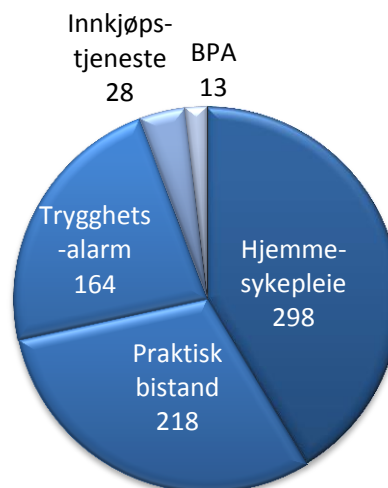
Demensomsorgen

Antall personer med demenssykdommer som bor hjemme øker og disse personene og deres pårørende bør få tjenester fra kommunen på et tidlig tidspunkt for å utsette innleggelse i institusjon. Her har hukommelsesteamet en viktig funksjon ved å følge opp, støtte og veilede. Kommunen har i dag ikke et tilstrekkelig tilbud i institusjon, eller til hjemmeboende brukere/innbyggere og deres pårørende

som har utviklet demenssykdom. Når Ås Demenssenter er ferdigstilt i 2015/2016 vil kommunen kunne øke antall institusjons plasser med 24 langtids plasser i skjermet enhet.

Hjemmebasert tjenestetilbud

Hjemmebaserte tjenester har pr dags dato til sammen 721 brukere, fordelt som vist i diagrammet.

Figur 14. Brukere av hjemmebasert tjenester fordelt på typer bistand.

Brukerne har flere aktive diagnoser, og har generelt et dårligere funksjonsnivå nå enn tidligere, noe som krever mer tid hos den enkelte.

Det er en utfordring at hjemmetjenesten er presset på kapasitet, da de stadig betjener flere og flere brukere med konstante ressurser. Det er også et økende antall personer med rus og psykiatriske lidelser som mottar tjenester fra hjemmesykepleien. En for liten bilpark utfordrer hjemmetjenestens evne til maksimal ressursutnyttelse.

Dekningsgrad

Nye befolkningsprognoser viser at kommunen ut i fra en dekningsgrad på 20 % har behov for 134 plasser i 2014. Kommunen har totalt 108 sykehjems plasser/rom. I tillegg benyttes i 2014 inntil 19 flersengsrom / bruk av pårønderom. Kommunen har derfor inntil

123 sengeplasser i 2014. Dette er allikevel under målet om 20 % dekning, og langt under statens anbefalinger på 25 % dekningsgrad.

Eldresentrene i Ås og Nordby

Den daglige driften fortsetter.

Aktivitetssentrene på Moer

Aktivitetssentrene på Moer er et viktig forebyggende tilbud. Sentrene bidrar til at brukerne kan bo lengre i eget hjem, og pårørende får den nødvendige bistand og avlastning. Kommunen åpnet i 2011 eget aktivitetssenter / dagtilbud til personer med demenssykdom. Tilbudet er allerede fullt og det er ventelister.

Det er planlagt utvidelse av tilbudet med 6 plasser når Ås Demenssenter står ferdig i 2015/2016.

Driftsenheten

Kjøkkenet leverer mat til sykehjemmet, gruppeboligene for personer med demens, hjemmeboende, kafeteria på Moer og catering til kurs og møtevirksomhet i hele kommunen. Kjøkkenet har større kapasitet enn dagens produksjon.

Vaskeriet vasker institusjonens og beboernes private tøy. I tillegg tilbyr vaskeriet vask av tøy til enkelte hjemmeboende mot betaling.

Serviceteknikere har ansvar for å gi hjemmeboende hjelp etter lov om sosiale tjenester, d.v.s. snømåking og ved-bæring, samt i den utstrekning de rekker – å gi tilbud om andre tjenester og enklere vedlikehold i trygdeboligene.

Hovedtyngden av arbeidet er i tilknytting til utkjøring og montering av tekniske hjelpemidler. På dette området har samhandlingsreformen ført til en stor økning, og denne tjenesten klarer ikke å levere innen hensiktsmessige tidsfrister. Sjøførtjenesten har ansvar for å kjøre brukere til og fra Aktivitetssenteret og

institusjonens beboere til og fra lege, tannlege, optiker osv.

Forvaltningsenheten

Enheten er første instans når det oppstår et behov om en tjeneste. Den har også en koordineringsfunksjon. De ansatte har en tverrfaglig sammensatt kompetanse og et ansvar for å kartlegge/vurdere brukers funksjonsnivå og sammen med bruker definere hjelpebehov. Tjenesten har utstrakt samarbeid med øvrige enheter i helse og sosial, andre enheter/etater i kommunen, sykehus, Fylkesmannen og andre.

Utfordringer i neste planperiode er videreutvikling av arbeidet med å:

- Tilpasse tjenesten til de økte krav som er i samhandlingsreformen,
- Være i stand til å behandle henvendelser som kommer fortløpende,
- vurdere riktig tjeneste og riktig kompetanse, og
- Komme i gang med riktige tiltak så raskt som mulig.

Innsatsteamet

Det ble høsten 2012 etablert et innsatsteam. Innsatsteamet tilbyr tverrfaglig jobbing og opptrening i dagliglivets aktiviteter i hjemmet i en tidsavgrenset periode. Målet er at innbyggerne skal ha mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem. Kommunen har fått tilskuddsmidler til et prosjekt med innføring av hverdagsrehabilitering som metode i måten å jobbe på. Dette er grunntanken som innsatsteamet jobber etter og som skal videreutvikles i samarbeid med hjemmetjenesten i kommunen.

Tjenester til barn og ungdom med funksjonshemninger i Ljungbyveien

Det er mange barn og ungdom som i dag har avlastningstilbud, men som vil ha behov for permanent botilbud i årene som kommer. Det er derfor nødvendig å øke tilbudet av døgnbemannede boliger til denne gruppen.

Dr. Sørdringsvei

Det er økende utfordringer knyttet til demens og somatikk. Dette krever ny kompetanse og større bistandsbehov. Det er også større variabler i forhold til funksjonsnivå, noe som er utfordrende med tanke på sammensetning av brukergruppen. I Dr. Sørdringsvei skal det i utgangspunktet bo eldre utviklingshemmede brukere. Flere av de eldre har utviklet demens. Disse brukerne må ha mer og tettere oppfølging av personalet.

Kajaveien boliger for personer med funksjonshemning og støttekontaktordningen.

Brukergruppen det gis tjenester til, får tidligere aldersrelaterte sykdommer som for eksempel demens. Dette stiller krav til økt kompetanse og større bistandsbehov. I denne sammenheng er det viktig å se på sammensetningen av brukergruppen med tanke på funksjonsnivå og alder, hvilke tilbud om bolig og dagtilbud til brukerne. Støttekontakt ordningen har en stor utfordring når det gjelder rekruttering av støttekontakter.

Dagtilbud for personer med funksjonshemninger

Fra høsten 2010 ble det etablert et «etter-skoletilbud» (EST) til ungdomsskoleelever med behov for tilsyn etter skoletid og i skolens ferier. I 2011 ble tilbudet utvidet til å gjelde også ungdommer fra videregående skole og går nå under betegnelsen ESTU. Det søkes om plass for hvert skoleår og det vil derfor være en usikkerhet knyttet til hva som kreves av personalressurser. Pr i dag er tilbudet en integrert del av dagtilbudets øvrige drift.

Solfallsveien – botilbud for ungdommer med spesielle behov

Tiltaket gir tjenester basert på vedtak fra forvaltningsenheten og enkeltvedtak fra barneverntjenesten. Målgruppen for tiltakene er ungdom med spesielle behov.

Tilbudet disponerer Liaveien 17b og gir der bo-trening for målgruppen.

Solfallsveien inngår i Ås kommunes ambulerende miljøarbeidertjeneste. Det er en stadig voksende gruppe ungdom som ikke mestrer dagens krav til utdanning, arbeidsdeltakelse og sosial fungering. Dette reduserer livskvaliteten for den enkelte ungdom og medfører økt risiko for isolering og stigmatisering. Solfallsveien har kompetanse for å bidra i arbeidet rundt denne målgruppen – også forebyggende. Det er en utfordring å ha «slike ressurser klare» til ungdommer som faller utenfor, når prioriteringene er harde.

Tiltak i pleie og omsorgstjenestene 2014

- Videreutvikle og gjøre kjent hukommelses-teamet som et lavterskeltilbud i kommunen hvor alle kan ta direkte kontakt uten henvisning.
- Fortsette å utvikle eksisterende og nye tilbud ved frisklivssentralen, ut i fra behovet for et lavterskeltilbud.
- Se på mulige folkehelseiltak gjennom de kartlegginger som er gjort innenfor oversiktsdokumentet over innbyggernes sin folkehelse og de innspillene som kom inn på folkemøte om folkehelse 30.05.13.
- Gjennomføring av prosjekt «Helhetlig pasientforløp i hjemmet»
- Videreutvikle rutiner for samhandling og innføring av EPJ (elektronisk pasientjournal), mot spesialisthelsetjenesten og fastleger.
- En felles avklaring om hvilket tjenestnivå kommunen skal ha på sine tjenester
- Etablering av nye ABC grupper. Lærings grupper i demens høsten 2014.
- Videreutdanning i fornyet eldreomsorg og alders-psykiatri i praksis, første halvår 2014.
- Utarbeide egen demensplan for Ås kommune i henhold til nasjonale føringer og anbefalinger i Demensplan 2015.
- Følge opp prioriterte områder i temaplan for helse- og omsorgstjenester

- Holde seg oppdatert på utvikling av innovasjon i pleie og omsorg, blant annet velferdsteknologi og teknologi som kan effektivisere pleieoppgaver.
- Videreutvikle demensteam med demenskoordinator
- Prioritere kompetanseutvikling innenfor de områdene som er beskrevet i temaplanen, og opprettholde / videreutvikle fjorårets opplæringsplan.
- Videreføre samarbeidet mellom fagkoordinatorerne i forhold til kompetanseutvikling innen demenstjenester. Gjennomført og avsluttet prosjekt «Vi gjør hverandre gode» kompetanseutveksling på tvers av enhetene. ESTU (etterskoletilbud for ungdom) er et godt etablert tilbud som er integrert i Dagtilbudets øvrige drift. Kommunen har per i dag 4 ESTU-elever.

5.3.2 Sosiale tjenester i NAV

Utfordringer

Ungdommer uten studie/arbeid

Ungdom under 30 år er en prioritert gruppe i NAV. En utfordring er å komme i tidlig dialog med unge som er i ferd med å droppe ut av videregående skole, eller allerede har droppet ut, uten å ha tilbud om annen opplæring eller arbeid. Det er viktig å gi veiledning og tiltak til ungdom som ikke ønsker å gjennomføre videregående skole, men som trenger bistand fra NAV for å komme i gang med arbeid, arbeidspraksis, kurs eller andre tiltak.

Kommunale leieboliger

Tilbudet av leieboliger i Ås er for lavt i forhold til behovet, og NAV får mange henvendelser om bistand til bolig, som ikke kan imøtekommes.

Tiltak i 2014

- NAV Ås informerer om Frisklivssentralen og skriver ut "frisklivsresept" til brukere som kan ha nytte av det

- Kvalifiseringsprogram, arbeidstreningssgruppe og øvrige NAV tiltak benyttes som alternativ til passiv sosialhjelp
- Ungdom prioriteres ved kort ventetid på timeavtale og oppfølging tilpasset den enkeltes behov
- Samarbeid med andre deler av forvaltningen, og friville lag og organisasjoner videreutvikles
- NAV Ås deltar i kommunalt planarbeid for å skaffe tilveie egnede boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet
- Standard for arbeidsrettet brukeroppfølging utviklet for NAV kontor benyttes i arbeidet med brukere
- Veiledere ved NAV skal i samtale med foreldre, som er brukere av NAV kontorets tjenester, forsikre seg om at barnas behov blir ivaretatt.

5.3.3 Flyktingetjenesten

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 19. Målkart for tjenesteområde Voksenopplæring og flyktingetjenesten, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
Livsstil som bidrar til god fysisk og psykisk helse	Antallet deltakere i introduksjonsordningen i jobb eller utdanning etter avsluttet program	Registreringer i NIR	50 %	80 %	60 %
	Antallet bosatte flyktinger i jobb eller utdanning etter 5 år	Registreringer i NIR og i kommune	80 %	100 %	80 %
Trygghet og tilhørighet	Antall flyktinger som har flyktingguide i løpet av tre første år	Rapportering fra flyktingkonsulent	50 %	70 %	60 %

Tabell 20. Målkart for tjenesteområde Voksenopplæring og flyktingetjenesten, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske Suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat*	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Antallet asylsøkere som benytter retten til norskopplæring	Registreringer i NIR	70 %	75 %	70 %
Avklare forventnings-nivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/serviseerklæringer	Registrering ved kommunen	2	5	4

Utfordringer

Flyktingetjenesten

Flyktingetjenesten vurderes flyttet til NAV fra 1.1.13. Dette for å få til et tettere samarbeid mellom de instanser som har ansvar for flyktinger i kommunen. Flyktingetjenestens største utfordring er boligmarkedet i Ås. I konkurranse med studenter og familier med sikre inntekter taper flyktingene i boligmarkedet.

Introduksjonsprogrammet

Programrådgiver for Introduksjonsprogrammet er p.t. tilknyttet VO. Denne tjenesten vurderes overført til NAV sammen med flyktingetjenesten. Dette for å få et tettere samarbeid mellom de som arbeider med kvalifisering av flyktinger i Ås kommune.

Tiltak i 2013

- Aktiv bruk av virkemidler i NAV for å unngå overgang til sosialhjelp etter avslutning av Introduksjonsprogrammet.
- Tidlig igangsetting av språk-praksis
- Veiledning i å skaffe bolig etter Introduksjons-fasen.
- Økt bruk av flyktinge-guide i første fase etter bosetting.
- Tverretattlig flyktingeplan.

5.3.4 Barnevernstjenesten

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Utfordringer

- Videreutvikle en helhetlig, effektiv og produktiv offentlig barneverntjeneste som sikrer samsvar mellom tjenestene som produseres og de faktiske behov.
- Forebygge avvik og tilrettelegge for kvalitet i de tjenestene barnevernet er pålagt å levere.
- Videreutvikle en barneverntjeneste i kommunen som gjennom planlegging fremmer brukerperspektiv og tilgjengelighet.

Tiltak i 2014

- Foreta en samlet vurdering av konsekvenser for barneverntjenestens oppgaver og utfordringer etter at både proposisjon og meldingsdel (Prop.nr.106 L 2012 – 2013) er sluttbehandlet i Stortinget.
- Informere om barn og unges rettigheter og muligheter i "FNs barnekonvensjon".
- Orienter om barnevernets tjenester, muligheter og begrensninger i henhold til "Barnevernloven".
- Implementere arbeidet med interne rutiner og internkontroll i det daglige arbeidet.
- Delta i det rullerende planarbeidet og det tverretatlige samarbeidet i kommunen.
- Arbeide for at kommunen tar i bruk «Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (RPR).
- Tilrettelegge for at det gjennomføres en ungdomsundersøkelse i kommunen våren 2014 i samarbeid med Ung Data.
- Arbeide i tverrfaglig team (for å belyse og vurdere tiltak rettet mot den

enkelte bruker spesielt, og negative utviklingstrekk i enkelte barne- og ungdomsmiljøer generelt.)

- Videreutvikle kompetansen på følgende områder:
 - Barnesamtalen
 - Barnevernet i et minoritetsperspektiv
 - Vold og traumatisk stress
 - Kunnskap og erfaringsformidling (Forsknings sirkelen)
 - Veiledningsmetodikk
 - Barn som pårørende
- Følge opp arbeidet med Handlingsplanen «Vold i nære relasjoner» lokalt og regionalt.
- Starte arbeidet med å planlegge og tilrettelegg for en større brukerundersøkelse i 2015 i samarbeid med Ung Data på bakgrunn av pilotundersøkelsen våren 2013.
- For å kunne møte nye og endrede behov hos brukerne er det nødvendig å:
 - Foreta en kontinuerlig justering av innsatsfaktorer, metoder og tjenester.
 - Målrette og tidsavgrense tiltak
 - Estimere og planlegge de totale omkostningene dvs. tid, kompetanse og økonomiske utgifter som vurderes i forhold til forventede resultater.
 - Implementering av eksisterende verktøy for rapportering, evaluering, behandling av avvik og justering av planer
- Utrede forebyggende arbeids plass i barneverntjenesten og foreslå satsningsområder.
- Utarbeide en plan for styrking av arbeidet med fosterhjem.

5.3.5 Helsetjenester, rus og psykisk helse

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Utfordringer

RUS OG PSYKISK HELSE

Midlertidige løsninger

Samhandlingsreformen har medført nye utfordringer for kommunens rus og psykisk helsetjeneste. Særlig utfordrende er utskriving av pasienter sykehuset definerer som ferdig behandlet. Disse pasientene krever i noen tilfeller et høyere omsorgsnivå enn det Ås kommune kan tilby og det er krevende å finne gode mellomsøsninger. Kommunen har i perioder kjøpt privat omsorgsplass til 2 personer, men dette er ikke en god løsning, verken for brukeren eller kommunen og bør unngås så langt det er mulig.

Krav til medisinsk kompetanse

En annen utfordring som kommer i kjølvannet av Samhandlingsreformen er et økt krav til personell med medisinsk kompetanse. Strengere regler for medikamentadministrasjon – også i bolig, smittevernsprosedyrer og E-link (elektronisk kommunikasjon med fastleger og spesialisthelsetjeneste) gjør at personalsammensetningen må vurderes nøye hver gang det er en ledig stilling, og sykepleier/vernepleierandelen må kanskje økes.

Ås kommune har søkt om prosjektmidler til et samhandlingsprosjekt i Follo som skal utrede behovet for interkommunale tiltak. Mulige interkommunale tiltak kan være et av flere nye omsorgstilbud kommunen må ha i tiden fremover for å imøtekomme nye krav fra spesialisthelsetjenesten.

Befolkningsvekst

Befolkningsveksten i Ås kommune vil medføre en økning i antall henvendelser til

tjenesten. Dette må sees på over tid og kommunen må regne med et behov for økning i bemanningen for å kunne imøtekomme det aktuelle behovet for tjenester til enhver tid.

Gravide rusmisbrukere

Innen rusbehandling vet man at det er en alvorlig underrapportering av gravide rusmisbrukere. Dette er et tema tjenesten ønsker å ha fokus på i året som kommer, slik at barna får den omsorgen de har krav på så tidlig som mulig.

Behov for lokaler

Det er nødvendig å finne nye lokaler som kan gi rom til samtale og ruskonsulenttjeneste. Tjenesten har i flere år hatt for få kontorer. Fra 01.08.13 fikk tjenesten en 100 % ny stilling som psykisk helsearbeider.

Tiltak i 2014

- Samarbeide med spesialisthelsetjenesten om å utarbeide gode rutiner og prosedyrer for utskrivelsesklare pasienter som skal tilbakeføres til kommunen.
- Ha prosjektlederansvaret for interkommunalt Samhandlingsprosjekt innen rus og psykisk helse.
- Kartlegge behovet for ytterligere døgnbemannet bolig/institusjon for mennesker med en alvorlig psykisk lidelse. Dette må gjøres i parallellt og i etterkant av det interkommunale Samhandlingsprosjektet innen rus og psykisk helse.
- Sørge for at ansatte får god opplæring i E-link og at dette redskapet implementeres i den daglige tjenesteutøvelsen.

- Ha fokus på gravide rusmisbrukere. Jobbe tett med fastleger og annen forebyggende helsetjeneste for å avdekke flere gravide rusmisbrukere så tidlig som mulig.
- Gjennomføre 2-årsprosjekt i regi av Norsk Krisesenterforbund og utvikle gode samarbeidsrutiner med krisesenteret for å styrke tilbudet til voldsutsatte i kommunen generelt, men også for personer med en psykisk lidelse eller et rusproblem spesielt.
- Flytte samtale og ruskonsulenttjeneste til andre lokaler.

HELSETJENESTER

Helsestasjonen:

Helsestasjonstilbudet når frem til nesten alle barn de første leveårene, uavhengig av foreldrenes sosiale eller økonomiske bakgrunn. Tjenesten skal fange opp tidlige signaler på mistriksel, utviklingsavvik og atferdsproblemer og bidra til at tiltak iverksettes tidlig. Økende antall innbyggere med barn, flere med større, sammensatte problemstillinger enn tidligere, utfordrer ressursene som er tilgjengelig. Flere brukere krever hyppigere oppfølging, flere timer og helsesøstrene får færre timer til rådighet.

Svangerskapsomsorgen:

Svangerskapsomsorgen opplever stor pågang på timer til jordmødrene. Det legges vekt på mestring og psykisk helse i samtaler. Det er økning i antall kvinner med sammensatte problemstillinger nå enn tidligere. Kvinner som har født reiser hjem til kommunen 48 timer etter fødsel. Flere har ikke gjennomført etter-fødsel samtalen på sykehus, ammingen er ikke i gang osv.

Helsestasjon for ungdom og studenter (HFU):

Det er stor etterspørsel etter tjenester ved Helsestasjon for ungdom og studenter (fra fylte 13 år). Det er en overvekt av studentbesøk (10-15 pr. uke), hovedsakelig jenter (80-90 %). Stadig

økende antall ungdom og studenter med psykososiale problemstillinger tar kontakt.

Smittevern:

Innsatsområder er oppfølging av arbeidet med smittevern og helseopplysning. Utfordrende på grunn av mange utenlandsstudenter ved UMB, flere asylsøkere og en økende reisevirksomhet i befolkningen.

Kommuneoverlege-rollen og folkehelsekoordinator

Nytt lovverk fra 2012 har gitt kommunen flere nye oppgaver. Endringene medfører behov for å videreutvikle egne helsetjenester og egen organisasjon i tillegg til å videreutvikle samhandlingen med andre kommuner og spesialisthelsetjenesten.

Plikten om kommunal medfinansiering krever medisinsk kompetanse og administrasjon, likeledes avtalene mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten. Kommunene opplever ofte at sykehuset / spesialisthelsetjenesten har det "medisinskfaglige overtaket", og at det kan føre til at kommunene blir "taperen" i tvister. Ås kommune vil kunne stå i en særstilling i Follo i forhold til forskning og utvikling i perspektivet "Folkehelse på kommunalt plan" med tanke på samarbeid med UMB.

Folkehelse og frivillighet

Etableringen av frisklivssentralen er et tiltak i arbeidet med å forebygge og begrense sykdom. Det er både en investering i livskvalitet for mange mennesker og en god samfunnsøkonomisk investering.

Det ble i 2012 ansatt en dagligleder/ frisklivskoordinator for Frisklivssentral i Ås kommune. Frisklivssentralen åpnet i januar 2013, og kommunen ser allerede at det er stor pågang i forhold til frisklivsrecepter og kurs innen mestring av depresjon, belastning, ernæring og røykeslutt mv.

Enhet for forebyggende helsetjenester

Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig, og tenker og handler langsiktig. Undersøkelser og rapporteringer viser at det skjer mye godt forebyggende arbeid i Ås. Den viktigste utfordringen er å tenke helhetlig, og å samordne innsatsen på tvers av fagområder. Godt forebyggende arbeid fokuserer ikke først og fremst på symptomer, men er generelt orientert, med mål om å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer og risikoer.

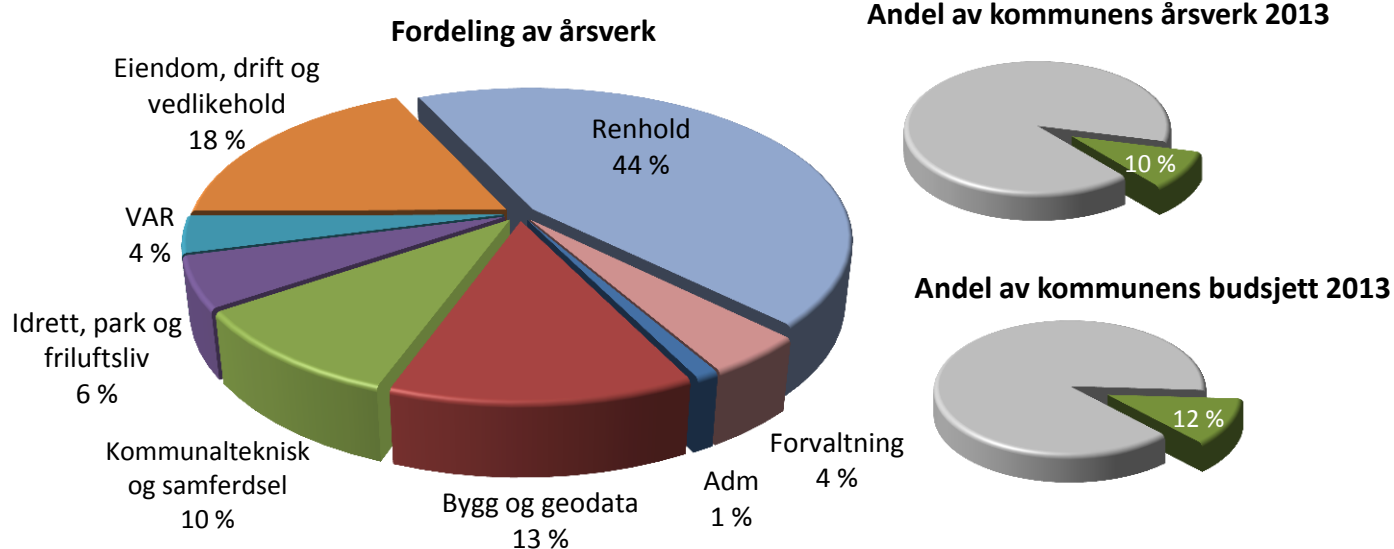
Enheten retter innsats mot:

- Økende antall foreldre med barn som sliter med sin psykiske helse og/eller har konflikter i familien som påvirker barna
- Arbeid rettet mot lavinntektsfamilier i Ås.
- Forebygge uønskede svangerskap, abort og kjønnsykdommer
- Sammensatte problemstillinger med stor alvorlighet er økende. Det er behov for å jobbe tett tverrfaglig.
- Overvektproblematikk. Vekt- og høydekontroll av elever i skolene gjennomføres. Utfordrende å etablere et apparat/samarbeid som følger opp de med KMI over 25. Muligheter for samarbeid med frisklivssentralen.
- Ruskontrakt videreføres, kommunalt og i et interkommunalt samarbeid.
- Vold i nære relasjoner, ærerelatert vold og seksuelle overgrep er innsatsområder som tjenesten vektlegger.

Tiltak i 2014

- Videreføre samarbeidet med frisklivssentralen som er lokalisert på samme sted.
- Videreføre *Ruskontrakt*-prosjekt i kommunal og interkommunal regi
- Videreføre ordningen med PIS grupper for barn i barne- og ungdomskolen. (skilsmissegrupper)
- Videreføre tilstedeværelse for Barneteam i Solberggtunet – og i Tunveien bhg.
- Videreføre arbeidet og innsatsen som en godkjent Ammekyndig helsestasjon.
- Ny Veileder med retningslinjer for vekt og høyde måling i barne- og ungdomsskolealder innebærer veiing og måling av elever på 3.og 8.trinn.
- Implementere samtale om vold i nære relasjoner i den daglige praten med brukere.
- Videreføre Jordmor tidlig-hjem. Jordmor tilbyr hjemmebesøk til noen av sine brukere innen 1-2 d døgn etter hjemkomst. Bedrer barselomsorgen og trykker kvinnenens egen helse, gir tidlig ammeveiledning og kontroller vekten til barnet. Styrket samarbeid med helsesøstrene.
- Sikre samarbeid og kontinuitet i kontakten med studentstyret og rådgivningstjenesten ved UMB.
- HFU åpent to dager pr. uke, UMB-psykolog skal være tilstede på HFU én dag.
- Videreføre samarbeidet med rektor, kontaktlærer og sosiallærer. Være synlig i det tverrfaglige arbeidet. Bidra til implementering av retningslinje for rusforebyggende arbeid i ungdomskolen.

5.4 Tekniske tjenester

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet *medarbeidere*

Utfordringer

Rekruttering

Vedlikeholdsavdelingen har de seneste årene hatt utfordringer med å sikre tilfredsstillende framdrift i vedlikeholdsarbeidet. Med bakgrunn i et betydelig vedlikeholdsetterslep og økende omfang av ikke-planlagte prosjekter, er det nødvendig å styrke vedlikeholdsavdelingen. Det foreslås derfor å styrke avdelingen med en håndverker i 100 % stilling. Prosjektlederstillingen som ble opprettet i 2013-planen, opprettholdes.

De siste årene har VAR-avdelingen hatt store utfordringer med å gjennomføre tiltakene i samsvar med vedtatte utbyggings- og saneringsplaner. For å få større gjennomføringsevne foreslås det å styrke avdelingen med en prosjektleder. Stillingen foreslås finansiert over investeringsbudsjettet.

Rekruttering fortsatt utfordrende, særlig innen vann- og avløpsfag. Gjennomsnittsalderen på ansatte er relativt høy. Yngre ingeniører har sluttet, men vi har i 2013 lykket i å rekruttere nye.

Tiltak i 2014

- Beholde og rekruttere kompetente medarbeidere.

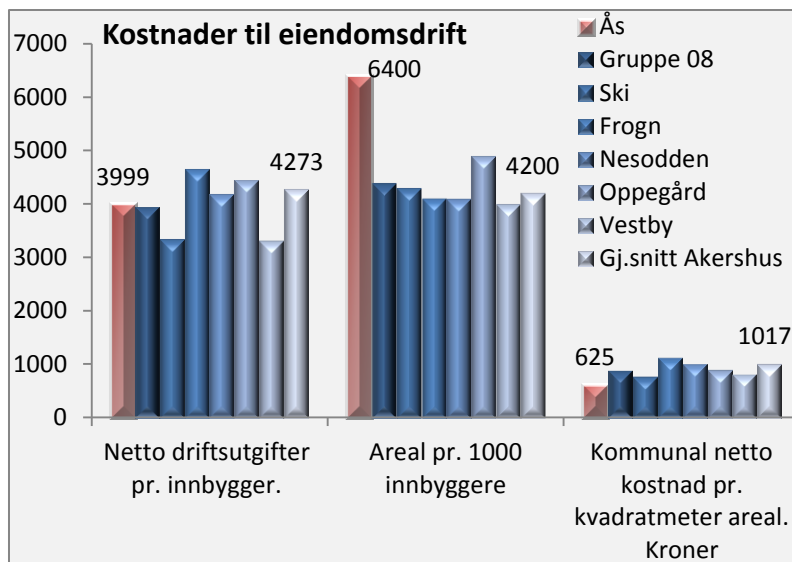
Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdet *økonomi*

Utfordringer

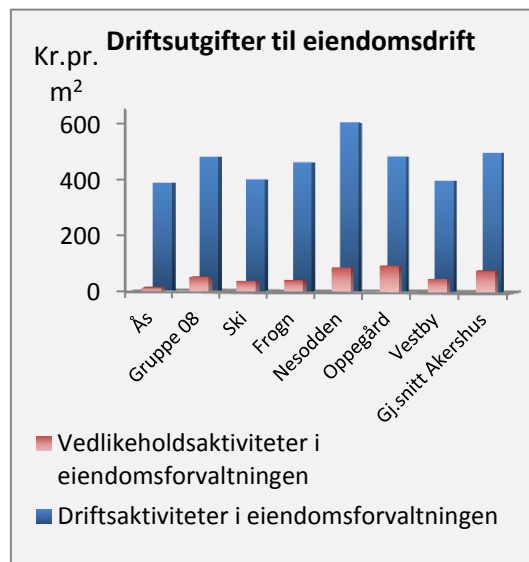
Forvaltning av kommunens eiendomsmasse

God forvaltning og drift av kommunens eiendomsmasse er en forutsetning for en effektiv og god tjenesteutførelse. De to største utfordringene er:

- Opprettholde levetid og verdiene som eiendomsmassen representerer.
- Legge til rette for at byggene gir gode fysiske rammevilkår for ansatte og brukere.

Figur 15.
Kostnader til eiendomsdrift. (KOSTRA 2012).
Ås sammenlignet med øvrige grupper.

Figur 16.
Fordeling av drifts- og vedlikeholdsutgifter til eiendomsdrift. (KOSTRA 2012)

Bevilgninger til drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse ligger for lavt til å sikre et godt og verdibevarende vedlikehold. Registrert vedlikeholds- etterslep er estimert til 130 mill. kroner.

Boliger og institusjoner

Det er et akutt behov for boliger for personer som kommunen har et særskilt ansvar for. Særlig er det behov for små leiligheter. Igangsatt utbygging av siste byggetrinn i Fjellveien vil være et avhjulpende tiltak.

Demenssenteret på Moer er snart ferdig planlagt og bygging vil igangsettes i 2014.

Veivedlikehold

Det ble i budsjettet for 2013 bevilget midler til økt veivedlikehold, både reasfaltering og veilys. Arbeidet har vært prioritert i 2013, men vil fortsatt kreve opprettholdt satsing på vedlikeholds- og standardhevingsarbeid i 2014.

På grunn av forbud mot produksjon av kvikksølvsmatur i veilys, må disse byttes ut fortløpende.

Innsparingstiltak – reduksjon i tjenestetilbudet

Det vises til tiltakene som er presentert i kapittel 4.2.1. Teknisk og miljø vil i 2014 gjennomføre de innarbeidede tiltakene og redusere i tjenestetilbudet. Innsparingen vil gjennomføres i dialog med enhetene.

Tiltak i 2014

- Starte byggingen av Fjellveien
- Starte byggingen av demenssenteret
- Gjennomføre vedtatt og planlagt vedlikehold av veier og bygninger
- Gjennomføre vedtatte reguleringsplanarbeider
- Gjennomføre salg av kommunale eiendommer i forfall, deriblant Smebøl
- Unngår avvik i budsjettet og gjennomføre innsparingstiltakene slik de framkommer i kapittel 4.2.1

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

Tabell 21. Budsjettrammer og konsekvenser

		Ansvar	2014	2015	2016	2017
A	Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014		88 941 000	88 941 000	88 941 000	88 941 000
	Konsekvensjustert budsjett		93 446 000	93 908 000	94 411 000	94 910 000
B	Nye tiltak					
23	Konsulenttenester juridiske tenester	6080	50 000	50 000	50 000	50 000
24	Geodata, driftsavtale	6080	131 000	63 000	63 000	63 000
25	0,5 nytt årsverk. Finansieres av VAR	6800	276 000	276 000	276 000	276 000
26	Drift og vedlikehold av transportmidler.	6830	50 000	50 000	50 000	50 000
27	Materialer, vedlikehold utearealer	6860	75 000	75 000	75 000	75 000
28	Vedlikeholdstiltak Utøya statue	6850	100 000	0	0	0
29	Diverse utg dekn, bibliotek Vinterbro	7100	200 000	200 000	200 000	200 000
30	Serv.avt./rep. tekniske anlegg	7100	500 000	500 000	500 000	500 000
31	0,5 årsverk renholder	7300	181 000	181 000	181 000	181 000
32	Konsulenttenester	7400	58 000	58 000	58 000	58 000
	Sum nye tiltak		1 621 000	1 453 000	1 453 000	1 453 000
C	Nye besparelser					
33	Økning husleieinntekter	7420	-480 000	-480 000	-480 000	-480 000
34	Økning husleieinntekter omsorg	7420	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
35	Andre leieinntekter	7400	-394 000	-394 000	-394 000	-394 000
36	Innsparingsbehov 1 %	6000	-950 000	-950 000	-950 000	-950 000
37	Redusert renhold kontorbygg	7300	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	Sum nye besparelser		-2 124 000	-2 124 000	-2 124 000	-2 124 000
	Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		92 943 000	93 237 000	93 740 000	94 239 000
	VAR-sektoren					
A	Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014		-15 591 000	-15 591 000	-15 591 000	-15 591 000
1	Lønnsglidning	69*	16 000	16 000	16 000	16 000
2	Kostnadsøkning til IKS der kommunen er deltager	69*	853 000	853 000	853 000	853 000
3	Inntekts- og gebyrendring	69*	-14 846 000	-3 733 000	-7 754 000	-12 095 000
4	Endringer i kostnader	69*	446 000	446 000	446 000	446 000
5	Avsetning og bruk av selvkostfond	69*	8 697 000	-4 148 000	-1 794 000	798 000
6	Lønnsomfordelinger	69*	-19 000	1 581 000	3 081 000	2 881 000
	Konsekvensjustert budsjett		-20 444 000	-20 576 000	-20 743 000	-22 692 000
	Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag VAR-sektoren		-20 444 000	-20 576 000	-20 743 000	-22 692 000
	Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		72 499 000	72 661 000	72 997 000	71 547 000

KOMMENTARER

A. Konsekvensjustert budsjett, for 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.12 for år 2014. Tallene i 2015- 2017 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.

Kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1 – 22), se vedlegg 3.

B. Nye tiltak og omdisponeringer

- Konsulenttjenester, juridiske tjenester økes grunnet pågående saker.
23. Geodata, tilleggskostnader for implementeringen i 2014.
 24. 0,5 nytt årsverk finansieres og overføres VAR ved årsslutt, med i gebyrberegningene.
 25. Vedlikehold av transportmidler. Budsjettpost for liten eller bilpark for stor.
 26. Vedlikehold utearealer, materialer.
 27. Vedlikeholdstiltak, Utøya-statuen. Området rundt monumentet er i dårlig forfatning.
 28. Diverse utgiftsdekning, hovedsakelig biblioteket Vinterbro, samt skole og førskole.
 29. Serviceavtale tekniske anlegg.
 30. Renhold biblioteket Vinterbro styrkes med 0,5 årsverk
 31. Konsulenttjenester boligforvaltning

C. Nye besparelser

32. Leieinntektene økes til «gjengs leie», forutsettes at dette utgjør ca. 10 % gjeldende fra 1.4.2014
33. Leieinntektene økes til «gjengs leie», omsorg.
34. Andre leieinntekter forvaltningen
35. Generelt innsparingsbehov på 1 %, legges flatt.
36. Redusert renhold av kontorbygg.

KOMMENTARER VAR-SEKTOREN

A. Konsekvensjustert budsjett

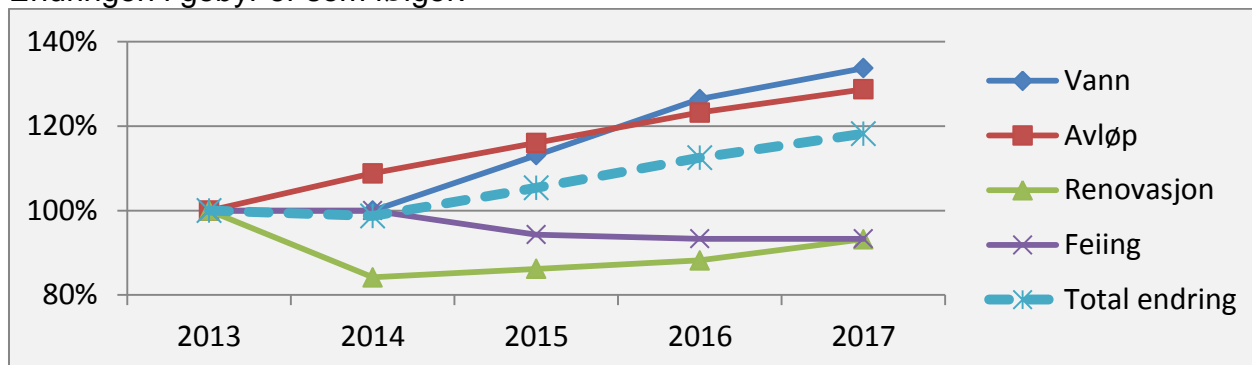
1. Lønnsglidning.
2. Interkommunalt samarbeid. Kostnadene øker i år men ble redusert i fjor.
3. Tilknytningsgebyrene i 2014 ventes å bli ca. 13 mill. kroner høyere enn normalt på grunn av stor utbygging på UMB.
4. Endring i kostnader ved nye anbud, økning kostnad Morsa og vannkjøp fra andre kommuner.
5. Overskuddet på VA-gebyrer føres til fond som må brukes innen VA-sektoren i løpet av en 5-årsperiode.
6. Lønnsomfordelinger.

Gebyrene vil se slik ut for perioden, eks. mva:

	2013	2014	2015	2016	2017
Tilknytningsgebyr vann – lav sats	100 kr/m ²	100 kr/m ²	100 kr/m ²	100 kr/m ²	100 kr/m ²
Tilknytningsgebyr vann – høy sats	200 kr/m ²	200 kr/m ²	200 kr/m ²	200 kr/m ²	200 kr/m ²
Abonnementsgebyr vann	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år
Årsgebyr vann	9,21 kr/m ³	9,21 kr/m ³	10,59 kr/m ³	12,18 kr/m ³	13,16 kr/m ³
Tilknytningsgebyr avløp – lav sats	110 kr/m ²	110 kr/m ²	110 kr/m ²	110 kr/m ²	110 kr/m ²
Tilknytningsgebyr avløp – høy sats	220 kr/m ²	220 kr/m ²	220 kr/m ²	220 kr/m ²	220 kr/m ²
Abonnementsgebyr avløp	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år
Årsgebyr avløp	18,01 kr/m ³	19,81kr/m ³	21,40 kr/m ³	23,12kr/m ³	24,51kr/m ³
Renovasjonsgebyr	2 280 kr/år	1 920 kr/år	1 958 kr/år	1 998 kr/år	2 097 kr/år

Tabell 22. Endringer i gebyrer i perioden 2013-2017

Endringen i gebyr er som følger:

Figur 17. Utviklingen i gebyrer fra 2013-2017

I perioden 2012 til 2017 øker samlet gebyr med 1 369 kroner. Fra 7 125 til 8 494 kroner. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig gebyrøkning på 3,8 % basert på et målt forbruk av vann og kloakk på 150 m vann og normalgebyret for renovasjon.

5.4.1 Byggesaksbehandling og geodata

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 23. Målkart for tjenesteområde Bygg og geodata, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Saksbehandlings- tid /svartid minst like god som lov krever	Registrering ved kommunen			
		Byggesak, et trinnssøknad	13 dager	15 dager	25 dager
		Byggesak, rammesøknad	21 dager	25 dager	50 dager
	Byggesak, enkle tiltak	15 dager	15 dager	25 dager	
Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen	Registrering ved kommunen				
	Byggesak/-søknad	3 (av 10)	5	9	
Avklare forventningsnivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/	Registrering ved kommunen	0	Ferdigstilles i løpet av 2014	

Utfordringer

Økt press i saksbehandlingen

I løpet av ett år behandles det over 400 byggesøknader og over 100 meldingssaker. Det er en utfordring å overholde saksbehandlingstiden for byggesaker.

Det forventes en betydelig økning de nærmeste årene, bemanningen er derfor økt. Det er blant annet vedtatt å flytte Veterinærhøyskolen og Veterinærinstituttet til Ås. Sammen med andre store byggesaker, vil dette medføre et stort press på byggesaksbehandlingen.

Kart-, oppmålings- og geodataforvaltning

Gjennom IKT-Follo pågår et utviklingsarbeid for å hente ut effektiviseringsgevinster og øke brukervennligheten gjennom samordning og ved å ta i bruk nye elektroniske verktøy. I 2014 vil byggsøk tas i bruk. Dette innbefatter elektronisk mottak og behandling av byggesøknader.

IKT-Follo arbeider med å standardisere og samordne det karttekniske arbeidet i Follokommunene. Dette gir større muligheter for å utnytte felles kompetanse og ressurser, som igjen er viktig for å kunne følge utviklingen på området. Det er etablert en felles kartinnsynsløsning for publikum via internett, og for kommunenes saksbehandlere via ekstranett/intranett. Publikum har fått enklere tilgang til bedre kartdata. Det er viktig for kommunen å utnytte systemet best mulig og hente ut effektiviseringsgevinster.

Follokommunene samarbeider om nytt geodatasystem. Ås andel av innkjøpet blir kr 131 000. Utover i perioden blir årlige vedlikeholdskostnader omkring 70 000 kroner. Kostnadene er lagt inn i budsjettet.

Universell utforming

Universell utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper skal innarbeides i løsningene så langt det er teknisk og praktisk mulig, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Det er fortsatt en del bygninger og virksomheter, rettet mot allmennheten, som ikke er tilrettelagt prinsippene om universell utforming. I alle byggesaker for publikumsbygg settes det krav til at alle skal få fysisk tilgjengelighet til bygget. Dette blir gjort for å sikre at bygningen kan nyttes til sitt forutsatte formål og at utformingen gir gode bruksmuligheter for orienterings- og bevegelsehemmede. I forbindelse med rehabilitering/ombygging vil en så langt mulig påse at bygninger gjøres tilgjengelige for alle.

Tiltak i 2014

- Sikre god kvalitet på saksbehandlingen slik at antall klager blir redusert.
- Hente ut effektiviseringsgevinster gjennom tilgjengelige elektroniske kartdata
- Ta i bruk byggsøk for elektroniske byggesøknader

5.4.2 Friluftsliv, nærmiljø og idrett

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 24. Målkart for *Friluftsliv, nærmiljø og idrett, fokusområdet Samfunn*

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Gode bo- og nærmiljøer	Andel miljøtiltak som er gjennomført ihht plan	Registrering ved kommunen	40 %	80 %	40 %

Tabell 25. Målkart for *tjenesteområde Friluftsliv, nærmiljø og idrett, fokusområdet Brukere*

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Avklare forventningsnivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/ service-erklæringer	Registrering ved kommunen	0	1	1

Utfordringer

Kommunens tilrettelegging for friluftsliv, nærmiljø og idrett er viktig for trivsel og folkehelse. Kommunen bør derfor ha et attraktivt tilbud som er lett tilgjengelig.

Friluftsliv

- Det er viktig å utnytte kommunens friluftslivsressurser så godt som mulig. Kommunen må derfor arbeide for å styrke samarbeidet med velforeninger eller andre frivillige organisasjoner om rydding, merking og vedlikehold av turløyper i nærområdet.
- I 1998 ble et vedtatt reguleringsplan for del av Kjøya og Kjøyabukta. I ettertid ble det, i samsvar med reguleringsbestemmelsene utarbeidet en skjøtselsplan for området. Det er innhentet tilbud på arbeidet med å gjennomføre skjøtselsplanen. Kostnaden vil bli omkring 100 000 kroner i året. I tillegg kommer det en engangskostnad på omkring 150 000 kroner for å grave ned en strømførende ledning gjennom området. Rådmannen finner ikke plass til denne kostnaden.

Nærmiljø

- Lekeplassene ved skoler og barnehager skal være aktivitetsområder som bidrar til å dekke barnas aktivitetsbehov. Det er derfor viktig at lekeplassene er trygge og at lekeutstyret har god standard. Det er krevende å opprettholde standarden da tilgjengelige ressurser ikke er tilstrekkelig. Konsekvensen av dette er bl.a. at lekeplassutstyr må fjernes i stedet for å bli utbedret. Det er ikke avsatt særlige midler til dette i 2014.
- For å redusere behovet for skoleskuss må det bygges gangveier og settes i verk andre tiltak som kan bidra til sikrere skoleveier. I investeringsbudsjettet for 2014 foreslås det avsatt midler til egenandelen for prosjekter som mottar tilskudd.
- I 2012 ble det satt opp en minnestein over ofrene fra Utøya ved Nordby kirke. Det ble det anlagt gress rundt steinen og det ble satt opp en kant med granittstein rundt gresset slik at ingen skulle kjøre oppå det. Det ble også anlagt en jordvoll

ut mot krysset ved innkjøringen til kirken fra Askehaugveien, men denne ble ikke beplantet. Det har kommet en rekke henvendelser til kommunen om at området rundt steinen ser uferdig ut og at området ikke blir vedlikeholdt. Dette viser ikke nødvendig respekt. Arealet rundt minnesteinen bør anlegges så vedlikeholdsfritt som mulig. Det foreslås derfor å legge stein på bakken rundt minnesteinen, og å beplante jordvollen rundt med bunndekkende stauder. Kostnaden, en engangsutgift på omkring 100 000 kroner, er innarbeidet i budsjettet.

Idrett

- Kommunens rolle er først og fremst å bidra med idrettsanlegg for bredden der barn og unge prioriteres. Det er ressurskrevende å ivareta eksisterende anlegg som tilfredsstillende krav og forventninger fra idrettsorganisasjonene.

- For å vitalisere Ås sentrum og gi et aktivitetstilbud og treningstilbud, er det uttrykt ønske om å etablere et mindre isanlegg i sentrum. Det er ikke funnet midler til dette i budsjettet for 2014.

Universell utforming

Arbeidet med å gjøre kommunale friområder tilgjengelig for alle, videreføres. Arbeidet med universell utforming i Ås sentrum, forutsettes avventet til godkjent plan for utearealene i Ås sentrum foreligger.

Tiltak i 2014

- Merke turstier i samarbeid med velforeninger og andre frivillige.
- Gjennomføre kortsiktige og langsiktige tiltak som kan bidra til sikrere skolevei.

5.4.3 Teknisk service og infrastruktur

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 26. Målkart for tjenesteområdet Tekniske tjenester og infrastruktur, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Vannkvalitet i Årungenvassdraget (µg total P/I)	Registrering ved kommunen	62 (2011)	15	20
	Vannkvalitet i Østensjøvannet (µg total P/I)	Registrering ved kommunen	81 (2011)	50	75
	Vannkvalitet i Gjersjøen (µg total P/I)	Registrering ved kommunen	11(2011)	10	14

Tabell 27. Målkart for tjenesteområdet Tekniske tjenester og infrastruktur, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Avklare forventningsnivå	Andel oppdaterte tjenestebeskrivelser/ service-erklæringer	Registrering ved kommunen	1	1	1

Utfordringer

SAMFERDSEL

Mye av boligbyggingen i kommunen er planlagt i Ås sentralområde, og det er viktig at kollektivtilbudet er godt. Kommunen vil i samarbeid med de andre Follokommunene være en pådriver for å bedre kollektivtilbudet, særlig knyttet til antall togavganger.

- En forbedring av busstilbudet i Ås vil redusere det private transportbehovet. Kommunen vil derfor være en pådriver for å styrke bussbaserte kollektivlinjer knyttet til E6 og E18 med parkeringsmuligheter ved Korsegården, Vinterbro, Nygårdskrysset og Holstad.

- Fylkesvei 152 har flere utsatte kryss og gangfelt og forventet befolkningsvekst vil lede til økt trafikk i sentralområdet i Ås. Ny trase mellom Ås sentrum og Holstad er vedtatt i gjeldende kommuneplan. Kommunen har innledet et samarbeid med Statens vegvesen for å utarbeide en vei- og gateplan for Ås sentrum, hvor bl.a. flytting av Fv. 152 vil bli vurdert. Arbeidet pågår.

Veivedlikehold

Det ble i budsjettet for 2013 bevilget midler til økt veivedlikehold, både til reasfaltering og veilys. Arbeidet har vært prioritert i 2013, men vil i 2014 fortsatt kreve opprettholdt satsing på vedlikeholds- og standardhevingsarbeid. På grunn av forbud mot produksjon av kvikksølvsmaturer, må disse byttes ut fortløpende.

Det er fortsatt en rekke veier som må få nytt asfaltdekke og grusveier som ødelegges av nedbør. Tiltakene for å styrke veivedlikeholdet er viktige, både for å ivareta trafikksikkerheten og infrastruktur som vi er avhengige av.

Salting av veier

12.9.2012 vedtok kommunestyret at Ås kommune skal slutte å salte kommunale

veier. Dette ble beregnet til å utgjøre om lag 2 mill. kroner i ekstra driftsmidler i budsjettet for 2014. Tiltaket krever økt strøsingel, hyppigere brøyting, mer feiing, og muligens bruk av CMA. I tillegg trengs det en ekstra ressurs til mer brøyting. Rådmannen har ikke funnet plass til en slik utvidelse av vedlikeholdet innenfor de vedtatte rammene gitt de øvrige utfordringene som gjelder nødvendig veivedlikehold.

Parkeringsbestemmelser

Formannskapet vedtok i møte 21.8.2013 at Ås kommune skal søke om å overta myndigheten for håndhevelse av parkeringsbestemmelsene. Der framgår blant annet at arbeidet med håndhevelse vil kreve en 50 % stilling ved kommunalteknisk avdeling. Denne stillingen er lagt inn i budsjettet. I tillegg styrkes veivedlikeholdet med 0,5 årsverk. Den samlede økningen blir da ett årsverk.

AVLØP OG VANNMILJØ

Arbeidet med å forbedre funksjonaliteten av kommunale avløpsanlegg videreføres. Dette vil bidra til forbedring av vannkvaliteten i bekker/vassdrag.

Vannkvalitet

Kommunen deltar i PURA-prosjektet hvor det er et mål å bedre vannkvaliteten i Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungen vassdraget. For å nå dette målet er det utarbeidet tiltaksplaner som vil være en krevende å følge opp. Dersom kommunen skal oppnå sine mål innenfor avløpssektoren og bedre vannkvaliteten i fjorden med tilhørende innsjøer, bekker og vassdrag, og oppfylle målene i utslippstillatelsene, må det ansettes fagfolk innen VAR-sektoren.

Arbeidet med oppgradering av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse videreføres.

Den store veksten i utbyggingen på UMB-området og i Ås sentrum medfører at kapasiteten i drikkevannsbassenget blir for liten. I dag er tilsvarende reservevolumet i underkant av ett døgn forbruk. Dette er for lite. For å øke sikkerheten foreslås det å bygge et nytt basseng som skal stå ferdig i 2017. Planlegging starter i 2015 med byggestart påfølgende år.

Gebyrer

Utbyggingen på UMB vil være stor i de nærmeste årene og gi økte inntekter i tilknytningsgebyrer, til sammen ca. 13 mill. kroner i 2014. Dette er penger som skal brukes til driftstiltak i VA-sektoren. Det er vanskelig å tilpasse driften ved store endringer i inntektene fra år til år, pengene settes derfor på fond og skal brukes til driftstiltak de nærmeste 5 årene, eller betales tilbake til abonnentene i løpet av den samme 5-årsperioden i form av reduserte årsgebyrer. Dette vil kunne medføre at gebyrene blir lavere enn prisveksten skulle tilsi i noen år framover.

Vannforsyning

Det vil fortsatt arbeides for å opprettholde sikker vannforsyning med god vannkvalitet. Arbeidet med å redusere lekkasjeandelen videreføres – gjennom lekkasjesøking og utbedring/fornyelse av ledningsnett.

RENOVASJON

Follo Ren IKS ivaretar håndteringen av husholdningsavfallet i Ås kommune. Ås kommunes muligheter for å påvirke Follo Ren er gjennom selskapets styre og representantskap. Ås kommune må gjennom de styrende organene bidra til at den totale avfallsmengden blir redusert, at mengden restavfall blir redusert og at utnyttelsen av ressursene i avfallsmengden øker.

Tiltak i 2014

- Samarbeide med Follokommunene om å bedre tog- og busstilbudet i Ås og Follo
- Påvirke Statens vegvesen til å gjennomføre tiltak på riksveier og fylkesveier som kommunen har prioritert i trafikksikkerhetsplanen og videreføre arbeidet med vei- og gateplan for sentrum
- Gjennomføre tiltak på kommunale veier i samsvar med tiltaksplan for trafikksikkerhet
- Ansette prosjektleder slik at tiltakene i saneringsplanen kan gjennomføres
- Forny/omlegge ledningsnett iht vedtatt tiltaksplan
- Videreføre oppgraderingsarbeidet av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse
- Fastsette mål for vannkvalitet og utarbeide tiltaksplaner for alle sektorer som bidrar til forurensning av Vassdrag med utslipp til Oslofjorden utenfor Drøbakterskelen, samt gjennomføre tiltak med utgangspunkt i tiltaksplanen.
- Gjennomføre parkeringsordningen
- Gjennomføre forprosjekt knyttet til nytt vannbasseng
- Aktivt lekkasjesøk på ledningsnett
- Overvåke vannkvaliteten ved prøvetaking og analyse
- Spyle/rengjøre ledningsnett og høydebasseng

5.4.4 Eiendomsforvaltning

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – *Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere*

Tabell 28. Målkart for tjenesteområdet Eiendomsforvaltning, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Gode bo- og nærmiljøer	Turnover på utleieboliger (nyinnflyttinger)	Registrering ved kommunen	28	30	20
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Energiforbruk pr m ² i kommunale bygg Kwh/m ²	Registrering ved kommunen	153	175	200
	Energiforbruket totalt i kommunen (KWh)	Registrering ved kommunen	18 600 000	15 000 000	17 000 000

Tabell 29. Målkart for tjenesteområdet Eiendomsforvaltning, fokusområdet Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Avklare forventningsnivå	Brukertilfredshet	Spørreundersøkelse	3	1	1

Utfordringer

Vedlikeholdsetterslep

God eiendomsforvaltning innebærer å gi brukerne gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer:

- Sikre at lokalene støtter opp om brukernes primære virksomhet.
- Bygningsmassen må være i overenstemmelse med brukernes behov.
- At helsen til de som benytter lokalene er ivaretatt. Luftveislidelser, allergier og hudplager er vanlige følger av mangelfullt vedlikehold.

Bevilgningene til løpende vedlikehold de seneste årene er ikke vært tilstrekkelig sett opp mot behovet. Dette har medvirket til at deler av bygningsmassen nå er gjenstand for et betydelig vedlikeholdsetterslep. Det er estimert at vedlikeholdsetterslepet ligger i størrelsesorden ca. kroner 130 mill.

Det utarbeides vedlikeholdsplaner per bygg, som prioriterer tiltakene etter vesentlighet. Kommunens stramme økonomiske situasjonen medfører at vedlikeholdsetterslepet ikke blir redusert i kommende periode.

Nytt system for eiendomsforvaltning

Det vil bli anskaffet et nytt system som skal bidra til en effektiv forvaltning av eiendomsmassen (FDV fagsystem). Systemet benyttes til oppfølging og lagring av informasjon om bygningsmassen og oppgaver innenfor forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling.

Målet er å drifte og vedlikeholde byggene slik at vi best mulig forebygger uønskede hendelser og har et forsvarlig og verdiskapende vedlikehold.

Energimerking

Forskrift om energimerking av bygninger trådte i kraft 1. januar 2010 og gir krav om at eier av bygningen skal sørge for energiattest. Energimerket angir bygningens energistandard. Ingen av kommunens eiendommer er energimerket. Det tas sikte på å energimerke bygningsmassen i løpet av første halvår 2014.

Universell utforming

Ikke alle kommunens eiendommer der det drives virksomhet rettet mot allmennheten, oppfyller kravene til universell utforming. Det er en utfordring at det heller ikke foreligger nødvendige midler til en oppfølging av lovens intensjoner. Ved alle ombyggings- og rehabiliteringsarbeider som kommunen gjennomfører, er det et mål at kravene til universell utforming ivaretas, slik at byggene gir gode bruksmuligheter for orienterings- og bevegelseshemmede. For å nå målene foreslås det midler i investeringsbudsjettet i årene framover.

Investeringsprosjekter

Kommunen er i vekst og arealkapasiteten utfordres på flere områder. Det er derfor behov for økte arealer, for eksempel til skoler og barnehager.

Økte arealer får driftsmessige konsekvenser når bygget står ferdig. Livssyklus- kostnader (LCC) vektlegges i utviklingsfasen av nye bygg. I tillegg til å bestemme investeringskostnaden, må det vurderes hvor mye som kan bruke på drift og vedlikehold når bygget står ferdig. Dersom det ikke tas tilstrekkelig hensyn til at kostnadene knyttet til å drifte og vedlikeholde bygningsmassen, vil det oppstå vedlikeholdsetterslep. Dette vil resultere i høye drifts- og vedlikeholdskostnader på sikt, og vil kunne redusere byggets levetid.

Investeringsrammen må være stor nok til at man kan velge riktige løsninger med god

nok kvalitet, som sikrer fleksibilitet og funksjonalitet, og som gjør fremtidige påbygninger og ombygninger lønnsomme.

Renhold

Behovstilpasset renhold innbefatter fleksible ressurser som kan utføre arbeid der behovet er størst. Arealer med liten aktivitet, skal ha lavere renholdsfrekvens enn arealer med høy aktivitet. Arealer som stiller større krav til hygiene renholdes oftere. For eksempel hyppigere renhold av toaletter, eller pasientrom ved sykehjemmet, enn et kontor eller lager. Det vil i 2014 utarbeides renholdsplaner for hele bygningsmassen med bruk av FDV-system. Alle rom/arealer vil bli listet opp i en renholdsplan, og det vil utarbeides en spesifisert renholdsfrekvens som tar høyde for type rom og bruk.

Husleieinntekter

Husleien i kommunale utleiebygg er forholdsvis lave. For 5 år siden ble utleiemassen vurdert med henblikk på å heve husleien til såkalt *gjengs leie*, som er mer i samsvar med markedsprisen. Gjengs leie er gjennomsnittet av leien i alle løpende leieforhold av lignende husrom på lignende vilkår.

Husleielovgivningen setter strenge krav for regulering av leienivået til gjengs leie. Det er gjort en utredning av ekstern konsulent i 2013, som har estimert konsekvensene av å heve leienivået til gjengs leie. En eventuell justering av leienivået må varsles 6 måneder før den trår i kraft. Forslaget må formelt godkjennes før det iverksettes.

Det er i budsjettforslag for 2014 – basert på enkelte forutsetninger – lagt inn effekten av det nye leienivået. Full effekt av en slik justering vil i budsjettsammenheng først ha full effekt i 2015.

Utleieboliger

Det er et økende behov for utleieboliger til innbyggere som kommunen har et spesielt ansvar for å bistå og gi tilrettelegging. Det arbeides med planlegging og lokalisering av denne typen boliger.

Det foretas befarings av kommunens utleieboliger i forbindelse med inn- og utflytninger og ved henvendelser fra beboerne om mangler og skader. For å få et realistisk bilde av bevilgningsbehovet, bør det også gjennomføres rutinemessige befarings av hele boligmassen.

Renhold

Renholdet har gjennomgått en effektivisering de siste årene, bygningsmassen har blitt større uten at bevilgningene til renhold er utvidet tilsvarende. Tjenesten utføres i henhold til gjeldende forskrifter og vedtatte planer. Det jobbes kontinuerlig med at renholdet skal være effektivt og best mulig innenfor gitte økonomiske rammer.

Det er viktig at bygningsvedlikeholdet opprettholdes på et tilfredsstillende nivå,

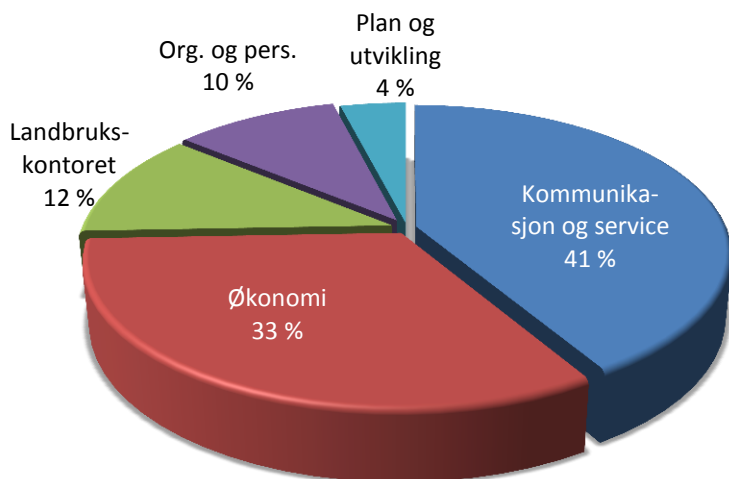
slik at renholdet ikke blir skadelidende eller tyngre å utføre, noe som igjen kan føre til økt sykefravær.

Tiltak i 2014

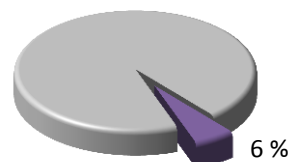
- Påse at bygninger tilfredsstillende kravene om universell utforming i forbindelse med nybygg og ved rehabilitering.
- Regulere husleien i kommunale bygg opp mot gjengs leie.
- Energimerke eiendomsmassen
- Ta i bruk FDV fagsystem for bedre drift og forvaltning av eiendomsmassen.
- Bedre dialog med brukerne av kommunens bygningsmasse via jevnlig møter med skoler, barnehager og andre institusjoner. Dette skal bidra til forventningsavklaring, med hensyn til hva eiendomsavdelingen kan utføre, for de begrensede midler som tildeles i budsjettet for handlingsplanperioden.

5.5 Rådmannens stab og støttefunksjoner

Avdelinger i Rådmannens stab og støttefunksjoner, fordelt på antall årsverk

Andel av årsverk 2013

Andel av budsjett 2013

5.5.1 Lokalsamfunnsutvikling

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene – Samfunn, folkehelse og miljø og Brukere

Utfordringer

Oppfølging av kommunal planstrategi

Kommunens planstrategi ble vedtatt i april 2013. Denne gir en oversikt over hvilke planbehov kommunen har i kommunestyreperioden. Det må følges opp at planarbeidet som er forutsatt i planstrategien gjennomføres og at strategien eventuelt justeres. Av planstrategien fremkommer det blant annet at kommuneplanen skal revideres 2015 og føringer for dette arbeidet.

Sentrumsutvikling

Ås sentrum er i utvikling og skal styrkes med bolig, næring, handel, service og kultur. Samtidig er det viktig å ivareta de grønne områdene og skape trivelige møteplasser i sentrum. Dette er viktig å få til et godt samarbeid med de aktørene som kan bidra til en slik utvikling. tiltak:

Samarbeid mellom kommunen, FoU-miljø og kunnskapsbasert næringsliv

Kommunen bør bidra aktivt i arbeidet med å styrke samarbeidet mellom det offentlige, FoU-miljøet og næringslivet. Dette må gjøres gjennom god kommunikasjon, tydelige strategier og konkretisering av tiltak. For å lykkes i arbeidet med næringsutvikling bør kommunen prioritere følgende fokusområder:

Regionalt plansamarbeid areal og transport

I løpet av 2014 skal Regional plan for areal og transport vedtas. Det legges opp til sterk involvering av kommunene i planprosessens ulike faser. Det er viktig at Ås kommune kommer med innspill til planarbeidet og prioriterer tid til å kunne gi grundige og kompetente tilbakemeldinger.

Regulering

Reguleringsplaner skal i hovedsak følge kommuneplanens arealdel og sees i sammenheng med boligprogrammet i kommuneplanen. Prioritering av reguleringsplaner sees også i sammenheng med utviklingen i kommunen

og i regionen for øvrig. Det skal sikres at nødvendig utredning foreligger i forkant av reguleringsplaner.

Reguleringsvedtaket for Dyster-Eldor 2 ble ikke godkjent. Området er nå under ny regulering. Dette vil være en ressurskrevende oppgave. Så snart feltet er regulert bør det selges eller bygges ut.

Bærekraftig forvaltning av miljø og naturressurser

Reduksjon av klimagassutslipp, klimatilpasning og bevaring av biologisk mangfold er tema som skal omtales i kommunens planer. Arbeidet med å følge opp tiltak i kommunens klima- og energiplan videreføres og vil være et viktig tema i revideringen av kommuneplanen. I samarbeid med Follo-kommunene gjennomføres også oppgaver og prosjekter i nettverksgrupper for klima og miljø.

Universell utforming

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) trådte i kraft 01.01. 2009. Universell utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper skal innarbeides i løsningene, så langt det er teknisk og praktisk mulig. Gjennom regulering og annen planlegging er det et mål å gjøre utbyggingsarealer tilgjengelige for alle. Universell utforming er innarbeidet i sjekklister for planlegging.

Tiltak i 2014

Sentrumsutvikling

- Utarbeide en områderegulering for å styre utviklingen av sentrum, som sikrer helhetlige løsninger på veier, parkeringer, bygninger, grønnstruktur, møteplasser og andre utearealer. Planen må ha fokus på bred medvirkning, involvering og forankring. Planen skal baseres på grundige utredninger.

- Oppfølging av resultatet av arkitektkonkurransen European 12, der arkitektteam har utarbeidet forslag til utvikling av et konkret område i sentrum med kulturverdier og mulighet for fortetting. Teamene har også gitt innspill til utviklingen av hele tettstedet, med særlig fokus på å skape god sammenheng mot Campus-området.
- Forberede revidering av kommuneplanen ved å utrede potensialet for fortetting og transformasjon innen bebygde områder, samt se på mulighetene for utnyttelse av nye arealer nær sentrum.
- Opprettholde samarbeidet med UMB som grunneier og som fagmiljø.
- Dialog med sentrale aktører som Jernbaneverket, NSB, Ruter og Statens vegvesen.
- Områderegulere og realisere eller bygge ut Dyster-Eldor 2 (PoU)

Næringsutvikling

- Utvikle et attraktivt og trivelig Ås sentrum med boliger, et mangfold av handels- og servicetilbud, kulturaktiviteter, møteplasser og kontorarbeidsplasser.
- Legge til rette for etablering og vekst av kunnskapsbaserte virksomheter knyttet til Campusmiljøet.
- Bidra aktivt i prosessen med å etablere et innovasjonssenter på Campus Ås.

For brukerne

- Sørge for avklaring hvis overordnede planer og føringer ikke er tilstrekkelig tydelige.
- Yte faglig og administrativ støtte til utviklingsarbeid innen miljø og samfunn.
- Bistå med kompetanse i gjennomføring av prosjekter.
- Sikre helhetlig planlegging i kommunen ved å lede administrasjonens planforum.

5.5.2 Medarbeidere, økonomi, service og kommunikasjon

Utfordringer og tiltak innenfor alle fokusområdene

ORGANISASJONS- OG PERSONALAVDELINGEN

Utfordringer

En helhetlig arbeidsgiverstrategi

God arbeidsgiverstrategi og etterlevelse av verdiene er viktig for kommunens omdømme og evnen til å tiltrekke seg og beholde kompetent arbeidskraft.

Helse som strategisk satsningsområde

Det helsefremmende skal prioriteres samtidig som rutiner for sykefraværsoppfølging fortsatt skal ivareta de som er syke. Helsefremmende tiltak rettes mot å forebygge fravær for de som er på jobb.

Det er en utfordring å følge opp de syke samtidig som det er en forventning om å bruke mer ressurser for å fremme god helse for langtidsfriske ansatte.

Tiltak i 2014

- Implementere tiltak med bakgrunn i ny arbeidsgiverstrategi, herunder kompetansetiltak og endringer i seniorpolitiske tiltak.
- Videreføre arbeidet med tilrettelegging av helserelaterte aktiviteter i og utenfor arbeidstiden, friskvernarbeid og nærværarbeid.
- Bistå ved gjennomføring av lovpålagte dialogmøter og oppfølgingsmøter for å avklare aktuelle tiltak for sykemeldte.
- Jevnlig oppdatering av kvalitetssystemet og følge opp avvik og forbedringssystemer.
- Sikre god budsjettoppfølging og gjennomføre innsparingstiltakene slik de framkommer i kapittel 4.2.1.

ØKONOMIAVDELINGEN

Utfordringer

Hovedfokus for 2014 vil være å sørge for at hele organisasjonen gjennomfører nødvendig effektivisering av arbeidsprosesser slik at kommunens økonomi forbedres.

Bruk av KOSTRA, med sammenligning av ressursbruk i andre kommuner vil være en viktig del av dette arbeidet. Samtidig som kostnadene reduseres må også inntekspotensialet utnyttes fullt ut.

Tiltak i 2014

- Analysere potensialet for innsparinger i kommunenes totale utgifter gjennom strukturelle endringer, herunder organisering av tjenester og eiendomsstruktur.
- Videreføre arbeidet med effektivisering av administrative arbeidsprosesser.
- Videreføre et høyt fokus på økonomistyring.
- Utnytte inntekspotensialet, med fokus på store inntekstposter.
- Ha fokus på innkjøp og implementere system for e-handel.
- Implementere elektroniske systemer for lønnsmeldinger og timeregistreringer for å sikre god internkontroll og effektive prosesser.
- Sikre god budsjettoppfølging og gjennomføre innsparingstiltakene slik de framkommer i kapittel 4.2.1.
- Ikke tariff-festet ulykkesforsikring vurderes avvirket i løpet av perioden. Dekkes i dag av de ansatte.

SERVICE OG KOMMUNIKASJON

Tabell 30. Målkart for tjenesteområdet, fokusområdet Samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2013	Mål 2014	
				Ønsket	Godt nok
Levende lokaldemokrati og samfunnsliv	Registrering ved Norge.no	Antatt stjerner	5	6	5

Utfordringer

Økt press på IKT-tjenester

Veksten i Ås kommune gir utfordringer på IKT området. Bruken av IKT er sterkt økende i alle ledd i kommunen og det er et sterkt press på økt tilgjengelighet av data og nettmuligheter i enhetene.

Samhandlingsreformen har medført at stadig mer av kommunikasjonen skal skje elektronisk, men også innenfor skolesektoren øker sårbarheten da en stor andel prøver og eksamener nå gjennomføres elektronisk.

Økt sårbarhet

Økt bruk av IKT løsninger øker også sårbarheten, da stadig flere tjenester er avhengige av IKT løsningene er tilgjengelig for å kunne utføre sine oppgaver. Økt IKT-avhengighet medfører behov for betydelig systematisk vedlikehold av alle deler av kommunens infrastruktur og IKT løsninger. Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i IKT avdelingen er viktig. I Ås kommune er det ikke etablert nødstrømsaggregat knyttet til driftssenteret og ingen vaktjeneste utenom ordinær arbeidstid. Disse manglene øker sårbarheten og medfører at strømbrudd eller annen driftsstans vil kunne gi unødvendig lang nedetid. Konsekvensene kan være betydelige – særlig for de mest kritiske tjenestene.

Behov for økt kapasitet

En sentral utfordring de nærmeste årene vil være å ha tilstrekkelig kapasitet på de tekniske løsningene og til daglig drift, herunder hastighet på internett, tilgjengelighet på trådløse nett, fleksible

løsninger for ansatte og gode arbeidsredskap for ansatte og elever. Tilstrekkelig kapasitet forutsetter kontinuitet i utskiftning og gode driftsrutiner for IT-avdelingen. Skolene har i handlingsprogrammet lagt inn en økning og fornyelse av dagens utstyr. Det er behov for utvikling, utbygging og oppgradering for å kunne opprettholde standarden og møte veksten. Det er særlig behov for en forenkling av prosessene rundt klient- og brukerhåndtering av IKT.

Effektivisering med bruk av IKT

Riktig utnyttelse av de IKT-teknologi forenkler arbeidsoppgaver, øker mulighetene for verdiskapning og arbeidseffektivitet. Utviklingsarbeid i 2014 vil hovedsakelig være å sikre god utnyttelse av mulighetene som vårt nye sak- og arkivsystem gir. Arbeidet med ytterligere integrasjoner mellom ulike fagsystemer er viktige tiltak for å forenkle arbeidsdagen for saksbehandlerne og dermed gi en mer effektiv saksbehandling.

I det videre utviklingsarbeidet er det viktig med en kritisk gjennomgåelse av dagens arbeidsprosesser opp mot nye arbeidsprosesser knyttet til utvidet bruk av IKT. Oppfølging og utnytting av nytt sak og arkivsystem blir viktig i 2014.

Utvikling av kommunens portaler

En stor andel av innbyggere i Ås benytter i stor grad kommunens ulike portaler til å foreta søk og registrere informasjon. Nettsidene skal gi en god oversikt over informasjon og tjenester, og gi mulighet til dialog og innsyn. Ås kommune har i 2013

satt i drift nye løsninger innenfor flere digitale tjenester.

Utvidet bruk av sikker pålogging blir viktig for at brukerne skal få tilgang til personlige opplysninger. I løpet av 2013 har kommunen økt omfanget av tjenester som benytter ID-porten for sikkerpålogging. Disse tjenestene vil utvides i årene fremover.

Digitalisering av byggesaksarkivet vil gi en gevinst i form av en mer effektiv saksbehandling av byggesaker. Det vil også muliggjøre at innbyggere kan få innsyn i byggesaksmappene elektronisk.

Medvirkning og dialog

God kommunikasjon, dialog og samhandling mellom innbyggere og politikere er viktig.

Etablering av digitale kanaler bidrar til å utvide den politiske arenaen og innbyggers muligheter til reell medvirkning. Det er viktig å legge til rette for deltakelse og påvirkning. For eksempel kommunens nettside, e-post, blogger og chat, Ved å ta i bruk sosiale medier som Facebook og Twitter, vil kommunen kunne nå nye grupper av innbyggere. I 2013 har det vært prøveordning med web-overføring av kommunestyret, det har vært ca. 1200 som totalt har sett på overføringene igjennom 2013. Rådmannen finner ikke midler til å videreføre tiltaket i 2014.

Utviklingsbehov - interne brukere

- Øke IKT-kompetansen hos kommunens ansatte.
- Etablere effektive integrasjoner mellom ulike datasystemer.
- At ansatte tar informasjonssikkerhet på alvor
- Videreutvikle *ePolitiker*-løsningen – alle politikere papirløse i løpet av 2014.
- Videreutvikle / effektivisere / forenkle egne rutiner / prosesser etter overgangen til fullelektronisk arkiv.

- Utvikle eksisterende løsninger for å forenkle administrative oppgaver for ansatte i kommunen.

Utviklingsbehov - eksterne brukere

- Portalløsninger for kommunale tjenester skal fungere optimalt til en hver tid, da søknader kan sendes elektronisk.
- Ta i bruk flere elektroniske skjemaer og flere integrasjoner mot fagsystemene.
- Til en hver tid sikre korrekt og oppdatert informasjon på kommunens nettside.

Tiltak i 2014

- Innarbeide KS sitt program for IKT-samordning i kommunesektoren (KommIT) i fremtidige IKT planer og ta i bruk de komponenter som blir utviklet av felleskapet (ved blant annet å ta i bruk SvarUT).
- Utvikle og utvide løsningene for sikker pålogging for innbyggers tilgang til egne opplysninger via nettsidene.
- Skanning av byggesaksarkivene som vil gi bedre tilgjengelighet for innbyggere og medføre en forenkling for byggesaks behandlingen.
- Opplæring og til rettelegging for politikere, med tanke på at de skal bli fullelektroniske, uten behov for papirer.
- Rullere informasjonssikkerhetsplanen.
- Tilrettelegge for større fleksibilitet i bruk av IKT løsningene for ansatte.
- Etablere effektive integrasjoner mellom ulike datasystemer i kommunen.
- Ta i bruk statlige registertjenester der dette vil være hensiktsmessig.
- Fullføre etablering av fullelektronisk arkiv og saksbehandling. Øking av dokumentfangst.
- Rullere arkivplan vil bli gjort etter at en er blitt fullelektronisk.
- Legge til rette for, og gjennomføre, oppgraderinger og utvidelse data-utstyr/infrastruktur på skolene i Ås.

Budsjettrammer og konsekvenser

Tabell 31. Budsjettrammer og konsekvenser

		Ansvar	2014	2015	2016	2017
A.	Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014	1*	70 353 000	70 353 000	70 353 000	70 353 000
	Konsekvensjustert budsjett		94 438 000	94 775 000	94 175 000	94 775 000
B. Nye tiltak og omprioriteringer						
29.	0,5 årverk Felles innkjøpskontor	1600	200 000	400 000	400 000	400 000
30.	Tilleggsbevilgninger	1701	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
31.	Juridiske tjenester	1701	500 000	500 000	500 000	500 000
32.	Avtalefestet pensjon	1630	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
33.	Tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik	1703	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
	Sum nye tiltak		200 000	400 000	400 000	400 000
C. Nye besparelser						
34.	Ufordelt kutt 1% sentraladministrasjonen	1*	-526 000	-526 000	-526 000	-526 000
35.	Innføring av eiendomsskatt på næring	1600	0	0	0	0
36.	Seniorpolitiske tiltak - justeres	1504	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
	Sum besparelser		-1 526 000	-2 026 000	-2 026 000	-2 026 000
Ramme 2014-2017			93 112 000	93 149 000	92 549 000	93 149 000

KOMMENTARER

A. Budsjettvedtak, for 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.2012 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av budsjettvedtak 12.12.2012 og endringer utover i perioden.

Kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1 – 28), se vedlegg 5.

B. Nye tiltak og omprioriteringer

29. Rådmennene i Follo har vedtatt styrking av felles innkjøpskontor med 2 stillinger, eller 0,5 årverk per kommune.
30. Tilleggsbevilgningskontoen reduseres med kr 500.000 som foreslåes benyttet til juridiske tjenester for kommunen.

31. Pott til juridiske tjenester for kommunen da kommunen ikke har egen jurist/advokat.
32. AFP styrkes med 2 mill. kroner som overføres fra tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik.
33. Tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik reduseres med 2 mill. kroner som overføres til AFP.

C. Nye besparelser

34. Ufordelt kutt på 1,0 % som tenkes å dekkes inn gjennom sykepengerefusjoner.
35. Innføring av eiendomsskatt på næringseiendom.
36. Endring av seniorpolitiske tiltak.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Oppvekst og kulturetaten, budsjетtrammer og konsekvenser

	Ansv ar	2014	2015	2016	2017
A. Budsjетvedtak 12.12.12 for 2014		322 212 000	322 212 000	322 212 000	322 212 000
1. Sentralt tariffoppgjør 2013	2*	3 257 000	3 257 000	3 257 000	3 257 000
2. Lønnsgradning	2*	876 000	876 000	876 000	876 000
3. Kulturskoletimen styrking 15% administrasjonen	2410	42 000	42 000	42 000	42 000
4. Endring tilleggsbevilgningsposter inkl elevtallsvekst	2*	-844 000	2 397 000	2 397 000	2 397 000
5. Tilskudd private barnehager	2070	5 478 000	5 478 000	5 478 000	5 478 000
6. Søråsteiegn barnehage avd Brønnerud	2360	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000
7. Togrenda barnehage avd Nordby	2371	2 018 000	2 018 000	2 018 000	2 018 000
8. Solberg tunet barnehage	2330	231 000	231 000	231 000	231 000
9. Sekretærstilling kulturskolen	2410	0	0	0	0
10. Bibliotekarstilling ved Nordby filial	2430	600 000	600 000	600 000	600 000
11. Styrking bibliotekfilial på Vinterbro senteret	2430	260 000	560 000	560 000	560 000
12. Styrking bibliotekfilial på Ås	2430	56 000	56 000	56 000	56 000
13. Styrking tilbud barnehagebarn med funksjonshemming	2514	400 000	400 000	400 000	400 000
14. Utbygging Solberg tunet barnehage avd. 7	2330	172 000	1 654 000	1 654 000	1 654 000
15. Utbygging Solberg tunet barnehage avd. 8	2330	0	211 000	1 598 000	1 598 000
16. Omdisponering av midler innen skole	2060	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
17. Flytting av fritidstilbud til funksjonshemmede til HS	2420	-893 000	-893 000	-893 000	-893 000
18. Økte inntekter SFO grunnet flere SFO barn	21*2	-744 000	-744 000	-744 000	-744 000
19. Justering foreldrebetaling barnehager	23*	378 000	378 000	378 000	378 000
20. Utsettelse utvidelse Solberg skole	2151	-691 000	-691 000	-346 000	0
21. Flytting flyktning tjenesten til helse og sosial	2109	-586 000	-586 000	-586 000	-586 000
22. Flytting av introduksjonsordningen til helse og sosial	2107	-3 953 000	-3 953 000	-3 953 000	-3 953 000
23. Flytting av integreringstilskuddet fra 2109 til 8000	2109	11 000 000	11 000 000	11 000 000	11 000 000
24. Avslutning veileder PPS	2511	0	-309 000	-309 000	-309 000
25. Styrket tilbud introduksjonsdeltakere	2108	300 000	300 000	300 000	300 000
26. Endring makspris barnehager	23*	-95 000	-210 000	-210 000	-210 000
27. Opptrapping mot to barnehageopptak	2050	241 000	578 000	578 000	578 000
Konsekvensjustert budsjетt		342 815 000	347 962 000	350 182 000	352 588 000

B. Nye tiltak og omdisponeringer					
28. Eget ansvar SLT-koordinator 2090	2*	0	0	0	0
29. 0,8 årsverk IKT-veileder – PPS	2*	0	0	0	0
30. 2 x 0,5 årsverk inspektørstilling	2*	0	0	0	0
31. 1,0 årsverk psykolog PPS	2*	0	0	0	0
32. Husleie biblioteket flyttes til teknikk og miljø	2430	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
33. Kjøregodtgjørelse PPS	2511	20 000	20 000	20 000	20 000
34. Hjemmel stilling spesialpedagog	2514	0	0	0	0
35. Avvikling ansvar 2123	2123	-2000	-2000	-2000	-2000
Sum nye tiltak og omdisponeringer		-482 000	-482 000	-482 000	-482 000

C. Nye besparelser					
36. Økte inntekter kulturskolen	2410	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
37. Innsparing 1% kulturskolen	2410	-59 000	-59 000	-59 000	-59 000
38. Økte leieinntekter kulturhuset	2082	-172 000	-172 000	-172 000	-172 000
39. Innsparing 1% biblioteket	2430	-67 000	-67 000	-67 000	-67 000

40.	Innsparing 1% VO	2108	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
41.	Økte inntekter VO	2108	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
42.	Økte inntekter SFO	21*2	-577 000	-577 000	-577 000	-577 000
43.	Innsparing 1% barneskoler (ikke Brønnerud og Kroer)	21*1	-735 000	-735 000	-735 000	-735 000
44.	Innsparing 1% barnehager	23*	-685 000	-685 000	-685 000	-685 000
45.	Avvikling Åpen barnehage	2342	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
46.	Innsparing tilskudd ikke kommunale barnehager	2070	-662 000	-662 000	-662 000	-662 000
47.	Nedleggelse av Midtgard fritidsklubb	2422	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000
48.	Biblioteket 2 stillinger ned	2430	-1 186 000	-1 186 000	-1 186 000	-1 186 000
49.	Avvikling av kulturskoletimen	2410	-324 000	-324 000	-324 000	-324 000
	Sum nye besparelser		- 6 228 000	- 6 228 000	- 6 228 000	- 6 228 000

Ramme 2014-2017 - Rådmannens forslag		336 105 000	341 252 000	343 472 000	345 878 000
---	--	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

- A.** For 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.12 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.
- B.** Nye tiltak vises i hele tall per år.
- C.** Nye besparelser vises i hele tall per år.

Kommentarer

Konsekvensjustert budsjett

1. Etaten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg kap. 4 i 2013.
2. Lønnsveksten i kommunen er større enn tilføringen etter lønnsforhandlingene. Dette skyldes endringer i sammensetning, ansiennitet, samt kompetanse.
3. Jf. Statsbudsjettet 2013 er det lagt inn ressurser til 1 time kulturskole per uke i barneskole/SFO fra 1.8.2013. I denne forbindelsen ble det bevilget 15 % av midlene til en administrativ stilling. Dette beløpet ble ikke tatt med i forbindelse med budsjettarbeidet for 2013. Beløpet er beregnet til å være kr 42.000, som er 15 % av kr 282.000. Går ut hvis kulturskoletimen blir avviklet.
4. Skolemodellen er økt som følge av høyere elevtall. Pr september 2013 er det 2171 elever i grunnskolen i Ås. Elevprisen for 2014 for barneskolene er kr 48.939, og kr 66.770 for ungdomsskolene. Hver høst styrkes/redueres skolenes budsjett i forhold til endringer i elevtallet. Prognoser tilsier en økning i hele perioden.
5. De private barnehagene i Ås kommune får et tilskudd som tilsvarer 100 % av kommunens kostnader. Dette er en lovpålagt sats, og kan ikke reverseres. Familiebarnehagene i Ås får midler i henhold til nasjonale satser da kommunen ikke har egne familiebarnehager. Familiebarnehagene får i 2014 96 % av nasjonal sats ut juli 2014, og 98 % fra og med august 2014. Totalt er det satt av kr 70,15 mill. Det er lagt opp til en økning utover i perioden. På nåværende tidspunkt har ikke de nasjonale satsene blitt offentliggjort, og det tas forbehold om endringer i tilskuddsbeløpet.
6. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i løpet av de neste årene, og dette bidrar til økt behov for barnehageplasser. I forbindelse med 1. tertial 2013 (K-sak 21/13) ble det vedtatt å utvide Søråsteigen barnehage med en avdeling på Brønnerud med plass til 25 barn, og fem årsverk. Avdelingen åpnet i august 2013. Helårseffekten er beregnet til kr 2,1 mill.

7. I forbindelse med 1. tertial 2013 (K-sak 21/13) ble det vedtatt å utvide Togrenda barnehage med en avdeling på Nordby med plass til 20 barn, og fire og halvt årsverk. Avdelingen åpnet i august 2013. Helårseffekten er beregnet til kr 2,02 mill.
8. Solbergtunet barnehage åpnet en ny avdeling i august 2013 med plass til 24 barn som er over 3 år. 14 av disse plassene er disponert til barn under 3 år. Det utgjør kr 231.000 i inntektsreduksjon.
9. I forbindelse med 1. tertial 2013 ble det vedtatt av kommunestyret (K-sak 16/13) å styrke kulturskolen med en sekretærstilling. De totale lønnskostnadene utgjør kr 448.000, og finansieres av midler mottatt av kommunen i forbindelse med kulturskoletimen (kr 95.000), omdisponering av eget budsjett (kr 200 000) knyttet til pensjonering av ansatte, samt midler knyttet til eksterne prosjekter (kr 153 000).
10. Grunnet åpning av bibliotekfilialen på Nordby ble det vedtatt i forbindelse med 1. tertial (K-sak 20/13) å styrke bemanningen med et årsverk. Stillingen skulle besettes fra august 2013. Helårseffekten er beregnet til kr 600 000.
11. I forbindelse med 1. tertial (K-sak 20/13) ble det vedtatt å øke driftsutgiftene til bibliotekets Nordby filial med kr 230.000 i 2013. På årsbasis er økningen kr 260.000.
12. Driftsutgiftene til Ås biblioteket styrkes med kr 25.000 i 2013 grunnet dyrere transportavtale. På årsbasis er økningen kr 56.000, jf. 1. tertial 2013.
13. Styrking av tiltak for barn i barnehage med nedsatt funksjonsevne med kr 200 000 fra 1.8.2013. På årsbasis er økningen kr 400.000, jf. 1. tertial 2013
14. Solbergtunet barnehage (K-Sak 49/13), åpner avdeling nr. 7 i desember 2014. Planen er at avdelingen skal ha plass til 24 barn + 2 pedagoger og 2 assistenter. Kostnaden i 2014 er beregnet til å være kr 172.000, og på årsbasis kr 1,65 mill.
15. Solbergtunet barnehage (K-Sak 49/13), åpner avdeling nr. 8 i august 2015. Planen er at avdelingen skal ha plass til 24 barn + 2 pedagoger og 2 assistenter. Kostnaden i 2015 er beregnet til å være kr 211.000, og på årsbasis kr 1,59 mill.
16. Det er tatt kr 1 mill. fra barneskolene i skolemodellen. Disse er omdisponert til etatsjef for utdeling til skoler og SFO ved behov.
17. Ansvar for fritidstiltak til funksjonshemmede flyttes til helse og sosial fra og med 01. januar 2014.
18. Antall barn i kommunens SFO har økt. Dette gir økt inntekt.
19. Inntekten til de kommunale barnehagene er nedjustert basert på dagnes barnetall. Barnetallene for de nye avdelingene på Brønnerud, Solbergtunet, og Nordby er ikke tatt med i denne beregningen. Se note 7, 8 og 9.
20. Utvidelsen av Solberg skole utsettes til midten av 2016.
21. Flyktingetjenesten ble flyttet over til helse og sosial i 2013.
22. Introduksjonsordningen ble flyttet over til helse og sosial i 2013.
23. Integreringstilskuddet er flyttet fra flykninger under Nav til sentrale inntekter.
24. PPS avslutter en 50 % veilederstilling på barnehage. Dette gir en besparelse fra 2014 på kr 309.000.
25. VO får tilført kr 300.000 i forbindelse med styrket tilbud til introduksjonsdeltakere som en del av introduksjonsordningen til flykninger i kommunen.
26. Jf Statsbudsjett 2014 økes maksprisen i barnehager fra kr 2330 til kr 2360 med virkning fra august 2014. På årsbasis er økningen kr 209.000.
27. Jf Statsbudsjett 2014 opptrapping mot to barnehageopptak med forslag om at barn som fyller 1 år innen 1. november 2014 sikres barnehageplass. På årsbasis en økning på kr 578.400.

B. Nye tiltak og omdisponeringer

28. Jf. budsjett 2013 ble det vedtatt å opprette en SLT-koordinator stilling. Stillingen er rettet mot rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid blant ungdom. Fra og med 2014 får stillingen eget ansvar og budsjett.
29. En 80 % IKT-veilederstilling flyttes fra Ås ungdomsskole til PPS. Helårseffekten er beregnet til kr 575.000. Stillingen dekkes innenfor rammen.
30. Grunnet elevtallsvekst og mange utfordringer på Nordby skole er det behov for økning med en 50 % inspektørstilling på Nordby skole og med en 50 % inspektørstilling på Ås ungdomsskole fra og med 1.8.2014, med en kostnad på kr 320.000. Helårseffekten er beregnet til å være kr 760.000. Stillingene dekkes innenfor rammen.
31. Økt befolkningsvekst har ført til økt etterspørsel etter tjenester fra PPS, og behov for å styrke teamet med en fast psykologstilling. Forventet ansettelse er 1. mai 2014. Kostnaden i 2014 er beregnet til å være 212.000 kroner, og på årsbasis kr 363.000. Stillingen dekkes innenfor rammen.
32. Husleien til bibliotekets Nordby filial flyttes til teknikk og miljø.
33. Grunnet større befolkningsvekst, og større etterspørsel etter tjenester til PPS har kjøregodtgjørelse til enheten økt. Det foreslås å øke rammen med kr 20.000.
34. Det er behov for å ansette en spesialpedagog i forbindelse med styrkingen av tilbudet til funksjonshemmede barn med kr 400.000 på årsbasis jf 1. tertial 2013. Stillingen dekkes innenfor rammen.
35. Jf. budsjett 2013 ble det vedtatt å opprette velkomstkilde for barnetrinnet på Kroer skole og for ungdomstrinnet på Ås ungdomsskole. Velkomstkilden erstatter ansvar 2123 Bjørnebekk som lå under Kroer skole.

C. Nye besparelser

36. Prisene for kulturskolen økes jfr. vedlegg 11. Dette gir en innsparing på 0,18 mill. kroner.
37. Innsparing med 1 % på rammen til kulturskolen som utgjør kr. 59.000.
38. Prisene for leie av lokaler ved kulturhuset økes jfr. vedlegg 11. Dette gir en innsparing på 0,17 mill. kroner.
39. Innsparing med 1 % på rammen til biblioteket som utgjør kr. 67.000.
40. Innsparing med 1 % på rammen til VO som utgjør kr. 31.000.
41. Prisene for kurs på VO økes. Dette gir en innsparing på 0,10 mill. kroner.
42. Prisen for SFO økes til 2600 kr for full plass og 1780 kr for inntil 10 timer per uke. Dette gir en innsparing på 0,57 mill. kroner.
43. Innsparing med 1 % på rammen til barneskolene som utgjør kr. 735.000. Brønnerud og Kroer er skjermet, da disse skolene er små skoler med stram økonomi.
44. Innsparing med 1 % på rammen til barnehagene som utgjør kr. 685.000.
45. Jf. Budsjett 2013 ble det vedtatt å starte opp en åpen barnehage ved Vinterbro barnehage. Prosjektet avvikles grunnet manglende behov.
46. Innsparing med 1 % på rammen til barnehagene, gir en redusert tilskudd til ikke kommunale barnehager.
47. Midtgard fritidsklubb legges ned fom 1.1. 2014. Helårseffekt kr 1,3 mill.
48. Biblioteket går ned med to stillinger fom 1.1.2014. Helårseffekt kr 1,19 mill.
49. Kulturskoletimen, et tilbud til barn i SFO tiden, avvikles fom 1.1.2014. Helårseffekt kr 0,32 mill.

Vedlegg 2: Helse og sosialetaten, budsjetttrammer og konsekvenser

	Ansvar	2014	2015	2016	2017
A. Budsjettvedtak 12.12.2012 for 2014		279 329 000	279 329 000	279 329 000	279 329 000
1. Sentralt tariffoppgjør	3*	2 246 000	2 246 000	2 246 000	2 246 000
2. Lønnsøkning vikarmidler	3*	631 000	631 000	631 000	631 000
3. Lønnsgradning	3*	501 000	501 000	501 000	501 000
4. Lønnsmidler og driftsmidler k-sak 19/13	3*	7 824 000	7 824 000	7 824 000	7 824 000
5. Justering nye behov i forhold til befolkningsvekst		0	0	0	0
6. Kjøp sykehjemsplasser	3000	-2 555 000	-1 155 000	-1 155 000	-1 155 000
7. Ufordelt kutt for å holde vedtatt ramme	3000	0	-500 000	-500 000	-500 000
8. Linje- og sambandsutgifter (nødnett)	3010	50 000	50 000	50 000	50 000
9. IKS Legevakt	3010	215 000	215 000	215 000	215 000
10. Gjesteoppgjør fastlege	3010	78 000	78 000	78 000	78 000
11. Medfinansiering samhandlingsreformen	3030	922 000	922 000	922 000	922 000
12. Kopimaskin Nordby helsestasjon	3110	12 000	12 000	12 000	12 000
13. Programvare IKT	3110	70 000	70 000	70 000	70 000
14. 0,3 årsverk Helsestasjon - asylmottaket	3110	195 000	195 000	195 000	195 000
15. Lisenser	3210	25 000	25 000	25 000	25 000
16. IKS Krise- og incestsenter	3210	90 000	90 000	90 000	90 000
17. Flytting av introduksjonsordningen fra oppvekst og kultur	3221	3 959 000	3 959 000	3 959 000	3 959 000
18. Flytting flyktningtjenesten fra oppvekst og kultur	3222	586 000	586 000	586 000	586 000
19. Driftsbudsjett flyktninger	3222	74 000	74 000	74 000	74 000
20. Lønnsmidler forsterhjemsgodtgjørelse	3230	812 000	812 000	812 000	812 000
21. Kjøp fra andre private	3230	400 000	400 000	400 000	400 000
22. Driftsbudsjett forvaltningen	3341	40 000	40 000	40 000	40 000
23. Kjøp fra andre private k-sak 19/13	3341	750 000	750 000	750 000	750 000
24. Refusjon fra andre	3341	100 000	100 000	100 000	100 000
25. Ressurskrevende brukere	3342	2 784 000	2 784 000	2 784 000	2 784 000
26. Lønnsmidler Moer sykehjem	34*	1 850 000	1 850 000	1 850 000	1 850 000
27. Medisinsk forbruksmateriell Moer sykehjem	3400	383 000	383 000	383 000	383 000
28. Medikamenter Moer sykehjem	3400	30 000	30 000	30 000	30 000
29. Vikarbyrå Moer sykehjem	3400	175 000	175 000	175 000	175 000
30. Andre konsulenttenester Moer sykehjem	3400	90 000	90 000	90 000	90 000
31. Inntekter mottaksavdeling Moer sykehjem. Utsatt	3400	0	0	-228 000	-456 000
32. Lønn og driftskostnader nye institusjonsplasser. Utsatt	3430	0	-991 000	5 078 000	11 146 000
33. Inntekt nye institusjonsplasser inkl dagsenter. Utsatt	3430	0	0	-800 000	-1 600 000
34. 2,0 årsverk dagsenter og prisjustering nye inst.plasser	3430	0	0	1 431 000	2 863 000
35. Mottaksavdeling Moer sykehjem	3430	0	0	3 842 000	7 685 000
36. Lønnsmidler nattevakt	3430	800 000	800 000	800 000	800 000
37. Driftsbudsjett hjemmebaserte tjenester	3481	20 000	20 000	20 000	20 000
38. Prisjustering ACT-team	3510	4 000	4 000	4 000	4 000
39. Inventar nye lokaler	3510	80 000	0	0	0
40. Kjøp fra andre private	3511	400 000	400 000	400 000	400 000
41. Flytting fritidstilbud for funksjonshemmede	3520	893 000	893 000	893 000	893 000

42.	Kjøp fra andre private	3560	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
43.	Prisjustering av matvarer	3600	235 000	235 000	235 000	235 000
44.	Økte inntekter	36*	-57 000	-57 000	-57 000	-57 000
45.	Prisjustering av vare- og tjenesteposter	36*	130 000	130 000	130 000	130 000
46.	Prisjustering av kostnader knyttet til leasingbiler	3640	119 000	119 000	119 000	119 000
47.	Lisenser Gerica	3600	65 000	65 000	65 000	65 000
48.	Lesingbiler	3640	0	100 000	140 000	240 000
49.	Utvidelse fysio 1.tertial 2013 opptil 40%	3810	413 000	413 000	413 000	413 000
50.	Flytting til Rådhusplassen 29	3110/ 3510/ 3512	49 000	0	0	0
51.	Turnuskandidat 100 % i 6 mnd	3810	150 000	0	0	0
52.	Praksiskompensasjon	3810	320 000	320 000	320 000	320 000
	Konsekvensjustert budsjett		306 787 000	306 517 000	316 871 000	327 286 000
B.	Nye tiltak					
53.	Kjøregodtgjørelse	3*	130 000	130 000	130 000	130 000
	Sum nye tiltak		130 000	130 000	130 000	130 000
C.	Nye besparelser					
54.	1,0 årsverk hjemmetjenesten	3480	-455 000	-455 000	-455 000	-455 000
55.	Støtte seniorsenter	3850	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
56.	Ufordelt kutt 1 % helse og sosial etaten	3*	-3 004 000	-3 004 000	-3 004 000	-3 004 000
	Sum innsparinger		-3 559 000	-3 559 000	-3 559 000	-3 559 000
	Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		303 358 000	303 088 000	313 442 000	323 857 000

- A.** For 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.2012 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av budsjettvedtak 12.12.2012 og endringer utover i perioden.
- B.** Nye tiltak vises i hele tall per år.
- C.** Forslag til besparelser i hele tall per år.

Kommentarer

A. Konsekvensjustert budsjett 2014

1. Etaten er tilført lønnsmidler i henhold til lønnsoppgjøret 2013. Dette utgjør 2.246.000 kroner.
2. Lønnsvekst vikarmidler i henhold til lønnsveksten i 2013.
3. Lønnskostnadene øker mer enn det som er tilført gjennom sentrale tillegg blant annet på grunn av ansiennitet og kompetanse.
4. Lønns- og driftsmidler er tilført Moer sykehjem i forbindelse med mangel på sykehjemsplasser i Ås kommune, jf. k-sak 19/13.
5. Nye behov som følge av befolkningsvekst er trukket ut av rammen, jf. HP 2013-2016.
6. Reversering av Kjøp sykehjemsplasser som ble budsjettet i HP 2013-2016.
7. Ufordelt kutt for å holde rammen, jf. HP 2013-2016.
8. Linje- og sambandsnett for nødnett.

9. Prisjustering av Ås kommunes andel til IKS, drift av legevakt, grunnet endringer i pensjonsregelverket.
10. Dette er økte kostnader knyttet til innbyggere i Ås kommune som har fastlege i en annen kommune.
11. Kommunens økte andel til medfinansiering av somatiske spesialisthelsetjenester. (Samhandlingsreformen)
12. Driftsmidler til ny kopimaskin ved Nordby helsestasjon.
13. Programvare IKT ved forebyggende helse.
14. 0,3 årsverk til helsestasjonen som benyttes mot Bjørnebekk asylmottak. Finansieres av midler tilført kommunens ramme fra UDI.
15. Lisenser ved Nav knyttet til overføringen av flyktningetjenesten m/ introduksjonsprogrammet.
16. Økt tilskudd til IKS, Ås andel til Krise- og incestsenter.
17. Introduksjonsordningen er flyttet fra oppvekst- og kulturetaten.
18. Flyktninger er flyttet fra oppvekst- og kulturetaten.
19. Driftsbudsjett flyktninger, flyttet fra oppvekst- og kulturetaten.
20. Barnevern, Styrking av lønnsmidler til fosterhjem, jf. 1.tertial 2013.
21. Barnevern, Styrking av kjøp fra andre private, jf. 1.tertial 2013.
22. Styrking av driftsbudsjettet til forvaltningsenheten, pga. nytt innsatsteam.
23. Kjøp sykehjems plasser, jf. 1.tertial 2013.
24. Refusjon som tidligere er mottatt for 0,25 årsverk har bortfalt da ansatt har blitt fast ansatt.
25. Bortfall av refusjon for ressurskrevende brukere som følge av endrede vilkår, jf. statsbudsjettet 2014.
26. Styrking av variabel lønn på Moer sykehjem, jf. 1.tertial 2013.
27. Økt forbruk av medisinsk forbruksmateriell ved Moer sykehjem.
28. Økt forbruk av medikamenter ved Moer sykehjem.
29. Moer sykehjem har problemer med å få fylt ledige vakter på natt og i helger. Det utløser til tider behov for å benytte vikarbyrå for å ha forsvarlig drift.
30. Andre konsulenttjenester ved Moer sykehjem.
31. Inntekter mottaksavdeling Moer sykehjem utsettes da oppstart av avdelingen er ett år senere enn opprinnelig planlagt. Oppstart 1.juli 2016.
32. Utsatt, oppstart 1.juli 2016. Lønn og driftskostnader knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser ved demenssenteret med oppstart 1.januar 2013. Basert på lønnsnivå per 2010. Jf. HP 2011-2014. Demenssenteret gir mulighet for 6 nye dagsenterplasser som ikke ligger budsjettet i disse kostnadene.
33. Utsatt, oppstart 1.juli 2016. Inntekter knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser. Inntektene er basert på 2010-priser.
34. 2,0 årsverk til 6 plasser ved dagsenter på demenssenteret, jf. punkt 34, og lønns- og prisjustering opp til 2012-nivå av stillinger og driftskostnader knyttet til 12 nye demensplasser.
35. Mottaksavdeling Moer sykehjem. Oppstart 1.juli 2016.
36. Lønnsmidler nattevakt i 2:1-tiltak ved forsterket skjermet enhet / demens jf. 1.tertial 2013.
37. Driftsmidler hjemmebaserte tjenester var uteglemt ved omorganisering av enheten.
38. Samarbeid med Ahus/Follo DPS og andre aktuelle Follo kommuner om videreføring av ACT-team. Ås kommunes deltagelse er betinget av at minst 3 av de øvrige kommunene også deltar.
39. Psykisk helse skal flytte ut av kontorlokaler ved Moer og inn i Rådhusplassen 29. Nye kontorer må innredes.

40. Kjøp fra andre private, jf. 1.tertial 2013. Psykiatriske plasser.
41. Flytting av midler til fritidstilbud for funksjonshemmede fra oppvekst- og kulturetaten.
42. Kjøp fra andre private – gjelder plass ved Tangen barnebolig, jf. 1.tertial 2013.
43. Prisjustering av matvarer ved kjøkkenet og kantinen på Moer sykehjem.
44. Prisjustering av inntekter fra matlevering og catering.
45. Prisjustering av vare- og tjenesteposter ved driftsenheten på Moer sykehjem.
46. Prisjustering av kostnader knyttet til leasingbiler.
47. Årlig lisens, vedlikehold og brukerstøtte til Gerica Plassadministrasjon og Gerica Plan.
48. Innlevering / utskifting av leasingbiler.
49. Utvidelse små stillinger fysioterapi opp til 40 %, jf. 1.tertial 2013.
50. Flyttekostnader. Rus og psykisk helse, og helsestasjonen skal flytte inn i nye lokaler.
51. Det er vedtatt turnusfysioterapeut frem til 14.august 2014. Fylkesmannen har tildelt kommunen kandidat.
52. Praksiskompensasjon til fysioterapeuter øker som følge av lovpålagt krav om utvidelse av privat fysioterapi hjemmel.

B. Nye tiltak

53. Kommunal kjøregodtgjørelse på 1,- per km. som utbetales i tillegg til statens satser til enheter som benytter privat bil spesielt mye for å utføre sine arbeidsoppgaver. Dette er også et tiltak for å dempe behovet for ytterligere leasingbiler.

C. Forslag til besparelser

54. 1,0 årsverk som følge av endring av 1:1 tiltak.
55. Tilskudd til Ås seniorsenter fjernes.
56. 1 % ufordelt kutt i helse og sosial etaten.

Vedlegg 3: Teknisk etat, budsjetttrammer og konsekvenser

	Ansvar	2014	2015	2016	2017
A. Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014		88 941 000	88 941 000	88 941 000	88 941 000
1. Driftskonsekvenser ny barnehage, full effekt fra 1.12.2014	7*	45 000	507 000	507 000	507 000
2. Driftskonsekvenser Solberg skole, utsatt 1.7.2016	7*	-227 000	-227 000	0	223 000
3. Driftskonsekvenser bokollektiv demente utsatt 1.7.2016	7*			276 000	552 000
4. Økt refusjon UDI	7400	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
5. Økte strømutfgifter Heia	7400	126 000	126 000	126 000	126 000
6. Lønnstilskudd til renholder	7300	226 000	226 000	226 000	226 000
7. Lønnsgradning	6/7	1 393 000	1 393 000	1 393 000	1 393 000
8. Flytting funksjon 301 til 1410	6080	-814 000	-814 000	-814 000	-814 000
9. Programvare IKT	6080	19 000	19 000	19 000	19 000
10. Reduksjon i gebyrinntekter	6080	625 000	625 000	625 000	625 000
11. Fullfinansiering av nytt årsverk	68*	248 000	248 000	248 000	248 000
12. Strøm samferdsel	6830	88 000	88 000	88 000	88 000
13. Andre leieutgifter	6860	25 000	25 000	25 000	25 000
14. Til IKS der kommunen er deltaker	689*	193 000	193 000	193 000	193 000
15. Økning salgsinntekter	6899	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
16. Alarmsystemer	7100	90 000	90 000	90 000	90 000
17. Vedlikehold utearealer	7200	600 000	600 000	600 000	600 000
18. Kjøp av renholdstjenester	7300	230 000	230 000	230 000	230 000
19. Husleie biblioteket Vinterbro	7400	515 000	515 000	515 000	515 000
20. Reduksjon i leieinntektene	7400	140 000	140 000	140 000	140 000
21. Leie av lokaler	7400	193 000	193 000	193 000	193 000
22. Strømjustering ihht statsbudsjettet	7101	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Konsekvensjustert budsjett		93 446 000	93 908 000	94 411 000	94 910 000
B. Nye tiltak					
23. Konsulent tjenester juridiske tjenester	6080	50 000	50 000	50 000	50 000
24. Geodata, driftsavtale	6080	131 000	63 000	63 000	63 000
25. 0,5 nytt årsverk. Finansieres av VAR	6800	276 000	276 000	276 000	276 000
26. Drift og vedlikehold av transportmidler.	6830	50 000	50 000	50 000	50 000
27. Materialer, vedlikehold utearealer	6860	75 000	75 000	75 000	75 000
28. Vedlikeholdstiltak Utøya statue	6850	100 000	0	0	0
29. Diverse utg dekn, bibliotek Vinterbro	7100	200 000	200 000	200 000	200 000
30. Serv.avt./rep. tekniske anlegg	7100	500 000	500 000	500 000	500 000
31. 0,5 årsverk renholder	7300	181 000	181 000	181 000	181 000
32. Konsulent tjenester	7400	58 000	58 000	58 000	58 000
Sum nye tiltak		1 621 000	1 453 000	1 453 000	1 453 000
C. Nye besparelser					
33. Økning husleieinntekter	7420	-480 000	-480 000	-480 000	-480 000
34. Økning husleieinntekter omsorg	7420	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
35. Andre leieinntekter	7400	-394 000	-394 000	-394 000	-394 000
36. Innsparingsbehov 1 %	6000	-950 000	-950 000	-950 000	-950 000
37. Redusert renhold kontorbygg	7300	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum nye besparelser		-2 124 000	-2 124 000	-2 124 000	-2 124 000
Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		92 943 000	93 237 000	93 740 000	94 239 000
VAR-sektoren					
Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014		-15 591 000	-15 591 000	-15 591 000	-15 591 000
1. Lønnsgradning	69*	16 000	16 000	16 000	16 000
2. Kostnadsøkning til IKS der kommunen er deltaker	69*	853 000	853 000	853 000	853 000
3. Inntekts- og gebyrering	69*	-14 846 000	-3 733 000	-7 754 000	-12 095 000
4. Endringer i kostnader	69*	446 000	446 000	446 000	446 000
5. Avsetning og bruk av selvkostfond	69*	8 697 000	-4 148 000	-1 794 000	798 000
6. Lønnsomfordelinger	69*	-19 000	1 581 000	3 081 000	2 881 000
Konsekvensjustert budsjett		-20 444 000	-20 576 000	-20 743 000	-22 692 000
Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag VAR-sektoren		-20 444 000	-20 576 000	-20 743 000	-22 692 000
Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		72 499 000	72 661 000	72 997 000	71 547 000

- A. For 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.12 for år 2014. Tallene i 2015- 2017 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.
- B. Nye tiltak og besparelser vises i hele tall pr år.
- C. Nye besparelser vises i hele tall pr år.

Kommentarer

A. Konsekvensjustert budsjett 2014

- 1. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til ny barnehage ferdigstilles 1.12.2014.
- 2. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til utvidelse av Solberg skole fra 1.7.2016.
- 3. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til bokollektiv for demente er utsatt til 1.7.2016.
- 4. Økte refusjoner ifm med bedre belegg på Bjørnebekk.
- 5. Økte strømutfgifter dekkes av økt refusjon fra UDI.
- 6. Lønnskudd til renholdere, jf. K-sak 19/13.
- 7. Lønnskudninger for Teknisk og Miljø. Nyansettelser, endringer i ansiennitet og kompetanse har ført til økning i lønnsutgiftene utover generelle tillegg.
- 8. Funksjon 301 flyttes fra 6080 til 1410 med 2 stillinger.
- 9. Programvare IKT til kart og oppmåling.
- 10. Reduksjoner i gebyrinntektene til Bygning, regulering og oppmåling.
- 11. Fullfinansiering av 1,0 årsverk ved vei og plasser.
- 12. Strømkostnadene under samferdsel øker etter de siste beregningene fra leverandør.
- 13. Andre leieutgifter, leie av lysløype.
- 14. Interkommunale samarbeidstjenester. Økning i kostnadene.
- 15. Økning i salgsinntektene, årsgebyr fra feiervesen.
- 16. Alarmsystemer primært nye lokaler.
- 17. Vedlikehold av overdratt ansvar for uteareal innen tomtegrenser.
- 18. Kjøp av renholdstjenester til skole, og veiledning og sosialt forebyggende arbeid.
- 19. Husleie biblioteket Vinterbro, omdisponert fra 2340, oppvekst og kultur. Indeksregulert med 3 %.
- 20. Reduksjon i leieinntektene grunnet flyttingen til overformynderiet.
- 21. Økning i husleie samt indeksregulering med 3 %.
- 22. Strømjustering ihht forslag til statsbudsjettet grunnet dårlig hydrologi øker regjeringen prisen med 1,21 øre/kwh.

B. Nye tiltak og omprioriteringer

- 23. Konsulent tjenester, juridiske tjenester økes grunnet pågående saker.
- 24. Geodata, tilleggskostnader for implementeringen i 2014.
- 25. 0,5 nytt årsverk finansieres og overføres VAR ved årsslutt, med i gebyrberegningene.
- 26. Vedlikehold av transportmidler. Budsjettpost for liten eller bilpark for stor.
- 27. Vedlikehold utearealer, materialer.
- 28. Vedlikeholdstiltak, Utøya-statuen. Området rundt monumentet er i dårlig forfatning. Diverse utg.dekn, hovedsakelig biblioteket Vinterbro samt skole og førskole
- 29. Serviceavtale tekniske anlegg.

- 30. Renhold biblioteket Vinterbro styrkes med 0,5 årsverk
- 31. Konsulenttjenester boligforvaltning

C. Nye besparelser

- 32. Leieinntektene økes til «gjengs leie», forutsettes at dette utgjør ca 10 % gjeldende fra 1.4.2014
- 33. Leieinntektene økes til «gjengs leie», omsorg.
- 34. Andre leieinntekter forvaltningen
- 35. Generelt innsparingsbehov på 1 %, legges flatt.
- 36. Redusert renhold av kontorbygg.

Kommentarer VAR-sektoren

Konsekvensjustert budsjett

- 7. Lønnsglidning.
- 8. Interkommunalt samarbeid. Kostnadene øker i år men ble redusert i fjor.
- 9. Tilknytningsgebyrene i 2014 ventes å bli ca. 13 mill. kroner høyere enn normalt p.g.a. stor utbygging på UMB.
- 10. Endring i kostnader ved nye anbud, økning kostnad Morsa og vannkjøp fra andre kommuner.
- 11. Overskuddet på VA-gebyrer føres til fond som må brukes innen VA-sektoren i løpet av en 5-årsperiode.
- 12. Lønnsomfordelinger.

Gebyrene vil se slik ut for perioden, eks mva:

	2013	2014	2015	2016	2017
Tilknytningsgebyr vann – lav sats	100 kr/m2	100 kr/m2	100 kr/m2	100 kr/m2	100 kr/m2
Tilknytningsgebyr vann – høy sats	200 kr/m2	200 kr/m2	200 kr/m2	200 kr/m2	200 kr/m2
Abonnementsgebyr vann	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år
Årsgebyr vann	9,21 kr/m3	9,21 kr/m3	10,59 kr/m3	12,18 kr/m3	13,16 kr/m3
Tilknytningsgebyr avløp – lav sats	110 kr/m2	110 kr/m2	110 kr(m2	110 kr/m2	110 kr/m2
Tilknytningsgebyr avløp – høy sats	220 kr/m2	220 kr/m2	220 kr/m2	220 kr/m2	220 kr/m2
Abonnementsgebyr avløp	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år
Årsgebyr avløp	18,01 kr/m3	19,81kr/m3	21,40 kr/m3	23,12kr/m3	24,51kr/m3
Renovasjonsgebyr	2 280 kr/år	1 920 kr/år	1 958 kr/år	1 998 kr/år	2 097 kr/år

Vedlegg 4: Sentraladministrasjonen, budsjetttrammer og konsekvenser

	Ansvar	2014	2015	2016	2017
A. Budsjettvedtak 12.12.12 for 2014	1*	70 353 000	70 353 000	70 353 000	70 353 000
1. Sentralt tariffoppgjør	1*	477 000	477 000	477 000	477 000
2. Lønnsglidning	1*	603 000	603 000	603 000	603 000
3. Kostnader knyttet til valg gjennomførelse 2 dager	1110	250 000	600 000	0	600 000
4. Tilskudd til organisasjoner/lag	1120	11 000	11 000	11 000	11 000
5. Formidling av informasjon	1145	110 000	110 000	110 000	110 000
6. Lisenser	1170	200 000	200 000	200 000	200 000
7. Linje- og sambandsutgifter	1170	52 000	89 000	89 000	89 000
8. Kontrollutvalget	1220	61 000	61 000	61 000	61 000
9. Flytting reguleringsavdelingen til plan og utvikling	1410	814 000	814 000	814 000	814 000
10. Kompetanseheving	1410	100 000	50 000	50 000	50 000
11. Lisenser	1410	30 000	30 000	30 000	30 000
12. Gebyrinntekter	1410	216 000	216 000	216 000	216 000
13. Landbruksformål	1420	11 000	11 000	11 000	11 000
14. Kjøp fra andre private (BHT)	1500	65 000	65 000	65 000	65 000
15. Programvare IKT - Kvalitetslosen	1500	57 000	57 000	57 000	57 000
16. Flytting Agresso stilling	1500	-306 000	-693 000	-693 000	-693 000
17. Lønnsvekst tillitsvalgte	1503	167 000	167 000	167 000	167 000
18. Lærlinger	1505	154 000	154 000	154 000	154 000
19. Bortfall av inntekter	1600	120 000	120 000	120 000	120 000
20. Flytting Agresso stilling	1600	306 000	693 000	693 000	693 000
21. Kemner	1600	186 000	186 000	186 000	186 000
22. Tjenesteyting til Kirkelig Fellesråd	1600	-99 000	-99 000	-99 000	-99 000
23. Overformynderiet	1610	-382 000	-382 000	-382 000	-382 000
24. Verdi av tjenesteytingsavtale med Kirkelig Fellesråd	1620	99 000	99 000	99 000	99 000
25. Bidrag Kirkelig Fellesråd	1620	253 000	253 000	253 000	253 000
26. Bidrag andre trossamfunn	1620	30 000	30 000	30 000	30 000
27. Tilleggsbevilgning lønn	1701	20 500 000	20 500 000	20 500 000	20 500 000
28. Pensjonspremie	1703	0	0	0	0
Konsekvensjustert budsjett		94 438 000	94 775 000	94 175 000	94 775 000
B. Nye tiltak og omprioriteringer					
29. 0,5 årverk Felles innkjøpskontor	1600	200 000	400 000	400 000	400 000
30. Tilleggsbevilgninger	1701	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
31. Juridiske tjenester	1701	500 000	500 000	500 000	500 000
32. Avtalefestet pensjon	1630	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
33. Tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik	1703	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum nye tiltak		200 000	400 000	400 000	400 000
C. Nye besparelser					
34. Ufordelt kutt 1% sentraladministrasjonen	1*	-526 000	-526 000	-526 000	-526 000
35. Innføring av eiendomsskatt på næring	1600	0	0	0	0
36. Seniorpolitiske tiltak - justeres	1504	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Sum besparelser		-1 526 000	-2 026 000	-2 026 000	-2 026 000
Ramme 2014-2017 Rådmannens forslag		93 112 000	93 149 000	92 549 000	93 149 000

- A. For 2014 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 12.12.2012 for år 2014. Tallene i 2015-2017 fremkommer som summen av budsjettvedtak 12.12.2012 og endringer utover i perioden.
- B. Nye tiltak og omprioriteringer vises i hele tall per år.
- C. Forslag til besparelser vises i hele tall per år.

Kommentarer

A. Konsekvensjustert budsjett 2014

1. Etaten er tilført 477.000 midler i henhold til det lokale lønnsoppgjøret.
2. Lønnskostnadene øker mer enn det som er tilført gjennom blant annet på grunn av ansiennitet og kompetanse. I tillegg er det innarbeidet 0,5 årsverk ved Plan, utvikling og regulering, jf. k-sak 34/13.
3. Det er vedtatt 2 dagers stortings- og sametingsvalg, jf. K-sak 12/840-8.
4. Økt tilskudd til organisasjoner/lag.
5. Økning i formidling av informasjon i forbindelse med nye løsninger / endring i Follo.
6. Økte kostnader til lisenser som følge av flere ansatte, nye løsninger i forbindelse med nytt rekrutteringssystem, bedre løsning og flere løsninger for integrasjon.
7. Økte linje- og sambandsutgifter for å øke internett aksessen for å imøtekomme økte krav og flere tjenester på nett.
8. Økt andel til IKS - Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS)
9. Flytting av Reguleringsavdelingen fra teknikk og miljø til sentraladministrasjonen, jf. k-sak 34/13.
10. Kompetanseheving ved Plan, utvikling og regulering som følge av nyansatte som må kurses i plan- og bygningsloven, beredskap/ROS, kartprogrammer, miljøsertifisering og befolkningsprognoser.
11. Lisenser til karttegneprogram og redigeringsprogram ved Plan, utvikling og regulering.
12. Reguleringsavdelingen ble flyttet fra Bygg, regulering og oppmåling til Plan, utvikling og regulering fra 01.06.2013, jf. k-sak 34/13. Gebyrinntektene er budsjettert for høyt og må tas ned.
13. Økt andel til IKS - Follo landbrukskontor
14. Kjøp av bedriftshelsetjenester øker som følge av flere antall ansatte.
15. Programvare Kvalitetslosen (KSS)
16. Flytting Agresso stilling vedtatt i HP 2013-2017 fra organisasjon- og personalavdelingen til økonomiavdelingen.
17. Lønnsvekst tillitsvalgte.
18. Økning av lærlinger jf. k-sak 12/187-12.
19. Justering av inntekter til reelt nivå.
20. Flytting Agresso stilling vedtatt i HP 2013-2017 fra organisasjon- og personalavdelingen til økonomiavdelingen.
21. Økt andel til IKS – Kemneren i Follo.
22. Økt inntekt på tjenesteyting ovenfor Kirkelig Fellesråd. Må sees i sammenheng med pkt. 24.
23. Overformynderiet er overført til Fylkesmannen i Oslo og Akershus 1.juli 2013.
24. Økt verdien av tjenesteytingsavtale med Kirkelig Fellesråd. Må sees i sammenheng med pkt. 22.
25. Bidrag Kirkelig Fellesråd.
26. Kommunen beregner tilskudd til andre trossamfunn på grunnlag av de årlige budsjetterte utgifter til Den norske kirke, fordelt på hvert statskirkemedlem bosatt i kommunen.

27. Lønnsveksten fra 2013 til 2014 beregnes til 3,5 %, jf. Statsbudsjettet 2014.
28. Styrkingen av premiefondet som har vært budsjettert i HP 2012-2015 og HP 2013-2016 har blitt nullet ut.

B. Nye tiltak og omprioriteringer

29. Rådmennene i Follo har vedtatt styrking av felles innkjøpskontor med 2 stillinger, eller 0,5 årsverk per kommune.
30. Tilleggsbevilgningskontoen reduseres med kr 500.000 som foreslås benyttet til juridiske tjenester for kommunen.
31. Pott til juridiske tjenester for kommunen da kommunen ikke har egen jurist/advokat.
32. AFP styrkes med 2 mill. kroner som overføres fra tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik.
33. Tilleggsbevilgning pensjon/premieavvik reduseres med 2 mill. kroner som overføres til AFP.

C. Nye besparelser

34. Ufordelt kutt på 1,0 % som tenkes å dekkes inn gjennom sykepengerefusjoner.
35. Innføring av eiendomsskatt på næringseiendom.
36. Endring av seniorpolitiske tiltak.

Vedlegg 5: Budsjett fellesinntekter - utgifter

Konto	Ansvar	Funksjon	Kontotekst	Budsjett 2013	Budsjett 2014
170090	8000	840	Andre refusjoner fra staten	-7 200 000	-6 400 000
170090	8000	850	Andre refusjoner fra staten	-1 400 000	-1 450 000
7			7 Refusjoner eks sykepenger/momskompinnt	-8 600 000	-7 850 000
180000	8000	840	Rammetilskudd	-365 000 000	-382 000 000
181010	8000	840	Vertskommunetilskudd	-14 390 000	-12 500 000
181020	8000	850	Integreringstilskudd	0	-11 000 000
187000	8000	800	Skatt på inntekt og formue	-414 000 000	-435 000 000
187400	8000	800	Eiendomsskatt verker og bruk, samt næring	-3 000 000	-13 000 000
8			8 Overføringer fra andre	-796 390 000	-853 500 000
8000			Skatter, rammetilskudd	-804 990 000	-861 350 000
172800	8001	840	Momskomp investeringsregnskapet	-11 486 000	0
72			72 Momskomp.inntekter	-11 486 000	0
8001			Momskompensasjon fra investering	-11 486 000	0
150000	9000	870	Renteutgifter	35 856 000	31 853 000
151000	9000	870	Avdragsutgifter	34 000 000	36 742 000
5			5 Finansutgifter	69 856 000	68 595 000
190000	9000	870	Renteinntekter	-7 140 000	-7 830 000
9			9 Finansinntekter	-7 140 000	-7 830 000
9000			Renter og avdrag	62 716 000	60 765 000
150010	9100	283	Renteutgifter lån til videre utlån	100 000	100 000
5			5 Finansutgifter	100 000	100 000
190010	9100	283	Renter på lån til videre utlån	-100 000	-100 000
9			9 Finansinntekter	-100 000	-100 000
9100			Formidlingslån	0	0
150010	9120	283	Renteutgifter lån til videre utlån	5 500 000	5 500 000
154000	9120	283	Avsetning til generelt disposisjonsfond	175 000	150 000
5			5 Finansutgifter	5 675 000	5 650 000
162010	9120	283	Gebyrinntekter	-175 000	-150 000
6			6 Salgsinntekter	-175 000	-150 000
190010	9120	283	Renter på lån til videre utlån	-5 500 000	-5 500 000
9			9 Finansinntekter	-5 500 000	-5 500 000
9120			Startlån	0	0
127000	9210	120	Konsulenttjenester	100 000	100 000
1-2			1-2 Kjøp av varer/tjenester inkl moms	100 000	100 000
190500	9210	870	Aksjeutbytte	-7 200 000	-7 200 000
9			9 Finansinntekter	-7 200 000	-7 200 000
9210			Aktiv kapitalforvaltning	-7 100 000	-7 100 000
154000	9400	880	Avsetning til generelt disposisjonsfond	16 436 000	1 781 000
154010	9400	880	Avsetning til tap på utlån til videre utlån	530 000	530 000
155000	9400	880	Avsetninger til bundne driftsfond	300 000	300 000
5			5 Finansutgifter	17 266 000	2 611 000
194000	9400	880	Bruk av disposisjonsfond generelt	0	0
9			9 Finansinntekter	0	0
9400			Fond	17 266 000	2 611 000
157020	9800	880	Overføring til investeringsregnskapet - momskompensasjon	9 189 000	0
5			5 Finansutgifter	9 189 000	0
9800			Overføring investeringsregnskapet	9 189 000	0
8			Sentrale inntekter og utgifter	-734 405 000	-805 071 986

Vedlegg 6: Budsjettskjema 1A og 1B – drift

BUDSJETTSKJEMA 1A - DRIFTSBUDSJETTET	(Tall i 1000 kroner)					
	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Frie disponible inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-389 759	-414 000	-435 000	-443 700	-452 574	-461 625
Ordinært rammetilskudd	-335 090	-365 000	-382 000	-389 640	-397 433	-398 228
Skatt på eiendom	-3 155	-3 000	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
Andre generelle statstilskudd	-25 721	-14 390	-23 500	-22 500	-22 500	-22 500
Sum frie disponible inntekter	-753 725	-796 390	-853 500	-868 840	-885 507	-895 353
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter og utbytte	-27 078	-20 110	-20 630	-22 007	-22 960	-22 960
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	36 982	41 456	37 453	41 859	50 132	55 164
Avdrag på lån	32 800	34 000	36 742	41 105	43 793	47 087
Netto finansinntekter/-utgifter	42 704	55 346	53 565	60 957	70 965	79 291
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Til ubundne avsetninger	7208	17641	2961	5833	1180	1 180
Til bundne avsetninger	12543	490	7090	300	300	1 179
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-6707					
Bruk av ubundne avsetninger	-2932				-998	-11 449
Bruk av bundne avsetninger	-8357	-5720	-4323	-10378	-8024	-6 311
Netto avsetninger	1 755	12 411	5 728	-4 245	-7 542	-15 401
Fordeling						
Overført til investeringsregnskapet	4 549	9 189				
Til fordeling drift	-704 717	-719 444	-794 207	-812 128	-822 084	-831 463
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	674 854	719 444	794 207	812 128	822 084	831 463
Regnskapsmessig merforbruk(+)/mindreforbruk(-)	-29 863	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1B - DRIFTSBUDSJETTET	(Tall i 1000 kroner)					
	R-2012	B-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017
Sentraladministrasjonen						
Sum inntekter	-9 635	-6 071	-7 168	-7 258	-7 168	-7 258
Sum utgifter	76 794	74 338	100 280	100 407	99 717	100 407
Nettoutgift	67 159	68 267	93 112	93 149	92 549	93 149
§27 samarbeid *) og Asylmottaket i Ås **)						
Sum inntekter	0	0				
Sum utgifter	0	0				
Nettoutgift	0	0	0	0	0	0
Oppvekst og kultur						
Sum inntekter	-104 130	-59 409	-62 893	-63 785	-64 113	-64 113
Sum utgifter	413 914	385 430	402 148	408 187	410 735	413 141
Nettoutgift	309 784	326 021	339 255	344 402	346 622	349 028
Helse og sosial						
Sum inntekter	-89 612	-79 056	-63 261	-63 261	-64 289	-65 317
Sum utgifter	344 322	348 068	366 619	366 349	377 731	389 174
Nettoutgift	254 710	269 012	303 358	303 088	313 442	323 857
Teknikk og miljø						
Sum inntekter	-113 464	-94 257	-109 495	-98 382	-102 403	-106 744
Sum utgifter	172 265	170 078	175 604	177 498	179 501	179 800
Nettoutgift	58 801	75 821	66 109	79 116	77 098	73 056
Sentrale inntekter og utgifter						
Sum inntekter	-15 650	-19 777	-7 727	-7 727	-7 727	-7 727
Sum utgifter	50	100	100	100	100	100
Nettoutgift	-15 600	-19 677	-7 627	-7 627	-7 627	-7 627
SUM FORDELT TIL DRIFT (SKJEMA 1A)	674 854	719 444	794 207	812 128	822 084	831 463

*) Landsbrukskontoret i Follo, PURA og Follo interkommunale kontrollutvalgsekretariat

***) Styret vedtar et budsjett der nettoutgiften skal være i null

Vedlegg 7: Budsjettskjema 2A og 2B – investeringer

Budsjettskjema 2A - Investeringsbudsjettet			
Tall i 1000 kroner	Oppr. budsjett 2014	Oppr. budsjett 2013	Regnskap 2012
INVESTERINGSBEHOV			
Investeringer i anleggsmidler	154 400	77 093	38 053
Utlån og forskutteringer	0	20 000	23 475
Avdrag på lån	0	7 360	7 658
Avsetninger	0	0	7 259
Årets finansierungsbehov	154 400	104 453	76 445
FINANSIERT SLIK:			
Bruk av lånemidler	-154 400	-74 264	-41 316
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	-1 986
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	0	-21 000	-17 064
Andre inntekter	0	0	-232
Sum ekstern finansiering	-154 400	-95 264	-60 598
Overføring fra driftsbudsjettet	0	-9 189	-4 549
Bruk av avsetninger	0	0	-11 298
Sum finansiering	-154 400	-104 453	-76 445
Udekket / Udisponert	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2B			
Investeringsbudsjettet fordelt på Prosjekt			
Alle tall i 1000 kroner	Oppr. budsjett 2014	Oppr. budsjett 2013	Regnskap 2012
Fra budsjettskjema 2A:			
Investeringer i anleggsmidler	154 400	77 093	38 053
Fordeling på Prosjekter:			
Info teknologi	2 400	2 600	1 657
Kirkelig Fellesråd	3 600	200	-
Mindre invest.prosjekt	560	700	-
Fjernarkivet	-	-	134
Innløsning festetomter	-	-	1 410
It-utstyr skoler	1 600	1 000	525
Kulturskolen - instrumenter	-	-	946
Bygdebok-trykking	-	-	48
Solbergtunet barnehage inventar	960	300	198
Kulturhuset prosjektering, brannsikring	-	-	166
Kulturhuset	-	-	3 061
Digitalt utstyr kinoen. K-sak 67/09	-	-	209
Inventar og utstyr - biblioteket	750	243	-
Planlegging rehabilitering skoler	-	-	171
Investering Follo Barne og ungdomskole	-	-	459
Uteområde Rustad Skole	-	-	185
E-bøker biblioteket	120	150	-
Inventar Nordby helsestasjon	-	-	32
Sikringssystem Moer sykehjem	-	-	590
Medisinskap Moer	-	-	648
IT utstyr HS	320	600	-
Moer sykehjem	-	-	23
Garantifond	-	-	295
Ljungbyveien	1 600	-	6 018
Tomtekjøp	36 000	21 000	-
Asfaltering Fålesloråsen	-	2 000	-
Samferdsel, parkeringsbestemmelser	200	5 500	-
Biler	800	850	3 404
Borggården Kulturhuset	9 100	-	168
Gangvei Kjærnesveien	-	-	794
Løypemaskin	-	-	-
Treningshall	-	-	200
Utvidelse Solberg skole, inventar	1 600	-	-
Utvidelse Solberg skole	13 600	10 000	13
Bokollektiv Demente	20 400	-	463
Rampe kulturhuset	-	-	9
Infrastruktur Ås sentrum, flyttet til Borggården	(9 100)	-	293
Parkeringsplass Rustadtorget	-	-	354
Rundkjøring Nordby Skole/SFO	-	-	855
Utvidelse barnehager, Solbergtunet	33 600	1 500	-
Standardheving/Rehabilitering	4 000	5 000	16
Bjørnebekk	160	5 500	442
ENØK-tiltak	-	200	273
Nordbytun u-skole fyrrom	-	-	48
Bjørnebekk bevegelsehemmede	-	-	107
Fjellveienboliger	-	-	324
Tunveien barnehage	-	-	130
Rehabilitering Rustad skole, k-sak 20/09	2 400	-	4
Ombygging Myrveien 16	-	2 500	525
Brønnerud skole_fasader_HTM 31/10	-	-	3
Solskjerming bokollektivet	120	-	-
Legionellabekjempelse	200	250	-
Radontiltak	400	500	74
Universell utforming	800	1 000	854
HMS Brannforebyggende	800	1 000	626

Alle tall i 1000 kroner	Oppr. budsjett 2014	Oppr. budsjett 2013	Regnskap 2012
Solberg gård	-	-	66
Rehab SFE-midler	-	-	3 128
Nordbytun leskur	-	-	220
Drottveien 21-27	-	-	231
Hellinga 5,7 og 9	-	-	431
Åshallen	-	-	544
Nordbytun u-skole fasade	-	-	267
Ås Klubbhus	-	-	572
Nordbyhallen nytt idretsgulv	-	-	1 559
Kulturhuset fasader	-	-	656
Oppgradering uteområder skoler	-	2 000	-
Utredning administrasjonslokaler	-	500	-
HMS inn klima	-	2 000	-
Vestbygda	-	-	2 051
Kaja II VA	-	-	8
Vannforsyning	5 000	5 000	-
Kloakksanering	5 000	5 000	-
Søndre Moer	-	-	295
Mindre invest.prosjekter VA	-	-	812
Aksjer-egenkap.innskudd	-	-	211
Kajaveien 43-45 A-E	-	-	249
Videreutvikling av SD-anlegg	1 060	-	-
Lift til vedlikeholdsavdelingen	500	-	-
FDV system	600	-	-
Konsekvensutredning av Ås, plan og utvikling, mulighetsstudie	400	-	-
Audiometre 10 stk	100	-	-
Oppgradering av offentlige arealer	3 000	-	-
Fullfinansiering av prosjekter etter anbudskonkuranse	10 000	-	-
E.kap tilskudd KLP	1 750	-	-
Sum fordelt	154 400	77 093	38 053

Vedlegg 8: Hovedoversikt, drift

HOVEDOVERSIKT DRIFT	(Tall i 1000 kroner)			
	B-2012	B-2013	B-2014	Endring i %
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	-54 275	-59 263	-60 023	1,3 %
Andre salgs og leieinntekter	-85 768	-84 351	-102 256	21,2 %
Refusjoner	-114 578	-139 119	-88 458	-36,4 %
Rammetilskudd fra staten	-329 000	-365 000	-382 000	4,7 %
Andre statlige tilskudd	-21 100	-14 390	-23 500	63,3 %
Andre overføringer	0	0	0	0,0 %
Inntekts- og formuesskatt	-380 000	-414 000	-435 000	5,1 %
Eiendomsskatt	-3 000	-3 000	-13 000	333,3 %
Sum driftsinntekter	-987 721	-1 079 123	-1 104 237	2,3 %
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	470 896	519 591	535 855	3,1 %
Sosiale utgifter	130 927	159 007	165 365	4,0 %
Kjøp av varer og tj som inngår i prod	105 564	109 502	110 920	1,3 %
Kjøp av varer og tj erstatter egenproduksjon	157 690	161 277	173 977	7,9 %
Overføringer	64 894	52 750	58 534	11,0 %
Avskrivninger	0	0	0	0,0 %
Fordelte utgifter	0	30	0	0,0 %
Sum driftsutgifter	929 971	1 002 157	1 044 651	4,2 %
Driftsresultat	-57 750	-76 966	-59 586	-22,6 %
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	-21 650	-20 110	-20 630	2,6 %
Mottatte avdrag på utlån	-80	-80	-80	0,0 %
Sum eksterne finansinntekter	-21 730	-20 190	-20 710	2,6 %
Finansutgifter				
Rente og låneomkostninger	40 257	41 456	37 453	-9,7 %
Avdrag på lån	36 500	34 000	36 742	8,1 %
Sosial- og næringsutlån	0	100	100	0,0 %
Sum eksterne finansutgifter	76 757	75 556	74 295	-1,7 %
Resultat eksterne finanstransaksjoner	55 027	55 366	53 585	-3,2 %
Motpost avskrivninger	0	0		
Netto driftsresultat	-2 723	-21 600	-6 001	-72,2 %
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av udisponert fra tidligere år (overskudd)				
Bruk av disposisjonsfond	-4 282	0	0	0,0 %
Bruk av bundne fond	-2 536	-5 720	-3 850	-32,7 %
Sum bruk av avsetninger	-6 818	-5 720	-3 850	-32,7 %
Overført til investeringsregnskapet	8 083	9 189	0	-100,0 %
Avsatt til disposisjonsfond	1 268	17 641	2 761	-84,3 %
Avsatt til bundne fond	190	490	7 090	1346,9 %
Sum avsetninger	9 541	27 320	9 851	-63,9 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	

Vedlegg 9: Oversikt over årsverk i Ås Kommune

OVERSIKT OVER TOTALE ÅRSVERK

Oversikten inkluderer nye stillinger/omgjøringer fra 2014.

OMRÅDE	STILLINGER 2014
Sentraladministrasjonen	59,6
Oppvekst og kultur	478,1
Helse og sosial	388,2
Teknikk og miljø	101,5
Totalt	1027,3

OVERSIKT OVER NYE STILLINGER

ANSVAR	STILLINGER	STILLINGS-STØRRELSE	FINANSIERING
2131	Inspektør stilling Nordby skole	50 %	Ligger i rammen
2210	Inspektør stilling Ås ungdomsskole	50 %	Ligger i rammen
2330	Solbergtunet avd nr 7	400 %	Kr. 2 069 000 tilført rammen helårseffekt
2360	Søråsteigen barnehage avd Brønnerud	500 %	Kr. 1 137 000 tilført rammen
2371	Togrenda barnehage avd Nordby	450 %	Kr. 1 047 000 tilført rammen
2410	Sekretær	100 %	Ligger i rammen til kulturskolen
2410	Omgjøring av konsulent stilling til avleder	60 %	Ligger i rammen til kulturskolen
2430	Bibliotekar Nordby filial	100 %	Kr. 600 000 tilført rammen
2511	PPS psykolog	100 %	Ligger i rammen
2511	PPS omgjøring av prosjekts. fra vikar til fast	100 %	Ligger i rammen
2514	Spesialpedagog	100 %	Ligger i rammen
3110	Helsestasjon – asylmottaket	30 %	Kr. 195 000 tilført rammen
3430	Nattevakt dementbolig – nattstilling	150 %	Kr. 800 000 tilført rammen
3430	Dagsenter	200 %	Kr. 2 863 000 tilføres rammen 2015
3810	Fysio – utvidet stilling	40 %	Kr. 413 000 tilført rammen
3810	Turnuskandidat 6 mnd	100 %	Kr. 150 000 tilført rammen
6800	Ingeniør og arkitekt	150 %	Kr. 701 000 tilført rammen. Delfinansieres av VAR
7300	Renholder Togrenda barnehage avd Nordby	50 %	Kr. 216 000 tilført rammen

Vedlegg 10: Beskrivelse av tjenestenes omfang og innhold

Vedlegget følger samme struktur og nummerering som kapittel 5 i hoveddokumentet.

5.1 Oppvekst og kultur

5.1.1 Barnehager, skoler og pedagogisk psykologisk senter (PPS)

Tjenesteområdet omfatter

- 7 kommunale barnehager (1 kommunal barnehage består av 2 enheter)
- 7 barneskoler med 7 skolefritidsordninger (SFO)
- 2 ungdomsskoler

I tillegg har tjenesten tilsyns- og veiledningsansvar for:

- 13 ikke-kommunale ordinære barnehager
- 2 ikke-kommunale familiebarnehager

Tjenesteområdet har totalt 665 plasser i kommunale barnehager, 550 i ikke-kommunale barnehager og 12 plasser i familiebarnehager. Det er 1516 elever i barneskolen og 661 elever i ungdomsskolen. Antall barn i SFO er pr 15.9 13 698..

Kommunen er barnehageeier samt tilsynsmyndighet for kommunale og ikke-kommunale barnehager og familiebarnehager.

PPS har i dag en tverrfaglig gruppe med spesialpedagoger med ulike kompetanseområder, pedagogiske veiledere og psykologer. I samarbeid med barnehager og skoler har PPS fokus på tilpasset opplæring og systemarbeid.

I St. meld.nr. 18 *Læring og fellesskap* er det presisert fire forventninger til PP-tjenesten:

- PP-tjenesten er tilgjengelig og bidrar til helhet og sammenheng
- PP-tjenesten arbeider forebyggende
- PP-tjenesten bidrar til tidlig innsats i barnehage og skole
- PP-tjenesten er en faglig kompetent tjeneste i alle kommuner og fylkeskommuner

Hovedoppgaver

- Barn skal oppleve helhet og sammenheng i læringsmiljøet fra de begynner i barnehagen og til de går ut av ungdomsskolen.
- Gi et pedagogisk tilbud i barnehagene som bygger på et helhetlig læringssyn der omsorg, lek og læring ses i sammenheng.
- Gi alle barn i barnehagene gode utviklings- og aktivitetsmuligheter.
- Gi grunnskoleopplæring som fremmer utvikling av barn og unges kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier som vil gjøre dem i stand til å mestre sitt eget liv og delta i arbeids- og samfunnslivet.
- Gi en opplæring som er tilpasset elevenes forutsetninger og behov, slik at alle får like muligheter til å utvikle sine evner.
- Gi tilbud om en kvalitativt god skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid

5.1.2 Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus

Antall ansatte/årsverk

- Kulturskolen: 35 ansatte / 16,14 årsverk (I tillegg er ca 1,5 årsverk finansiert gjennom ulike prosjekter).
- Bibliotek inkl. lokalhistorisk arkiv: 12 ansatte / 8,51 årsverk (i tillegg 1 årsverk i et prosjekt for styrking av skolebibliotekstjenesten)
- Ungdomskubbene: 12 ansatte / 3,71 årsverk
- Kulturvirksomheten inkludert Ås kulturhus: 5,5 årsverk

Tjenesteområdet omfatter

- Kulturskole inkl. Den kulturelle skolesekken, mediaverksted og flere større utviklingsprosjekter som f. eks Ås Internasjonale Kultursenter og Kreativt partnerskap.
- Bibliotek med lokalhistorisk arkiv
- Ungdomshusene
- Kulturoppgaver inkl. drift av Ås kulturhus

Hovedoppgaver

- Innbyggerne har et oppdatert og tilgjengelig bibliotek som yter tjenester av god kvalitet
- Lokalhistorisk arkiv tar vare på dokumenter og gjenstander av lokalhistorisk interesse og formidler lokal historie
- Tilbud om gode aktiviteter og miljøer som retter seg særlig mot barn og unge
- Legge til rette for aktivitet bla.a. gjennom økonomisk tilskudd
- Drift, koordinering og utvikling av kulturhuset
- Basert på nasjonale føringer og lokale behov har kulturskolen ulike oppgaver som skal ivaretas for innbyggerne i Ås:
 - Kommunens fremste opplæringsinstitusjon for barn og unge i de ulike kunst- og kulturfagene
 - En kulturell aktivitetsarena
 - En viktig samfunnsfunksjon som kulturelt ressurs- og kompetansesenter med høy kompetanse for befolkningen, skoler og kulturliv

5.1.3 Voksenopplæring

Antall ansatte/årsverk:

- Administrasjon: 2,5 årsverk
- Voksenopplæringen:
 - o Norsk: 7 årsverk,
 - o STO (Spesielt tilpasset opplæring for voksne), 2,75 årsverk
 - o Gjennom 1 skoleår er ca. 300 elever innom skolen

Hovedoppgaver

- Gi opplæring til voksne personer som har rett til opplæring på følgende områder:
 - o Voksne med utviklingshemming eller funksjonshemming mottar spesialundervisning etter Opplæringslovens § 4A-2
 - o Voksne personer som mangler fullverdig grunnskoleeksamen eller basisferdigheter innen lesing, skriving, regning og/eller IKT har rett til opplæring etter Opplæringslovens § 4A-1
 - o Innvandrere, flykninger og asylsøkere har rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven

5.2 Helse og sosial

5.2.1 Pleie og omsorg

Antall ansatte/årsverk

- Bolig for personer med funksjonshemning i Kajaveien: 20,05 årsverk, inkl.40 % støttekontakt-koordinator
- Bolig for personer med funksjonshemning i Solfallsveien: 19.75 årsverk
- Bolig for personer med funksjonshemning i Dr. Sørdringsvei: 16.09 årsverk
- Enslige mindreårige asylsøkere 5
- Barne- og avlastningsbolig i Ljungbyveien: 16,04 årsverk
- Dagtilbud for personer med funksjonshemning (Moerveien): 5.9 årsverk
- Moer sykehjem
 - Avdeling 1AB 18,466 årsverk
 - Avdeling 2AB 32,77 årsverk
 - Avdeling 1 CD 17,74 årsverk
 - Avdeling 2 CD 18,13 årsverk
 - Lege 1 årsverk
 - Merkantil 2 årsverk
 - Enhetsleder 1 årsverk
- Hjemmebaserte tjenester: 61,427 årsverk (herav 9,3 årsverk BPA)
- Demensomsorgen: 50 årsverk (Dagavdeling for personer med demens, skjermet enhet, forsterket skjermet enhet, hukommelses team, lege og demenskoordinator).
- Driftsenheten: 15,68 årsverk
- Forvaltningen: 9,1 årsverk
- Folkehelse og frivillighet
 - Fysioterapi - og ergoterapitjenesten: 10,70 årsverk
 - Aktivitetssenter 1: 3,85 årsverk
 - Enhetsleder: 1,0 årsverk
 - Frivilligsentralen: 1,0 årsverk
 - Frisklivssentralen: 1,3 årsverk

Tjenesteområdet omfatter

- Barn, ungdom og voksne med funksjonshemning
- Fritid for personer med funksjonshemning
- Enslig mindreårige asylsøkere
- Forebyggende -, hjemmetjenester og institusjonstjenester.
- Kommunal ergo - og fysioterapi
- Driftsenheten
- Hjemmebaserte tjenester
- Demensomsorgen
- Forvaltningsenheten

Hovedoppgaver

- Praktisk bistand og opplæring i eget hjem eller heldøgntilbud og dagtilbud til personer med funksjonshemninger.
- Avlastnings-, korttids-, rehabiliterings- og langtidsopphold i institusjon samt dagopphold.
- Hjemmebaserte tjenester omfatter hjemmesykepleie, praktisk bistand i hjemmet og brukerstyrt personlig assistanse.

- Dagavdeling for personer med demens er et tilbud som omfatter samvær og aktiviteter for å motvirke sosial isolasjon og medvirke til livsglede i hverdagen. I tillegg er det en avlastning for pårørende som kan være med å utsette behovet for langtids plass i institusjon.
- Skjermet enhet for personer med demens har et fysisk oversiktlig miljø med individuell omsorg til de som trenger et skjermet og tilrettelagt tilbud.
- Forsterket skjermet enhet gir individuell omsorg til personer med demens som har utfordrende adferd som et av sine mest fremtredende symptomer.
- Hukommelsesteamet følger opp hjemmeboende personer med demens. Samarbeider med fastleger om utredning. Gir råd, veiledning og støtte til demens rammede og pårørende, driver samtalegrupper og arrangerer pårørende skole i samarbeid med Follo kommunene.
- Drift av produksjonskjøkken, kafeteria ved Moer Sykehjem, vaskeri, sjåførtjenesten og ulike oppgaver med hjelpemidler til brukere.
- Behandle søknader og tildele tjenester etter lov om helse- og omsorgstjenester i kommunene.
- Støttekontakt
- ESTU: Etterskoletilbud til ungdom med særskilte behov i ungdoms- og videregående skole

5.2.2 Sosiale tjenester i NAV

Antall ansatte/årsverk

12 kommunale årsverk / 11 statlige årsverk.

Tjenesten omfatter

Lov om arbeids og velferdsforvaltningen

- Alle som henvender seg til NAV kontoret, og som trenger bistand for å komme i arbeid, har rett til å få vurdert sitt bistandsbehov. Brukere som har behov for mer omfattende vurdering av sitt bistandsbehov, har rett til å få en arbeidsevnevurdering

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Individuelle tjenester:

- Opplysning, råd og veiledning, innbefatter også økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning
- Stønad til livsopphold
- Kvalifiseringsprogram

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Hovedoppgaver

- Informasjon og generell forebyggende virksomhet
- Samarbeid med andre deler av forvaltningen
- Samarbeid med frivillige organisasjoner
- Boliger til vanskeligstilte
- Beredskapsplan og gjensidig hjelpeplikt mellom kommuner ved ulykker og akutte situasjoner

5.2.3 Flyktningtjenesten

Antall ansatte/årsverk:

Introduksjonsordningen: 1 årsverk

Flyktninger: 1 årsverk

Hovedoppgaver

- Flyktningetjenesten skal:
 - Bidra til en god bosettings- og integreringsprosess for de flyktningene som Ås kommune bosetter
 - Være kommunens kontaktperson for MDI og nyankomne flyktninger og innvandrere og formidle informasjon om kommunens tilbud
 - Søke inn integreringstilskudd og saksbehandle refusjonsordninger med andre kommuner ved inn/utflytting
 - Administrere og videreutvikle ordningen med flyktningguider

5.2.4 Barnevernstjenesten

Antall ansatte/årsverk

8,8 årsverk finansiert av Ås kommune

3,2 årsverk finansiert med tilskudd fra BLD

Hovedoppgaver

I henhold til FNs barnekonvensjon, Barnevernloven og Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (RPR) - skal tjenesten arbeide for å:

- Fremme barn og unges velferd og utvikling og arbeide for deres muligheter til økt deltakelse i lokalsamfunnet.
- Forhindre og begrense utvikling av spesielle problemer i risikogrupper og miljøer.
- Motvirke og forhindre at allerede eksisterende problemer videreutvikles som kan skade barn og unges helse og utvikling ved å gi nødvendig hjelp til rett tid på rett sted.

5.2.5 Helsetjenester, rus og psykisk helse

RUS OG PSYKISK HELSE

Antall ansatte/årsverk

Bolig for mennesker med psykiske lidelser/ambulerende tjeneste i Tunveien 1 : 12,08 årsverk

Dagsenter for mennesker som har en psykisk lidelse: 2,5 årsverk

Samtaletjeneste psykisk helse i Tunveien 2: 7 årsverk

Samtaletjeneste rus i Tunveien 2 / Fjellveien: 4,4 årsverk (+0,25 til forvaltningen)

Tjenesten omfatter

Tjenester til mennesker over 18 år som har en psykisk lidelse og/eller et rusmisbruk og deres pårørende.

Hovedoppgaver

- Praktisk bistand og opplæring i eget hjem eller bemannet bolig.
- Dagsentertilbud for mennesker med psykiske lidelser.
- Støttesamtaler og gruppetilbud til mennesker med psykiske lidelser.
- Samtaler i påvente av døgnopphold for mennesker som har et rusproblem og evt. en psykisk lidelse.
- Koordinatorfunksjon i ansvarsgrupper og Individuelle planer.
- LAR, legemiddelassistert rehabilitering.
- Oppfølging av gravide rusmisbrukere.
- Veiledning, råd og støtte til pårørende.
- Veiledning av samarbeidende enheter i kommunen.
- Samarbeid med frivillige organisasjoner, som f.eks. LPP og Mental helse.

HELSETJENESTER

Antall ansatte/årsverk

- Forebyggende helsetjeneste: 16,37 årsverk (inkludert Familieteam)
- Kommuneoverlege: 1 årsverk
- Fastlegeordningen: 12 fastlegehjemler
- Privatpraktiserende fysioterapeuter: 9,77 % driftstilskuddshjemler

Hovedoppgaver

- Svangerskapsomsorg / Jordmor tidlig-hjem
- Helsestasjons tjeneste (0-5 år)
- Skolehelsetjeneste (barne-, ungdoms- og videregående skole)
- Helsestasjon for ungdom/ studenter (fra 13 år)
- Familie - og nettverksteam (for foreldre, familier barn/unge 0-20 år)
- Helsetjeneste for asylsøkere/flyktninger
- Smittevern og reisevaksinasjon
- Psykologtjeneste (0-20 år)
- Tverrfaglige team med tjenester og tilbud til familier med barn i alle aldre.

ANNEN HELSETJENESTE:

- Kommunelege 1 – smittevern og miljørettet helsevern.
- Fastlegeordningen.
- Folkehelsekoordinator for hele kommunen.
- Legevakt (kommunal daglegevakt og interkommunal legevakt)
- Privatpraktiserende fysioterapi
- Medisinsk nødmeldetjeneste
- Saksbehandling alkohol- og skjenkebevilling, samt oppfølging av kontroll.

5.3 Tekniske tjenester

5.3.1 Byggesaksbehandling og geodata

Antall ansatte/årsverk

- Bygge- og delesaksbehandling: 7 ansatte/6,5 årsverk
- Oppmåling: 4 ansatte/4 årsverk

Tjenesteområdet omfatter

- Bygge- og delesaksbehandling
- Oppmåling

Hovedoppgaver

- Behandle byggesaker korrekt og innen de tidsrammer lovverket fastsetter
- Opprettholde et tilstrekkelig kartverk
- Gjennomføre dele- og oppmålingsforretninger

5.3.2 Friluftsliv, nærmiljø og idrett

Antall ansatte/årsverk

- 6 ansatte/5,5 årsverk

Hovedoppgaver

- Planlegging, drift og vedlikehold av kommunens anlegg, friluftsområder, parker og plasser, nærmiljøanlegg og idrettsområder, ski- og lysløyper.
- Saksbehandling og teknisk godkjenning av søknader om spillemidler.

5.3.3 Teknisk service og infrastruktur

Antall ansatte/årsverk

Samferdsel: 5 ansatte, 4,5 årsverk

Vann, avløp renovasjon: 10 ansatte, 9,5 årsverk

Tjenesten omfatter

- Samferdsel
- Vannforsyning
- Avløp/vannmiljø
- Renovasjon

Hovedoppgaver

- Være pådriver i arbeidet for et bedre kollektivtilbud i Ås
- Samarbeide med Statens Vegvesen/fylkeskommunen om riksvegene og fylkesvegene i kommunen
- Drift, vedlikehold og utvikling av de kommunale veiene og sykkelvei.
- Forvaltning av vassdragene og opprettholde en sikker vannforsyning med god vannkvalitet
- Forvaltning, drift og vedlikehold av vann- og avløpsledninger
- Oppfølging av interkommunale tjenester innen renovasjon.

5.3.4 Eiendomsforvaltning

Antall ansatte/årsverk

• Administrasjon	1,5	årsverk
• Drift	11,5	årsverk
• Vedlikehold / rehabilitering	9,0	årsverk
• Prosjekt	1,5	årsverk
• Renhold	45,5	årsverk
• Forvaltning og bolig	2,0	årsverk
• Folkebadene	2,3	årsverk
• Sum	<u>73,3</u>	

Hovedoppgaver

- Eiendomsavdelingen skal forvalte, drifte, vedlikeholde og utvikle bygg, med kvalitet og optimal ressursutnyttelse innenfor gitte rammer.
- Eiendom skal ved utvikling og bygging være byggherrerrepresentant med ansvar for gjennomføring av kommunens byggeprosjekter. Det samme gjelder ved større rehabiliteringsprosjekter.
- Forvaltning av kommunens eiendommer, utleie av kommunens boliger, inngå leieavtaler, og kjøp og salg av eiendommer.
- Behandling av søknader om startlån og boligtilskudd etter husbankens ordninger.
- Behovstilpasset daglig renhold, hovedrenhold og vinduspuss

5.4 Rådmannens stab og støttefunksjoner

5.4.1 Lokalsamfunnsutvikling

Antall ansatte/årsverk

- Plan- og utviklingsavdelingen: 5 ansatte/5 årsverk

Tjenesten omfatter

- Plan- og utviklingsavdelingen

Hovedoppgaver

- Kommuneplan og kommunedelplaner
- Utarbeide og behandle område- og detaljreguleringsplaner
- Utviklingsoppgaver knyttet til miljø
- Overordnet ansvar for klima- og energiarbeidet i kommunen
- Sentrumsutvikling, herunder områderegulering
- Næringsutvikling, særlig knyttet til utvikling av Campus Ås
- Utviklingsarbeid knyttet til innbyggerdialog og medvirkning
- Befolkningsprognoser
- Oppfølging av areal- og transportplanlegging på regionalt nivå
- Tjenestestøtte innen beredskap
- Kommunens styringsdokumenter og styrings- og rapporteringssystemet balansert målstyring
- Personalansvar for landbrukskontoret og faglig ansvarlig for deres virksomhet i Ås

5.4.2 Medarbeidere, økonomi, kommunikasjon og service

ORGANISASJONS- OG PERSONALAVDELINGEN

Antall ansatte/årsverk

Organisasjon og personalavdelingen: 6 ansatte/5 årsverk

Tjenesten omfatter

Organisasjon og personal

Hovedoppgaver

Organisasjons- og personalavdelingens oppgaver, rådgiving og veiledning i hovedsak knyttet til følgende:

- Arbeidsgiverpolitikk
- Personalforvaltning (permisjoner, ansettelser etc)
- Opplæring og lederutvikling
- Lønnsforhandlinger
- Helse- miljø og sikkerhet/Arbeidsmiljø
- BHT-tjenesten
- Velferdsordninger og -tiltak
- Seniorpolitikk
- IKT-systemer knyttet til rekruttering, personalhåndbok, kvalitetssystemet og medarbeiderundersøkelser
- Kvalitetssystemet og interne kvalitetsrevisjoner
- Lærlingeordningen

ØKONOMI

Antall ansatte/årsverk

Økonomiavdelingen: 18 ansatte/17,4 årsverk

Tjenesten omfatter

Økonomi

Hovedoppgaver

Økonomiavdelingens oppgaver er i hovedsak knyttet til følgende:

- Budsjettering, rapportering og økonomiske analyser. Koordinering av arbeidet med styringsdokumenter.
- Førings og avlegging av Ås kommunes regnskap samt Kirkelig Fellesråd og Nordre Follo Renseanlegg. Fra og med 2012 føres også regnskap for Follo Krisesenter og menighetsrådene i Ås.
- Utfakturering og innfordring av kommunale krav, herunder vederlagsberegning for institusjonsopphold
- Utbetaling av lønn, refusjoner fra NAV, rapporteringer til ulike registre, systemansvarlig turnusprogram
- Låneforvaltning og likviditetsstyring.
- Koordinering av innkjøpsprosesser.
- Systemansvarlig for økonomisystemet Agresso og ressursstyringssystemet Gatsoft.
- Felles økonomisystem sammen med Frogn, Nesodden og Vestby samt felles innkjøpskontor med de samme tre kommunene. Interkommunalt samarbeid knyttet til Kemneren i Follo og Follo overformynderi

SERVICE OG KOMMUNIKASJON

Antall ansatte/årsverk

- Service og kommunikasjonsavdelingen: 28 ansatte /24,1 årsverk + en lærling innenfor IKT.

Tjenesten omfatter

- IKT-avdelingen
- Servicetorget
- Arkivtjenesten
- Politisk sekretariat

IKT-avdelingen

- Drifte kommunens IKT-systemer i tråd med kommunens IKT-strategi. Det er i dag 1300 ansatte og 2300 elever som skal ha tilgang til kommunens IT systemer.
- Drift av kommunens telefoniløsninger.
- Drift av kommunens IKT infrastruktur som består av ytre og indre brannmur, sikkerhets løsninger for mail og virus.
- Utviklings oppgaver knyttet til integrasjoner mellom ulike IKT systemer.
- Innkjøp av IKT utstyr for hele kommunen
- Delta i IKT-prosjekter
- Helpdesk funksjon for ansatte i kommunen, Landbrukskontoret, FIKS, Kirkekontoret og Krisesentret

- Opplæring av ansatte i IKT, oppbygging og vedlikehold av opplæringsportalen.
- Hustrykkeri.

Servicetorget

- Første møtepunkt for henvendelser til kommunen ved oppmøte, ved telefonhenvendelser, mail og Chat
- Saksbehandling, tildeling og vedtak av regelstyrte tjenester
- Ansvar for informasjon via trykte og elektroniske medier og kommunens nettsider
- Utsendelse av eiendomsopplysninger
- Forhåndsstemming ved valg

Arkivtjenesten

- Ansvar for mottak, fordeling og registrering av kommunens post.
- Ansvar for arkivbegrensning, periodisering og kassasjon.
- Ansvar for sikring av dokumenter mot ødeleggelse, tap og urettmessig innsyn.
- Ansvar for dokumentdistribusjon, - sørge for at relevant dokumentasjon kommer til rette vedkommende til rett tid.
- Initiere og utarbeide rutiner for arkivarbeidet i kommunen.
- Ansvar for betjening og vedlikehold av kommunens arkiver.
- Ansvar for fysisk arkivutstyr, oppbevaringslokaler og magasiner.
- Ansvar for faglig veiledning, brukerstøtte samt opplæring i kommunens sak- og arkivsystem.
- Behandle forespørsler om dokumentinnsyn.
- Yter arkivtjenester ovenfor FIKS, Landbruk og Krisesentret.

Politisk sekretariat

- Arrangering av politiske møter; sakspapirer og generelt for- og etterarbeid
- Bistand til politikere, samt bistand ved folkevalgtopplæring
- Godtgjørelse og refusjon til folkevalgte
- Tilskudd til politiske partier i kommunestyret
- Ansvar for gjennomføring av kommunestyre-, fylkestings-, Stortings- og Sametingsvalg, herunder opplæring av stemmestyrer
- Saksbehandling i saker om valg, fritak, tilskudd fra ordfører, møteplaner, salg- og skjenkebevillinger m.m.
- Veiledning til saksbehandlere, samt opplæring og brukerstøtte, i forbindelse med utvalgsmøter
- Ås kommunes reglementer
- Styret, råd og utvalg og styrevervregisteret
- Meddommervalg og –fortegnelser
- Bistand til ordfører og rådmannens ledergruppe
- Delta i prosjekter på tvers i organisasjonen.

Vedlegg 11: Kommunale avgifter og gebyrer

Tabellen gir en samlet oversikt over avgiftene og inntektene på de respektive tjenester sammenlignet med foregående år:

OPPVEKST- OG KULTUR	Sats 2013	Sats 2014	% Endring - der endring forekommer
Barnehagene			
Foreldrebetaling			
Makspris kr. 2 330. Graderte satser endres slik fra 01.03.2011:			
Inntekt under 200 000 kroner	1 500	1 500	0,00%
Inntekt over 200 000 kroner	2 330	*2 330	*0,00%
Kostpenger	300	300	0,00%
* Maksprisen øker til kr. 2360 fom 01.08.2014			
Tilskuddssats drift - til private barnehager pr heltidsbarn under tre år	163 000	191 762	17,64%
Tilskuddssats drift - til private barnehager pr heltidsbarn over tre år	78 000	93 627	20,03%
Tilskuddssats kapital til private barnehager pr heltidsbarn – nasjonal sats	7 500	Ikke tilgjengelig	
Tilskuddssats til familiebarnehager - nasjonal sats inkl kapital barn under tre år	138 000	Ikke tilgjengelig	
Tilskuddssats til familiebarnehager - nasjonal sats inkl kapital barn over tre år	107 916	Ikke tilgjengelig	
Skolefritidsordningen			
Til og med 10 timer/uke inkl kost	1 730	1 780	2,90%
Mer enn 10 timer/uke inkl kost	2 500	2 600	4,00%
Kulturskolen			
Elevkontingent gruppetilbud pr år	3 200	3 360	5,00%
Individuell opplæring - instrumentalopplæring pr år	3 850	4 045	5,06%
Kurs	600	700	16,60%
Kulturhuset inkl Ås eldrecenter og Åsgård (festsal)			
Store sal	2 000	2 200	10,00%
Store salong	800	850	6,25%
Lille salong	500	550	10,00%
Lille sal	800	850	6,25%
Seniorsenteret	950	1000	5,26%
Festsalen Åsgård	4 500	4 800	6,66%
HELSE- OG SOSIAL			
Pleie- og omsorg og miljøarbeidertjenesten			
Egenbetaling hjemme-, miljøarbeider- og vaktmestertjenesten			
Inntekt inntil 2G	45 / 165	47 / 173	4,4% / 4,5%
Fra 2G til 3G	155 / 600	163 / 630	5,1% / 5,0%
Fra 3G til 4G	210 / 950	220 / 997	4,8% / 4,9%
Fra 4G til 5G	260 / 1 250	273 / 1 312	5,0% / 5,0%
Fra 5G til 6G	365 / 2 600	383 / 2 730	4,9% / 5,0%
Over 6 G	465 / 3 150	488 / 3 307	4,9% / 5,0%
Hjelp til handling	50	Opphører	-
Korttidsopphold pr. døgn	Forskrift 135	139	3,0%
Dagopphold pr. dag, uten transport, Aktivitetssenteret Moer	105	110	4,8%
Dagopphold pr. dag, med transport, Aktivitetssenteret Moer	135	142	5,2%
Egenbetaling døgnopphold	Forskrift		
Døgnpris for sykehjemsplass	1 950	2050	5,1%
Middag - 2 retters liten porsjon – servert kald	47	50	6,4%
Middag - 2 retters liten porsjon – servert varm	57	60	5,3%
Middag - 2 retters stor porsjon – servert kald	57	60	5,3%
Middag - 2 retters stor porsjon – servert varm	67	70	4,5%
Egenbetaling trygghetsalarm kommunal	3 360	3 528	5%
GSM (ny fra 01.01.2014)		3 850	
privat	2 835	2 977	5%
Egenbetaling for bruk av bil	2 700 (kr. 225 pr. mnd)	2 820 (kr. 235 pr. mnd)	4,4%
Fritidstiltak for funksjonshemmede			
Semesteravgift - varmtvannsbading	1 000		

TEKNISK	Sats 2013	Sats 2014	% Endring - der endring forekommer
Åshallen og Nordbyhallen			
Timesats, trening voksne (fl.tall over 20 år)	180	190	5,6 %
Kamper/arr. utenbygds	640	675	5,5 %
Kamper/arrangementer innenbygds	230	240	4,3 %
Nordbytun svømmehall			
Enkeltbillett voksne	50	55	10,0 %
10 klippekort voksne	420	440	4,8 %
Barn under 16 år (barn/trygd pr.time)	25	30	20,0 %
Halvårskort (personlige)voksne	750	790	5,3 %
Halvårskort (personlige) barn	410	430	4,9 %
Halvårskort fam. (2 voksne og 2 barn)	1500	1600	6,7 %
10 klippekort, barn	190	200	5,3 %
Utleie			
Timesats, trening barn og ungdom innenbygds tom 19 år	0	0	0%
Timesats, trening voksne innenbygds (fl.tall over 20 år)	60	60	0,0 %
Timesats trening utenbygds	250	250	0,0 %
Stevner/arrangementer innenbygds	250	240	-4,0 %
Stevner/arrangementer utenbygds	700	675	-3,6 %
Ås svømmehall			
Enkeltbillett voksne	40	45	12,5 %
10 klippekort voksne	320	350	9,4 %
Barn under 18 år (barn/trygd pr.time)	25	30	20,0 %
Halvårskort (personlige)voksne	640	670	4,7 %
Halvårskort (personlige) barn	410	430	4,9 %
Halvårskort fam. (2 voksne og 2 barn)	1 500	1600	6,7 %
10 klippekort, barn	190	200	5,3 %
Utleie			
Timesats, trening barn og ungdom innenbygds tom 19 år	0	0	0%
Timesats, trening voksne innenbygds (fl.tall over 20 år)	45	50	11,1 %
Timesats trening utenbygds	230	240	4,3 %
Stevner/arrangementer innenbygds	230	240	4,3 %
Stevner/arrangementer utenbygds	640	670	4,7 %
Kommunale leiegårder			
Husleieinntekter:		Økes til gjengs leie for ca 30% av leilighetene. Resten indeksreguleres	
Husleie omsorgsboliger	Prisøkning som endring i KPI, så fremt ikke annet er vedtatt	Prisøkning som endring i KPI, så fremt ikke annet er vedtatt	
Bygnings- og Oppmålingsvesenet			
Oppmålingsgebyr	Økes med fastsatt indeks	Økes med fastsatt indeks	
Gebyr byggetilsyn	Økes med fastsatt indeks	Økes med fastsatt indeks	
Reguleringsgebyr	Økes med fastsatt indeks		
Vann, avløp og renovasjon (eks mva)			
<i>Vann</i>			
Basert på 120 nye abonnenter			
Årsavgift, vann, pr m3, variabel del	9,21	9,21	0,0 %
Bolig på 200 m2 bruksareal (inkl. fastabonnementspris); forbruk 200m3/år	2 042	2 042	0,0 %
Fast abonnementspris	200	200	0,0 %
Tilkoblingsgebyrer vann, pr m2, lav sats	100	100	0,0 %
snitt 180 m2 lav sats	18 000	18 000	0,0 %
Tilkoblingsgebyrer vann, pr m2, høy sats	200	200	0,0 %
snitt 180 m2 høy sats	36 000	36 000	0,0 %
<i>Avløp</i>			
Basert på 120 nye abonnenter			
Årlig kloakkavgift pr. m3, variabel del	18,01	19,81	10,0 %
Bolig på 200m2 bruksareal (inkl.fastabonnementspris); forbruk 200m3/år	3 952	4 312	9,1 %
Abonnementspris	350	350	0,0 %

TEKNISK	Sats 2013	Sats 2014	% Endring - der endring forekommer
Tilknytningsavgifter kloakk, lav sats snitt 180 m2 bruksareal	110 19 800	110 19 800	0,0 % 0,0 %
Tilknytningsavgifter kloakk, høy sats snitt 180 m2 bruksareal	220 39 600	220 39 600	0,0 % 0,0 %
Eiendommer med slamavskiller og tilknyttet WC; tømning 1ggr/2.år	1 100	1 280 kr/år	16,4 %
Eiendommer med slamavskiller uten tilknyttet WC ; tømning 1ggr/4.år	550	640 kr/år	16,4 %
Eiendommer med minirensanlegg; tømning 1ggr/år	2 200	2 560 kr/år	16,4 %
Eiendommer med tette tanker, 4m3; tømning 1ggr/år	2 200	2 560 kr/år	16,4 %
Eiendommer med slamavskiller/tett tank med våtvolum over 4m3	250	250 kr/ påbegynt m3	0,0 %
Eiendommer med fellesanlegg		Som for enkelt anlegg	
Saksbehandlingsgebyr utslippstillatelser	2 500	2 500	0,0 %
<i>Renovasjon</i>			
Renovasjonsavgift	2 280	1 920	-15,8 %
Hytterrenovasjon	1 140	960	-15,8 %
<i>Feiervesen</i>			
Feie- og tilsynsgebyr	420 (210+210)	420 (210+210)	0,0 %
SENTRALADMINISTRASJONEN (eks mva) jf k.sak 23/09			
Meglerpakke	1144	1189	3,9 %
Eiendomsinformasjon	97	100	3,0 %
Bygningsdata	86	89	3,5 %
Grunnkart	129	134	3,9 %
Ledningskart	86	89	3,5 %
Målebrev	161	167	3,7 %
Godkjente bygningstegninger	193	200	3,6 %
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	178	185	3,9 %
Seksjoneringstillatelse	119	123	3,4 %
Naboliste	81	84	3,7 %
Gjeldende regulering m/ bestemmelser	161	167	3,7 %
Gjeldende kommuneplan	86	89	3,5 %
Ortofoto	81	84	3,7 %
Skråfoto/flyfoto	290	301	3,8 %
Tilknytning til offentlig vann og avløp	32	33	3,1 %
Adkomst til eiendommen	71	73	2,8 %
Kommunale avgifter og gebyrer	86	89	3,5 %
Legalpant	32	33	2,8 %
Fakturagebyr: kulturskolen og tilfeldig fakturering	50		

Vedlegg 12: Totaloversikt funksjoner 2013

Funksjoner	Sentral- adm.	Oppvekst- og kultur	Helse- og sosial	Teknikk- og miljø	Opp- bud 2014	Opp- bud 2013	Endring i prosent
100 Politisk styring og kontrollorganer	29 248				29 248	9 464	209,0
110 Kontroll og revisjon	1 533				1 533	1 492	2,7
120 Administrasjon	37 798	-750	3 035	1 424	41 507	44 876	-7,5
121 Forvaltningsutg. i eiendomsforv.				3 028	3 028	2 701	12,1
130 Administrasjonslokaler				20 263	20 263	17 326	17,0
180 Diverse fellesutgifter	10 158				10 158	8 332	21,9
201 Førskole		136 883			136 883	125 278	9,3
202 Grunnskole	1 098	169 818			170 916	164 124	4,1
211 Styrket barnehagetilbud		6 185			6 185	5 450	13,5
213 Voksenopplæring		1 152			1 152	2 684	-57,1
215 Skolefritidstilbud		311	-45		266	667	-60,1
221 Førskolelokaler og skyss		21		4 851	4 872	5 334	-8,7
222 Skolelokaler				21 043	21 043	21 180	-0,6
223 Skoleskyss		2 528			2 528	2 328	8,6
231 Aktivitetstilbud barn og unge		3 134		190	3 324	3 096	7,4
232 Forebygging skole og helsest.t.			9 919	1 635	11 554	10 965	5,4
233 Forbyggende arbeid, helse/sos			1 278		1 278	1 551	-17,6
234 Aktivisering eldre/personer med funk.nedsettelse		136	15 186	788	16 110	16 616	-3,0
241 Diagnose, Behandling, Rehabil			23 857		23 857	21 820	9,3
242 Rådgivning/Veiledning flyktninger		1 638	8 869	1 210	11 717	9 769	19,9
243 Tilbud personer med rusproblem			3 529		3 529	3 506	0,7
244 Barnevernstjeneste			5 637	772	6 409	6 023	6,4
251 Barneverntiltak i familien			2 448		2 448	1 548	58,1
252 Barneverntiltak utenfor familien			8 000		8 000	7 702	3,9
253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	853		104 463	4 138	109 454	94 220	16,2
254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	284		87 034		87 318	81 965	6,5
255 Medfinansiering somatiske tjenester			15 690		15 690	14 185	10,6
261 Institusjonslokaler				4 921	4 921	4 324	13,8
265 Kommunalt disponerte boliger				-10 544	-10 544	-9 545	10,5
273 Kommunale sysselsettingstiltak			1 368		1 368	1 368	0,0
275 Introduksjonsordningen			3 929		3 929	3 863	1,7
276 Kvalifiseringsordningen			4 665		4 665	4 581	1,8
281 Økonomisk sosialhjelp			6 500		6 500	6 500	0,0
283 Bistand til etablering av bolig	277				277	269	3,0
285 Tjenester utenfor ord.komm. ansvar				1 386	1 386	1 260	10,0
301 Plansaksbehandling	2 428			0	2 428	2 133	13,8
302 Bygge- og delesaksbehandling	286			-1 115	-829	-1 844	-55,0
303 Kart og oppmåling				2 498	2 498	2 546	-1,9
315 Boligbygg/Utleie/Finansiering				64	64	56	14,3
325 Tilrettelegg./bistand for næringslivet	-187				-187	-4	4 575,0
329 Landbruksforvaltning	1 151				1 151	1 037	11,0
332 Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering				9 403	9 403	0	0,0
335 Rekreasjon i tettsted				2 915	2 915	2 795	4,3
338 Forebygg. av brann og ulykker				-176	-176	-71	147,9
339 Beredskap mot branner og ulykker				11 438	11 438	11 200	2,1
340 Produksjon av vann				5 400	5 400	5 100	5,9
345 Distribusjon av vann				-10 724	-10 724	-9 466	13,3
350 Avløpsrensing				12 500	12 500	11 900	5,0

353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann				-22 001	-22 001	-17 230	27,7
354 Tømming av slam, septiktanker o.l.				905	905	475	90,5
355 Innsamling av husholdningsavfall				-6 889	-6 889	-7 039	-2,1
357 Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall				4 920	4 920	4 856	1,3
360 Naturforvaltning og friluftsliv	316			1 174	1 490	1 384	7,7
370 Bibliotek		6 163			6 163	5 563	10,8
375 Museer		70			70	70	0,0
377 Kunstformidling		125			125	125	0,0
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	0					50	0,0
381 Kommunale idrettsbygg og anlegg				4 878	4 878	4 534	7,6
383 Kulturskole		5 662			5 662	5 640	0,4
385 Andre kulturaktiviteter		1 168			1 168	1 285	-9,1
386 Kommunale kulturbygg		1 861		2 928	4 789	4 589	4,4
390 Den Norske kirke	7 142				7 142	6 790	5,2
392 Andre religiøse formål	727				727	697	4,3
Sum	93 112	336 105	305 362	73 223	807 802	733 993	10,1

Vedlegg 13: Interkommunalt samarbeid i Follo, oversikt over diverse organer

ORGANISASJONSFORM/ORGANER	DELTAKENDE KOMMUNER	VERTS-KOMMUNE
Regionråd:		
Follorådet (organisering, se neste side)	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Roterer hvert år. 2014: Frogn
Aksjeselskaper:		
Follo Futura AS	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Alarmsentral Brann Øst As	Movar, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Halden, Skiptvet, Spydeberg, Askim, Trøgstad, Eidsberg, Rakkestad, Marker, Aremark, Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski og Ås	Moss
Interkommunale selskaper:		
Follo Barnevernvakt IKS	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Oppegård
Follo barne- og ungdomsskole	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ski
Follo distriktsrevisjon	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås; Nesodden	Ski
Follo Legevakt IKS	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Ås	Ski
Follo Ren	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Ås	Ski
Follo Kvalifiseringssenter IKS	Frogn, Ski, Vestby	Ski
Krise- og incestsenteret i Follo IKS	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Nordre Follo Brann- og Feiervesen IKS	Oppegård, Ski	Oppegård
Søndre Follo Brann- og Feiervesen	Frogn, Vestby, Ås	Frogn
Nordre Follo Renseanlegg	Oppegård, Ski, Ås	Ås
Søndre Follo Renseanlegg	Vestby, Ås	Vestby
Kommunelovens § 27-organer:		
Follo Omsorgsboliger	Enebakk, Ski, Vestby	Ski
Follo økonomiske rådgivningstjeneste	Oppegård, Ski, Vestby	Ski
Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS)	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Kemneren i Follo	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Oppegård
Samarbeidsavtale:		
Follo landbrukskontor	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Felles innkjøpskontor	Frogn, Nesodden, Vestby, Ås	Ås
Tolketjenesten i Follo (TiF)	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby og Ås	Ski
Felles opplæringstilbud innen ulike områder (Kompetanshjulet i Follo)	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Felleskontoret for overformynderiene	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Ås	Ås
Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord	Hurum, Røyken, Asker, Bærum, Oslo, Oppegård, Ski, Ås, Nesodden, Frogn og Vestby	Oslo ivaretar det daglige arbeid
IKT-Follo	Ski, Ås, Vestby, Frogn, Nesodden og Oppegård	
Stiftelse:		
Follo Museum	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Frogn

Vedlegg 14: Årsbudsjett 2014 og handlingsprogram for kirken 2014 - 2017

ÅS KIRKELIGE FELLESRÅD
Arkiv: 112
Handl.pr.2014-2017

Sak nr.: 13/2013
Saksbehandler: GW/AHK
Møtedato: 1.10.13

FORSLAG TIL ÅRSBUDSJETT 2014 OG HANDLINGSPROGRAM FOR KIRKEN 2014 - 2017

Innledning.

Framdriftsplanen for arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan 2014-2017 er beskrevet i rundskriv fra rådmannen datert 27.6.13. Man skal behandle økonomiplan og årsbudsjett i én og samme prosess i høst, og kommunestyrebehandling vil finne sted onsdag den 11. desember.

Kirkelig fellesting ble i siste budsjettmøte tildelt et rammetilskudd for **2013 på kr 6 617 000**, inkl. en stipulert avsetning på kr 150 000 til lønnsoppgjøret pr 1.mai 2013.

I tillegg kommer kalkulatoriske utgifter til kommunal tjenesteyting med kr 300 000, slik at kommunens samlede utgifter til kirken blir på kr 6 917 000.

De foreløpige økonomiske rammene for etatene 2014 – 2017 er en videreføring av rammene for 2013 – 2016, justert for lønnsvekst. Prisvekst må etatene så langt det er mulig ta innenfor egne rammer som en del av etatenes innsparingskrav.

Kirken har hatt følgende lønnsoppgjør i 2013:

- Krav fra Delta om lokale forhandlinger for 5 sekretærstillinger som fikk endret betegnelse til saksbehandler, kostnad kr 51 000 pr årsverk inkl. sosiale utgifter x 3,31 årsverk = kr 167 000 som helårsvirkning.
- Mellomoppgjør pr 1.mai med generelt tillegg på 0,75 % av den enkeltes grunnlønn pr 30.4.13, dog minst kr 3 100 pr årsverk. Dette utgjør kr 45 000 som helårsvirkning.

Summert blir dette en lønnsvekst på kr 212 000 for hele året, og ca kr 142 000 for 8 måneder i 2013. Beløpet er omtrent identisk med det som ble stipulert for avsetning til lønnsoppgjøret.

Det skal videre avsettes en pott på 4 % til lønnsoppgjøret pr 1.5.14. Av et samlet lønnsbudsjett for kirken på kr 6 573 000 vil dette utgjøre kr 265 000 for hele året, og ca kr 175 000 for 8 måneder.

Da blir det endelige rammetilskuddet for 2014: kr 6 617 000 + kr 175 000 = kr 6 792 000.

KIRKEN - Område 7951

Omfatter programområdene (hovedformålene):

1. Kirkens administrasjon
2. Kirker
3. Kirkegårder og gravstell
4. Andre kirkelige formål.

Overordnet visjon:

Ås kirkelige fellesråd skal være med å tilrettelegge for at Den norske kirke i Ås, Kroer og Nordby sokn kan ivareta sin oppgave som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Målsettinger:

- Kirkene skal være velholdte og fungere som et godt og tjenelig sted for feiring av gudstjenester, kirkelige handlinger og øvrige kulturarrangementer. Kirkene er forøvrig viktige kulturbygg i bygda.
- Kirkegårdene skal være velstelte og vakre og gi en verdig ramme rundt gravferden.
- Menighetenes tilsatte skal gis gode rammebetingelser for arbeidet og samsvare med det som er fastsatt i lov og avtaleverk og vanlig i arbeidslivet for øvrig.
- Økonomiforvaltningen skal være ryddig og korrekt og gi en god og ansvarlig utnyttelse av tildelte ressurser.
- Menighetenes planer og behov overfor kommunen og andre offentlige myndigheter skal samordnes på en adekvat og konstruktiv måte.
- Å sørge for at samarbeidspartnere og brukere av kirkens tjenester får best mulig service.
- Å fokusere på trivsel, samarbeid og sikkerhet for medarbeidere, menighetsråd, fellesråd og kommune.

HOVEDFORMÅL 1: KIRKENS ADMINISTRASJON.

Omfatter u.kap. 100 - Kirkens administrasjon

- Bemanning:
- Kirkeverge i 100 % stilling.
 - Saksbehandler for kirkevergen, 100 % stilling.
 - Saksbehandler på kirkekontoret i Ås, hel stilling som også betjener Søndre Follo prosti. 30 % av stillingen lønnes av bispedømmet i Fredrikstad.
 - Saksbehandler på kirkekontoret i Nordby, 36 % stilling.
 - Saksbehandler for soknepresten i Ås, 30 % stilling.
 - Saksbehandler for Ås og Kroer menighetsråd, 50 % stilling. Av denne stillingen lønnes 20 % av Ås menighetsråd.
 - Saksbehandler for Nordby menighetsråd, 15 % stilling.

Beskrivelse av tjenester/aktiviteter:

1. Kirkevergekontoret:

Herfra administreres all drift og vedlikehold av kirkene og kirkegårdene med tilhørende bygningsmasse. Føring av gravfortegnelsen m/kartverk. Innkreving av festeavgifter og gravstellavtaler. Arbeidsgiveransvar for alle tilsatte med unntak av prestene.

2. Kirkekontor/prestekontor; Ås, Nordby og Kroer:

Her utføres all kirkebokføring. Forespørsler ang. dåp og vielse, attester m.m.

Administrasjon av gudstjenestene. Korrespondanse ekspederes og sentralbord betjenes.

Kontoret er også ekspedisjon for prosten i Søndre Follo. Prosten har arbeidsgiveransvar for alle prostiets prester.

Saksbehandlerstillingene er helt påkrevet for at prestene skal få utført den tjenesten de er bundet til gjennom sitt ordinasjonsløfte. De er også helt nødvendige for å kunne yte våre brukere en tilfredsstillende service/førstelinjetjeneste.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Ås kirkekontor har tilhold i Sagaveien 3. Her disponeres for tiden 12 kontor, samt to møterom. Innføringen av nye tjenesteordninger for presteskap og prost medførte en gjennomtenkning av kontorbehovet. Utviklingen av prosten som leder for prestetjenesten i hele prostiet, medførte behov for egnede møterom, samt kontor til nye prostiprester. Det er framforhandlet ny leiekontrakt som løper fram til 1.august 2017.

Det er tilknytning til kommunens EDB-system, sentralbord og servicetorg. Dette fungerer svært godt og gir god utnyttelse av de samlede ressursene i kirke og kommune.

Nordby kirkekontor har tilhold i Nordby menighetssenter. Arealet ble utvidet med to kontor på hemsens i 1997, slik at de fleste ansatte har eget kontor. Organisten disponerer hjemmekontor inntil videre. Ungdomspresten har fått kontor i det tidligere eldresenteret i underetasjen.

En ny medarbeider i Trosopplæringsreformen har fått kontor på hemsens, leie for dette betales av staten.

Stillinger:

Ved Nordby kirkekontor utføres kirkebokføring for Nordby sokn, i tillegg til annet sekretærarbeid for soknepresten. Saksbehandleren innehar 36 % stilling. Siden dette ikke er et hovedkontor for hele fellesrådsdistriktet, har man redusert treffetid (tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-12).

På litt sikt bør denne stillingen utvides til 60 %, noe som begrunnes med økt folketall og økende aktivitet/antall tjenester. Ved naturlig avgang om noen år kan denne stillingen eventuelt også kombineres med saksbehandlerstillingen for Nordby menighetsråd på 15 %. Sistnevnte utføres for tiden på dugnad.

Det er viktig at det finnes en saksbehandlerfunksjon ved kirkekontoret på Nordby. Etter hvert bør det likevel vurderes om det ikke vil være en fordel å samle kirkebokføringen for hele fellesrådsdistriktet på ett sted, ved kirkekontoret på Ås.

HOVEDFORMÅL 2: KIRKER.

Omfatter u.kap. 210 - Ås kirke, 220 - Nordby kirke, 230 - Kroer kirke.

- Bemanning:
- Prosten i Søndre Follo prosti, plassert i Ås, lønnet av staten.
 - To hele soknepreststillinger, lønnet av staten.
 - Prostiprest 50 % i Søndre Follo, samt 50 % menighetsprest i Ås, lønnet av staten.
 - Studentprest UMB 50 % / prostiprest i Nordre Follo 50 %, lønnet av staten.
 - Ungdomsprest i Nordby, 100 % stilling, lønnet av Nordby menighetsråd ved innsamlede midler + årlig tilskudd på kr 200.000 fra Ås kommune.
 - Menighetspedagog i Nordby, 45 % stilling.
 - Kateket i trosopplæringen i Nordby, hel stilling, lønnet av staten.
 - Kateket i Ås/Kroer, hel stilling.
 - Tre organiststillinger: 100 %, 80 %, 25 %.
 - Tre kirketjenerstillinger: 50 %, 30 %, 5 %.
 - Tre klokkerstillinger: 10 %, 6 %, 5 %.
 - Renholder i Ås kirke, 20 % stilling.
 - Ungdomsarbeidere i Klubben og Ten-Sing, sum 32 %, lønnes av Ås menighetsråd.
 - Dirigenter i Ten-Sing og Soul Children, totalt 32 %, lønnes av Ås menighetsråd.

Beskrivelse av tjenester/aktiviteter:

1. Gudstjenester/kirkelige handlinger:

Dette er lovpålagte tjenester, og alle de lovhjemlede stillinger er direkte forbundet med administrasjon og gjennomføring av gudstjenester og kirkelige handlinger.

Nøkkeltall for årene 2011 og 2012:

	Ås	Nordby	Kroer	Sum
Gudstjenester	61 / 93	81 / 82	25 / 24	167 / 199
Vielser	5 / 8	9 / 10	0 / 1	14 / 19
Døpte	44 / 43	41 / 44	9 / 8	94 / 95
Konfirmanter	56 / 45	50 / 49	7 / 5	113 / 99
Begravelser	67 / 61	13 / 32	8 / 4	88 / 97

2. Trosopplæringsreformen.

I henhold til St.melding nr. 7 (2002-2003) "Trusopplæring i ei ny tid - Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja" skal det utvikles et åpent, systematisk og gjennomgående tilbud om trosopplæring i Den norske kirke. Tilbudet skal fokusere på kjennskap til egen tro og livsmestring og være tilgjengelig for alle dømte mellom 0 og 18 år. Målet er at alle dømte skal få tilbud om opplæring på alle alderstrinn med til sammen veiledende timetall på 315 timer (inkl. konfirmasjon). Dette betyr for Ås en betydelig utvidelse.

Nordby menighet fikk midler allerede fra 1.8.07, og det ble opprettet et nytt underkapittel til dette formålet. Menighetsrådet tilsatte leder for prosjektet fra 1.10.07. Prosjektfasen på 5 år er nå over, og begge Follo-prostiene venter på full tildeling.

3. Barne- og ungdomsarbeidet:

Kirkelovens § 9 pålegger menighetsrådet å samle ungdommen om gode formål.

Kirken har alltid innsett betydningen av å drive et holdningsskapende barne- og ungdomsarbeid, og det har vært god oppslutning om de ulike aktivitetene. For å få optimal utnyttelse av frivillige medarbeidere, vedtok Ås kommune tidlig å opprette tre halve menighetssekretærstillinger. To av disse er nå slått sammen til hel stilling som kateket for Ås og Kroer. Den tredje stillingen er i Nordby.

4. Konfirmantundervisning:

Lovens § 9 pålegger også menighetene å drive konfirmantundervisning, og utgifter til lokaler, utstyr og materiell skal dekkes av kommunen (Kirkeloven § 15, bokstav e).

Kateket og menighetspedagog står sentralt i dette arbeidet. Sammen med prestene og menighetsrådene forestår de planlegging og gjennomføring av undervisningen, og de rekrutterer og veileder frivillige gruppeledere.

5. Diakoniarbeid:

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste, og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. (Plan for diakoni i Den norske kirke, 2007).

Kirkelovens § 9 pålegger menighetsrådene å innarbeide og utvikle diakoniarbeidet i soknene. Kroer, Nordby og Ås menighetsråd er nå i ferd med å utvikle nye lokale planer for det diakonale arbeidet, og de samarbeider dessuten om å få opprettet en hel stilling som diakon for hele fellesrådsområdet.

Ås kirkelige fellesråd mener at en diakon kan bidra på flere områder overfor kommunens innbyggere:

- Den internasjonale befolkningen.
- Overfor barn og unge – spesielt med tanke på fattigdomsproblematikken.

- For eldre; hjemmeboende og på sykehjem. Vi viser spesielt til Helse- og omsorgsdepartementets rundskriv 1-6/2009: *"Departementet vil sikre at de som er avhengig av praktisk og personlig bistand fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten, også får ivare tatt sine muligheter til egen tro – og livssynsutøvelse"..... "Kartlegging av behovet den enkelte har på dette området og påfølgende kontakt og samarbeid med tros – og livssynssamfunn, blir nevnt som konkrete tiltak som kan nedfelles i individuell plan for å sikre ivaretagelse av viktige sider i et menneskes liv. For mange vil det for eksempel kunne være av sentral betydning å få mulighet og tilgang til samtaler om eksistensielle spørsmål". Sykehjemsforskriften § 4-6 minner dessuten om at "...beboerne skal ha frihet til å leve i samsvar med sitt livssyn.."*

6. Kirkemusikalsk arbeid.

Kirkeloven gir menighetsrådet ansvar for at det utvikles et kirkemusikalsk arbeid i soknet (§ 9, 2. ledd),

og fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til dette formålet (§ 15, 2. ledd).

Dette har ikke vært omtalt i tidligere lovverk, noe som er et sterkt signal om at organistene skal gis muligheter til å drive et mer omfattende kirkemusikalsk arbeid enn før:

- korarbeid/forsangergrupper med barn og voksne
- konserter, evt. i samarbeid med Rikskonsertene. Disse er meget godt besøkt.
- samarbeid med solister (sang og instrumental), særlig i høytidene.
- opplæring av elever/vikarer i orgelspill.
- øvelser med konfirmanter og skoleklasser.

7. Frivillige medarbeidere og dugnadsinnsats.

Kirkens tjenester og aktiviteter skapes gjennom et godt samspill mellom Fellesråd og Menighetsråd. Fellesrådet stiller faste lønnede medarbeidere til menighetenes disposisjon. Imidlertid er en vesentlig del av kirkens arbeid på lokalplan helt avhengig av frivillige medarbeideres innsats. De lønnede medarbeiderne er helt nødvendige for at forholdene skal kunne legges godt til rette for god utnyttelse av og gode arbeidsforhold for de frivillige. Dette gjelder spesielt i barne- og ungdomssektoren - deriblant innen deler av konfirmantarbeidet.

De frivillige medarbeideres arbeid skaper også økonomiske behov, men disse dekkes nesten utelukkende av frivillige gaver og forskjellige former for dugnadsinnsats. I de tre soknene er det i størrelsesorden ca.100 frivillige medarbeidere. En fast ansatt diakon vil kunne bidra til å øke antall frivillige betydelig.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Generelt for alle kirkene:

Strømprisen:

Gjennom mange år har vi ved hjelp av energiøkonomisering og temperaturstyring klart å redusere forbruket i samme tempo som prisen har økt. Nå er det neppe mulig å redusere forbruket ytterligere, særlig på grunn av lange og kalde vintre. All energi kjøpes gjennom Ås kommune til gunstige priser.

Takrenner:

Det er inngått avtale med firma om årlig rensing/ettersyn av alle takrenner og nedløp.

Ås kirke:

Oppussing/maling av kirkens interiør i henhold til Geir Hellands fargeforslag. Både riksantikvar og biskop har godkjent forslaget. Det er utarbeidet anbudsdokumenter for arbeidet, og kostnads-overslaget lyder på kr 3,6 mill + mva. Det er også engasjert prosjektleder.

Husbanken har allerede gitt tilsagn om rentekompensasjon for et lån. Arbeidet må da igangsettes senest 19.januar 2014.

Fellesrådet vil derfor stenge kirken fra 1.1.2014 og i ca. 8 måneder. Ås arbeidskirke søkes brukt som alternativt lokale, leieavtale må inngås.

Elektriske ringemaskiner + lukeåpnere bør vurderes i planperioden, kostnad ca kr 500 000.

Nordby kirke:

Elektriske ringemaskiner, ca. kr. 250 000. Dette fordi det er svært vanskelig adkomst til tårnet.

Ny arbeidskirke ved Sjøskogen/Vinterbroseieret.

Beboere i området drøfter underhånden muligheter for oppstart av kristent barne- og ungdomsarbeid. Til dette er det ønskelig med lokaler – enten i et utvidet Vinterbroseieret – eller i en ny arbeidskirke. Nordby MR har opprettet en lokal komité som har laget et forprosjekt til en framtidig kirke i Sjøskogen-området.

Kroer kirke:

Her er det prosjektert en permanent rampe for rullestoler på kirkens sydside. Riksantikvaren har vært på befaring, og det er godkjent å lage en ny inngangsdør i våpenhusets sydvegg, der vinduet er plassert i dag. Men de vil ikke godkjenne at det blir parkert biler ved rampens fotende. Det er derfor anlagt en ny vei for rullestolbrukere tvers over kirkegården fra parkeringsplassen mot kirkens baktrapp.

Kirkens hovedtrapp er svært høy, og det er vanskelig å finne gode midlertidige løsninger for ramper.

Det er montert ringemaskiner i tårnet, men på sikt bør det også skaffes automatiske lukeåpnere. Kostnadene er anslått til ca. kr 150 000.

Stillinger:

Organiststillingen i Nordby ble utvidet fra 60 til 80 % fra 1.januar 2009 ved å øke festeavgiftene, og på noe sikt bør man vurdere ytterligere økning til hel stilling.

Organiststillingen i Kroer er nylig økt til 25 % ved intern regulering, noe som dekker behovet en stund.

Som tidligere nevnt utvikler Kroer, Nordby og Ås menighetsråd nå nye lokale planer for det diakonale arbeidet. De samarbeider også om å få opprettet en hel stilling som diakon.

HOVEDFORMÅL 3: KIRKEGÅRDENE.

Omfatter u.kap. 300 – Kirkegårder og 310 – Gravstell.

Bemanning: Kirkegårdsforvalter i hel stilling.
Kirkegårdsarbeider i 50 % stilling.

Noen ungdom engasjeres i tillegg hvert år som sommerhjelp.

Nøkkeltall:

	Ås	Nordby	Kroer	Sum
Innbyggere i 2013:	10 300	6 300	1 400	18 000
Kirkegårdsarealer i dekar	25,7	10,5	4,1	40,3
Arealbehov ny kirkegård	0	7,0	0	7,0
Antall begravelser i 2012:	61	32	4	97
- derav kister	34	15	4	53
- derav urner	27	17	0	44
Kremasjonsprosent	44 %	53 %	0 %	45 %
Antall gravplasser	4 000	1 000	425	5 425
Antall ledige graver	ca 950	ca 125	ca 85	ca 1160

Loven krever at det til enhver tid er ledige graver for minst 3 % av kommunens befolkning.

På våre tre kirkegårder er det nå 1160 ledige graver, noe som tilsvarer ca. 6.5 % av befolkningen.

I Nordby er det regulert 7,0 dekar til utvidelse, men den er ennå ikke ervervet eller opparbeidet.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Generelt for alle kirkegårdene:

- **Gravfelt "tilrettelagt for muslimer"** er opparbeidet på Ås kirkegård. Man anser at dette foreløpig

fyller behovet for fellesrådsområdet.

- **"Navnet minnelund"** blir nå anlagt på flere kirkegårder. Det jobbes allerede med et forslag på Ås

som vil stå ferdig i 2014, på Nordby vil det være naturlig at det vurderes i forbindelse med utvidelsen i 2015.

- Ta vare på verneverdige gravminner og gravutstyr. Dette kan gjøres ved å la nye gravfestere overta

steiner som tilhører gamle gravsteder.

- Påse at alle gravstøtter er tilstrekkelig sikret mot å velte.

Ås kirkegård og bårehus:

Nye trær bør plantes etter hvert som de gamle askene dør. Felling av disse store trærne er svært kostbart. Alle trærne får hyppig ettersyn.

Nå er det konstatert svært sterke angrep av askeskuddsyke. Det er usikkert hvor fort dette vil utvikle seg, men det bør avsettes et betydelig beløp til **ny beskjæring i 2014**.

Nordby kirkegård – ny utvidelse:

Forrige utvidelse på 3 dekar ble tatt i bruk i 1996. Den har plass til 194 kistegraver, hvorav ca 80 % nå er disponert. Med samme tempo i framtiden vil alle kistegravene være disponert i 2016.

En ny utvidelse bør derfor være ferdig opparbeidet og vigslet i rimelig tid før dette. Det er en tidkrevende prosess med mange godkjenningsinstanser, og anleggsarbeidene bør gå over to sesonger. Først må det foretas arkeologiske utgravninger, og grunneier må være med å bestemme når dette kan gjøres. **Arealet bør erverves senest år 2015.**

Detaljplanleggingen må starte allerede neste år, i 2014. Vi har relativt pålitelige kostnadstall for de ulike årene framover.

Det aktuelle arealet er en del av en reguleringsplan fra 1992. Det ble båndlagt et areal på ca 10 dekar, hvorav 3 dekar ble ervervet og opparbeidet umiddelbart som 1. byggetrinn.

Landskapsarkitekt MNLA Torun Hellen fra Ski har utarbeidet planer og tegninger, og hun har også laget en idéskisse for 2. byggetrinn. Vi står fritt til å bruke hennes idéskisse.

Vi har følgelig engasjert landskapsarkitekt Nils Skaarer, en tidligere Ås-boer som nå har firma i Rakkestad. Han har vært på befaring og laget en stipulert kostnadsberegning; 3,5 mill + mva.

Det varsles at det vil bli nødvendig med erverv av arealet senest i år 2015, ca kr 600.000. Arkeologiske utgravninger i 2014 er kalkulert til ca kr 100 000, planlegging til kr 100.000.

Kroer kirkegård og bårhus:

Det hvitmalte stakittgjerdet fra 1987 burde ikke vært godkjent, det er dårlig fundamentert og krever mye oppretting, vasking og maling. På litt sikt bør det byttes ut med tregjerde med samme utforming som vi har på Ås og Nordby. Dette står godt og krever minimalt vedlikehold.

HOVEDFORMÅL 4: ANDRE KIRKELIGE FORMÅL

Omfatter u.kap. 400 - Andre kirkelige formål og 410 - Trosopplæring i Nordby.

Dette formålet har lenge kun bestått av et årlig driftstilskudd til Nordby menighetscenter på kr. 80.000. Fra 2008 gjorde fellesrådet vedtak om at midlene skulle fordeles mellom Nordby menighetscenter og Arbeidskirken i Ås etter behov. Fra 2010 ble tilskuddet redusert til kr 33.000, og i 2012 ble det fjernet.

Fra og med 2001 fikk vi inn en ny post:

Ungdomspresten i Nordby.

Stillingen ble opprettet i 1997, da med 50 %. Fra mars 2002 ble den utvidet til 100 % stilling. Den lønnes med innsamlede midler, samt et årlig kommunalt tilskudd på kr 200 000 f.o.m. 2006.

Fra 2008 ble det opprettet et nytt underkapittel for **Trosopplæringsreformen i Nordby**. Nordby menighetsråd fikk tildelt et beløp på kr 640 000 dette året til oppstart og drift av sitt prosjekt "På vandring gjennom skaperverket." Midlene bevilges av Stortinget, og det er vedtatt at reformen skal videreføres. Årlig beløp blir regulert i samsvar med lønnsøkningen.

Det er ansatt en trosopplærer for å ivareta det daglige arbeidet i prosjektet.

Det er et faktum at Ås kirkelige fellesrådsområde ikke får noen stor økning i årlig overføring ved full tildeling av trosopplæringsmidler til Søndre Follo prosti. Prester og råd ser det derfor som fornuftig å fordele begge disse to stillingene ut over hele fellesrådsområdet og har startet nødvendige samtaler om dette. Vi vil med det utnytte ressursene bedre og vi får samlet fagmiljøet på en god måte.

Fra og med 2013 vil det være ønskelig å få inn en annen ny post, nemlig

ARBEIDSKIRKEN I ÅS:

Arbeidskirken eies og drives av Stiftelsen Ås arbeidskirke.

Bygningen stod ferdig i 1985. Den ble oppført ved hjelp av innsamlede midler og stor dugnadsinnsats.

Skolene er ikke lenger leietakere, og inntektene består i dag av tilfeldig utleie og ofringer.

Årlige utgifter til strøm, renhold, forsikringer, kommunale avgifter og alarmtjenester er ca kr 250 000.

Ås menighetsråd har valgt å legge ca 20 av de forordnede gudstjenestene til arbeidskirken hvert år. Beliggenheten på Rustadfeltet er god, kirken ligger nært der mange folk bor. Og selve kirkebygget møter en annen del av befolkningen enn Ås kirke, spesielt barnefamilier og ungdom.

Arbeidskirken holder årlige loppemarkeder for å styrke økonomien, noe som gir inntekter på rundt 200 000 kr.

Det meste av vedlikeholdet er i alle år utført på dugnad, men en ser nå at det likevel er behov for et årlig drifts-/vedlikeholdstilskudd på kr. 75 000/år.

VEDLIKEHOLD/REHABILITERING

Etter vedtak i kommunestyret den 8.12.99 (sak nr. 99/02740) ble det opprettet en ny konto 0.1480 -Rehabilitering - kirkelige formål, som blir tildelt kr 150 000 hvert år.

I 2010 brukte fellesrådet de 150 000 til å finansiere betydelige og pålagte utbedringer på de elektriske anleggene i alle kirkene, dertil måtte det tas kr 40 000 av ledige lønnsmidler. Og kr 90 000 av overskuddet fra 2009 til å dekke montering av nye brannalarmsentraler i Nordby og Kroer kirker.

I 2011 gikk de 150 000 til helt nødvendig maling av Nordby kirke og bårehus. Dertil ble det tatt ca. kr 135 000 av kirkens reservefond for å dekke alle utgifter til maleprosjektet.

Råteskader som ble avslørt i bårehusets bunnsvill krevde noen titusen til utbedring.

For 2012 og 2013 skal kr 150 000 avsettes på fond til innvendig oppussing av Ås kirke i 2014.

For 2014 bør de benyttes til utvendig reparasjoner på murverket i Ås kirke.

INVESTERINGER

Kirkegårdsutvidelse Nordby:

Det må budsjetteres med kr 100 000 til arkeologiske utgravinger ved Nordby kirkegård høsten 2014, samt kr 100 000 til planlegging/anbud. Dertil vil det koste ca kr 600 000 til erverv av et areal på 7 dekar våren 2015. Og det må avsettes 3,5 mill + mva til gjennomføring av kirkegårdsutvidelsen i årene 2015/2016.

Navnet minnelund:

Navnet minnelund er noe som er kommet de siste årene i Norge. Det er et felt på kirkegården hvor urner settes ned, men i stedet for egne steiner samles alle navnene på ett felles gravminne. I Ås planlegges det å etablere slike felt på alle kirkegårdene, på Ås kirkegård i 2014.

Ny investeringsplan utenom rammene (tall i 1000 kr):

	2014	2015	2016	2017
Ås kirkegård, «navnet minnelund»	ca 100			
Nordby kirkegårdsutvidelse, utgraving/planer/erverv/fullførelse	ca 100 ca 100	ca 600 ca 2 200	ca 2 200	
Kroer kirke, rullestolrampe				ca 350
Nordby kirke, ringemaskiner				ca 250
Kroer kirkegård, nytt gjerde				ca 100
Ås kirke, ringemaskiner + lukeåpnere				ca 500
Kroer kirke, lukeåpnere				ca 150

Arbeidsutvalgets innstilling til fellesrådet:

1. Fellesrådet oversender forslaget til driftsbudsjett for 2014-2017 og ber Ås kommune om en rammeoverføring eks. kommunal tjenesteyting på kr 6 617 000 + kr 175 000 som stipulert avsetning til lønnsoppgjøret pr 1.5.14.
Endelig rammetilskudd blir dermed på kr 6 792 000 som er en videreføring av 2013-nivå.
2. Rehabilitering – prioriterte tiltak innenfor tildelt ramme på kr 150 000 årlig:
 - a. For 2014 benyttes de kr 150 000 til utvendig reparasjon av murskader på Ås kirke.
 - b. Det bes om at den årlige bevilgning til rehabilitering økes fra kr 150 000 til kr 200 000. Dette fordi kirken har et etterslep av relativt kostnadskrevenne rehabiliteringsprosjekter det er viktig å få utført. Kirkene er forøvrig viktige kulturbygg for mange i bygda.

3. Investeringsbehov i perioden 2014-2017 (utenom tildelt ramme):

År	Kirke / anlegg	Prosjekt	Stipulert kostnad
2014	Ås kirkegård	Navnet minnelund	kr 100 000
2014	Nordby kirkegård	Arkeologisk utgravinger	kr 100 000
2014	Nordby kirkegård	Planer for utvidelse	kr 100 000
2015	Nordby kirkegård	Erverv av areal	kr 600 000
2015	Nordby kirkegård	Oppstart anleggsarbeid	kr 2 200 000
2016	Nordby kirkegård	Utvidelsen fullføres og vigsles	kr 2 200 000
2017	Kroer kirke	Rullestolrampe	kr 350 000
2017	Ås kirke	Ringemaskiner og lukeåpnere	kr 500 000
2017	Nordby kirke	Ringemaskiner	kr 250 000
2017	Kroer kirke	Lukeåpnere	kr 150 000
2017	Kroer kirke	Nytt gjerde	kr 100 000

Ås, 23.9.13

Astrid Holmsen Krogh
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

Ås kirkelige fellesråd

Ås, 16. oktober 2013

Til Ås kommune
v/økonomisjef Emil Schmidt

Innsparingskrav 2014 – Ås kirkelige fellesråd

Økonomisjef Emil Schmidt har i e-post av 4.10.13 meldt at kommunalt tilskudd for 2014 vil være kr 6 792 000 til Ås kirkelige fellesråd. I ny e-post av 11.10.13 varsler rådmannen at enhetenes budsjettammer for 2014 må reduseres med ca 3 %. Enhetene må beregne et generelt rammekutt på 1 % og strukturelle endringer skal ivareta 2 % kutt.

Kirken er også bedt om å komme med forslag til innsparing etter dette. Et kutt på 1 % innebærer ca **kr 68 000**. Strukturell endring for å ivareta 2 % innebærer ca **kr 136 000**.

Generell beskrivelse:

Ås kirkelige fellesråd er i en situasjon hvor det er andre organer som i stor grad styrer utgiftene.

- Gudstjenester blir forordnet av biskopen og fellesrådet plikter å stille med personell, utstyr og lokaler til dette.
- Antall kirkelige handlinger (vielser og gravferder) er hendelsesstyrt, og vi må påregne en økning i antall i årene framover ifm befolkningsvekst i kommunen.

Utgiftssiden i budsjettet er svært presset etter flere år med nedskjæringer, mens prisene på varer og tjenester er stigende. Økningen på utgiftssiden har de siste årene kun vært til lønnsjusteringer i hht tariffavtale. Fellesrådet har tidligere kuttet ned på møtegodtgjørelse til fellesrådet, redusert kursmidler, vikarutgifter og utgifter til vedlikeholdet på kirkegårdene.

Lønn og sosiale utgifter omfatter 86 % av de totale inntektene for fellesrådet. Dette tilsier at det resterende driftsbudsjettet er svært stramt, og vi kan ikke se å gjøre noen kutt her.

Nivået på festeavgifter ble økt fra 200 til 300 kr/år/grav fra 1.1.2012, noe som ble beregnet til en årlig merinntekt på ca kr 150 000. Festeavgiften i Ås er blant de høyeste i Follo, og fellesrådet ønsker ikke å øke denne ytterligere de nærmeste årene.

Forslag til kutt på 1 % - kr 68 000:

Fellesrådet har ved tidligere budsjettjusteringer kuttet på tilskudd til konfirmantundervisning og på tilskudd til stiftelsene Ås arbeidskirke og Nordby menighetssenter. Ved et eventuelt kutt for 2014-budsjettet må vi kutte i faste stillinger. Organiststillingen i Nordby ble pr 1.1.2009 økt fra 60 % til 80 %, noe vi ser har vært svært positivt for barne- og ungdomsarbeidet i Nordby. Økningen på 20 % må fjernes igjen dersom vi får et kutt i driftstilskuddet for 2014.

Strukturelle endringer på 2 % - kr 136 000:

Innen fem år vil to av våre saksbehandlere være pensjonister, en i 40 % stilling og en i 80 % stilling. Det vil da være naturlig å vurdere disse stillingene. En vil eventuelt slå disse to stillingene sammen til en 100 % stilling dersom en velger å samle all kirkelig administrasjon på kontoret i Ås. Dette kan gi en reduksjon i lønn- og sosiale utgifter på ca kr 100 000.

Oppgaver man kan slutte å utføre:

- Mindre ressurser brukt til grasklipping og vedlikehold av kirkegårdene.
- Fra og med 2015 kan vi vurdere å stenge Kroer og Nordby kirker vinterstid for begravelser og vielser. Vi vil da spare noe strøm- og vedlikeholdsutgifter. Dette kan ikke gjøres i 2014 for da blir Ås kirke stengt i forbindelse med innvendig oppussing.
- For øvrig er fellesrådets virksomhet bundet opp til lovpålagte oppgaver.

Med hilsen

Astrid Holmsen Krogh
kirkeverge i Ås (sign.)

Vedlegg 15: Budsjett for kontroll og tilsyn

KONTROLLUTVALGET I ÅS KOMMUNE SÆRUTSKRIFT

fra kontrollutvalgets møte den 14. mai 2013:

KU-sak 19/13 BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2014

Sekretariatets innstilling:

1. Ås kommunes utgifter til kontroll og tilsyn for 2014 budsjetteres til kr 1 481 000.
2. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2014.

Kontrollutvalgets behandling 10.09.2013:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak 10.09.2013:

1. Ås kommunes utgifter til kontroll og tilsyn for 2014 budsjetteres til kr 1 481 000.
2. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2014.

Ås, den 23. september 2013

Jan T. Løkken /s./
Sekretær

Vedlegg: Utv.sak 19/13

Sekretariat: Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Postadresse Postboks 195, 1431 Ås
Besøksadresse Rådhusplassen 29
Telefon 64 96 20 58 (m)959 39 656
E-post FIKS@as.kommune.no
Internett: www.follofiks.no

ÅS KOMMUNE
Kontrollutvalget

KU-sak 19/13

KU-sak 19/13
BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2014

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Arkivnr: 219	Saksnr.: 13/2195
Utvalg	Utv.nr.	Møtedato
Kontrollutvalget	19/13	10.09.2013
først.		

Sekretariatets innstilling:

1. Ås kommunes utgifter til kontroll og tilsyn for 2014 budsjetteres til kr 1 451 000.
2. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2014.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Kontrollutvalget
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Særutskrift av vedtak i styret for FIKS med budsjett for 2014 og økonomiplan for 2013 – 2016.
2. FDRs budsjett for 2014.
3. Ås kommunes reglementer, kap. 13: Reglement for godtgjørelse til folkevalgte.

Utskrift av saken sendes til:

Kommunestyret
Kopi til formannskapet

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget skal innstille om budsjett for kontroll og tilsyn i kommunen, jf. forskrift om kontrollutvalg §18: " *Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettframme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapet/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til*

kommunestyret eller fylkestinget.

Der kommunen eller fylkeskommunen har en egen revisjon avgir revisjonen innstilling til kontrollutvalget om budsjett for revisjonen"

Forslaget skal inneholde budsjetterte utgifter til revisjonen, sekretærfunksjonen og direkte utgifter til kontrollutvalget.

Kostnader til Follo distriktsrevisjon - FDR

FDR er kommunens regnskapsrevisor og står for den årlige forvaltningsrevisjonen. Budsjettet for FDR bygger på ca 10 årsverk og en opprettholdelse av kapasiteten fra 2013. 3 årsverk er merket forvaltningsrevisjon. Dette gir Ås kommune rett til ca to forvaltningsrevisjoner pr. år.

Budsjetterte driftsutgifter for FDR beløper seg til kr 8 920 000. Av inntektene er kr 7 540 000 refusjoner fra eierkommunene. Kr 980 000 er honorarinntekter fra klienter. Eierkommunenes bidrag fordeles i forhold til innbyggertall. Ås kommunes andel av utgiftene blir etter dette kr **1 133 000,-**.

Kostnader til sekretariatet - FIKS

FIKS forbereder og følger opp kontrollutvalgets møter, har sekretæransvaret og utreder saker. Sekretariatet tar også hånd om selskapskontrollen for kommunene. Alle syv Follo-kommuner deltar i FIKS og sekretariatet har 1,6 årsverk. Sekretariatets driftsutgifter fordeles med et likt basistilskudd på hver kommune for 50 % av driftskostnadene og de resterende 50% av driftskostnadene fordeles etter folketall. FIKS inngikk, med virkning fra 2013, en avtale med Ås som vertskommune om rammer for deres administrative tjenesteyting til FIKS og dekning av kostnadene ved dette. Sekretariatet vil fra høsten 2013 gå over til å benytte vertskommunens nye sak- og arkivsystem. Styret for FIKS fastsatte i møte den 10.6.13 vedlagte budsjettet for FIKS for 2014 med kr 1 634 000,- i driftsutgifter. Ås kommunes andel av kostnadene til sekretariatsfunksjonen for 2014 blir kr **225 000,-**.

Kontrollutvalgets egne kostnader

Budsjettforslaget for baserer seg på at utvalget skal ha 9 møter, inkludert ett møte i faglig forum for kontrollutvalga i Follo. Lederen skal ha en godtgjørelse tilsvarende 3% av ordførerens godtgjørelse. I tillegg skal lederen ha møtegodtgjørelse. Møtegodtgjørelsene for medlemmene utgjør 0,1% av ordførerens godtgjørelse. Beregningene tar utgangspunkt i at ordførerens lønn blir kr 840 000,-.

Som i tidligere år foreslås at utvalgets medlemmer gis mulighet til å delta på den årlige landskonferansen for kontrollutvalg, eventuelt kurs i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT). I en annen sak til dagens møte foreslår vi at kontrollutvalget går inn som medlem av denne organisasjonen.

Kommunens reglement setter rammene for godtgjørelsen til utvalget.

Kontrollutvalget ble fra 2013 medlem av Forum for kontroll og tilsyn (FKT). FKT har en årlig fagkonferanse for kontrollutvalg. Dessuten har utvalget pleid å delta i NKRF's

landskonferanse for kontrollutvalg. Vi foreslår at kursdeltakelsen neste år omfatter begge disse møtene. Kursbudsjettet foreslås likevel holdt uforandret

Budsjett kontrollutvalgets egne utgifter 2013	
Leder	25 000
utvalgsmedlemmer	38 000
Arbeidsgiveravgift	6 000
Kurs	35 000
Abonnement Kommunal rapport/Kommunerevisoren	9 000
Medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn	4 000
Andre driftsutgifter (bl.a. servering)	6 000
Sum	123 000

Kr 123 000,- budsjetteres for utvalgets egne kostnader.

Oppsummering

Budsjett for 2014 og for tre foregående år.

	2011	2012	2013	2014
Kommunerevisoren				
Follo distriktsrevisjon	910 000	998 000	1 101 000	1 133 000
Sekretariatet - FIKS	150 000	180 000	217 000	225 000
<u>Utvalgets egne utgifter</u>	<u>85 000</u>	<u>107 000</u>	<u>133 000</u>	<u>123 000</u>
Sum	1125000	1 285 000	1 451 000	1 481 000

Vedlegg 1 FKS Budsjett 2014 og økonomiplan 2014 - 2017

jf. styrevedtak 16.06.13

Budsjett 2014

	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Regnskap 2012	Regnskap 2011	Regnskap 2010
Lønnsutgifter	1 180 000	1 134 000	1 044 935	966202	903356
Godtgjørelse styret	34 000	33 000	28 000	17 600	16985
Øvrige driftsutgifter	420 000	481 000	259 885	425680	231184
Sum	1 634 000	1 648 000	1 332 820	1409482	1151525
Bufferfond		113400	184391	178 654	341811

Beregning av deltakerkommunenes andeler 2014

	Innb.tall 01.01.2013	Fordeling 2014	Fordeling 2013	Fordeling 2012	Fordeling 2011
Enebakk	10 560	182 000	176 000	146 000	122 000
Frogn	15 469	212 000	204 000	170 000	141 000
Nesodden	17 998	227 000	221 000	184 000	178 000
Oppegård	25 963	277 000	267 000	223 000	186 000
Ski	29 307	298 000	288 000	241 000	200 000
Vestby	15 605	213 000	204 000	169 000	141 000
Ås	17 568	225 000	217 000	180 000	150 000
Til sammen	132 470	1 634 000	1577000	1 313 000	1 118 000

Økonomiplan 2014 - 2017

	Basisår				
	2013	2014	2015	2016	2017
Lønnsutgifter	1 134 000	1 180 000	1 227 000	1 276 000	1 327 000
Godtgjørelse styret	33 000	34 000	36 000	38 000	40 000
Øvrige driftsutgifter	481 000	420 000	437 000	455 000	473 000
Sum	1 648 000	1 634 000	1 700 000	1 769 000	1 840 000

Økonomiplanen er basert på 4% årlig økning av budsjettet og uendret aktivitet (basis 2013)

Tilskudd fra kommunene 2014 – 2017 :

	Befolkning				
	01.01.2013	2014	2015	2016	2017
Enebakk	10 560	182 000	189000	197000	205000
Frogn	15 469	212 000	221000	230000	239000
Nesodden	17 998	227 000	237000	247000	257000
Oppegård	25 963	277 000	288000	300000	312000
Ski	29 307	298 000	310000	322000	335000
Vestby	15 605	213 000	222000	231000	240000
Ås	17 568	225 000	234000	244000	254000
Til sammen	132 470	1 634 000	1701000	1771000	1842000

Rammebudsjett 2014

2

RAMMEBUDSJETT 2014
FOLLO DISTRIKTSREVISJON

	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Budsjett 2012
Beregnete lønnsutgifter	7 600 000	7 280 000	6 720 000
Refusjoner mv	-120 000	-100 000	-100 000
Vårhjelp	200 000	-	-
Beregnete øvrige driftsutgifter	1 340 000	1 255 000	1 255 000
Beregnet budsjett 2014	8 920 000	8 435 000	7 875 000

Beregning av delslagerkonsernas andel:

Totalt budsjett 2014 - 2013 - 2012	8 920 000	8 435 000	7 875 000
Bruk av disposisjonsfond	-300 000	-30 000	-100 000
Finansskattekutt	-50 000	-45 000	-45 000
Honorarutgifter fra andre selskaper mv	-900 000	-900 000	-900 000
Til fordeling	7 640 000	7 340 000	6 740 000

Fordeling:

	Innbyggertall			Til fordeling kommunene		
	01.01.2013	01.01.2012	01.01.2011	Budsjett 2014	Budsjett 2013	Budsjett 2012
Skjel kommune	29 307	28 970	28 587	1 891 000	1 845 000	1 705 000
Oppgård kommune	25 083	25 520	25 072	1 675 000	1 620 000	1 455 000
Enebakk kommune	10 500	10 487	10 262	682 000	668 000	612 000
Frogn kommune	15 499	15 154	14 814	996 000	985 000	884 000
Ås kommune	17 588	17 284	16 733	1 135 000	1 101 000	998 000
Nesodden kommune	17 998	17 809	17 515	1 161 000	1 135 000	1 045 000
Sum	116 865	115 224	112 983	7 640 000	7 340 000	6 740 000

Skl. 3. september 2013

Steinar Nohy
revisjonsjef